

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A háboru tartama alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Évesre 40 K. (10 K. háborus pótlékkal együtt),
félre 20 K., negyedévre 10 K. Egyes szám ára 80 fillér.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: **Rubincsek Gyula** az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szalassy Koltán**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gyűlések a Közteleken.

- Június 17-én d. u. 4 órakor: Az egyesületi tanács.
18-án d. u. 1/25 órakor: A Gazdák Hadsegélyező Orsz. Bizottsága végrehajtó-bizottsága.
19-én d. e. 10 órakor: Az OMGE igazgató-választmánya és a GEOSZ végrehajtó-bizottsága.
27-én d. e. 10 órakor: Irodalmi és tanügyi szakosztály.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetégség végrehajtó-bizottságának

1918. évi június hó 19-én, szerdán délelőtt 10 (tíz) órakor a Köztelek székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. em.) tartandó

VII. rendes gyűlésére.

(A részletes tárgysorozat az igazgató-választmány, illetve végrehajtó-bizottság tagjainak névreszóló meghívóval megküldetett.)

Budapest, 1918. június 8.

Zselénski Róbert gróf s. k.
elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület irodalmi és tanügyi szakosztályának

1. évi június hó 27-én (csütörtökön) d. e. 10 órakor, a Köztelek székházának tanácstermében tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. Jelentés az OMGE könyvkiadóvállalatának működéséről.
2. A Cserháti-aranyérem ügye. A Kodolányi-díj kiadása.

3. Az OMGE részvétele a magyaróvári gazdasági akadémia fennállásának századik évfordulója alkalmával rendezendő ünnepélyen.

4. A polgári reformiskola ügye.

5. A mezőgazdasági szakoktatás és a tanárkérdés. (Buday Barna előadása.)

Budapest, 1918. június 5-én.

Bernát István s. k.
szakosztályi elnök.

Egyről-másról.

(A gazdasági közeledés és a magyar mezőgazdaság. — A hazai ipar és a gazdasági közeledés kérdése. — Kartellok állami ellenőrzése. — A ma és a jövő problémája. — Bormonopólium. — Olajos magvakat termesztő gazdáknak biztosított előnyök. — A be nem érett gabona felhasználásának tilalma. — Szerencsejátékok eltiltása. — A korai burgonya zár alá vételének kiterjesztése. — Új papírárszabás. — Ócska cipők forgalmának szabályozása. — Az árvizsgáló-bizottságok átszervezése. — A zöldborsó árának felemelése. — Adóelengedés fagykárokért. — A hadiszappanba tilos homokot keverni. — Az átmenetgazdaságügyi minisztérium megszüntetése. — A közös szérűhöz szükséges terület igénybevétele. — Sertészsérűm termelésének biztosítása. — Hadapródok a mezőgazdaságban. — A 16. számú és öszvérforgalom szabályozása. — Zöldszállítási igazolványok. — A mezőgazdasági munkásközvetítés új rendje. — A marhaárvédelmi és szalastakarmányrak új szabályozása. — Gazdasági kérdések a képviselőházban. — Nyolcadszor ...)

A gazdasági közeledés és a magyar mezőgazdaság.

A képviselőház június hó 5-én tartott gyűlésén két nagyfontosságú nyilatkozat hangzott el a mai politikai élet két legnagyobb jelentőségű egyénisége ajkairól, az egyik Tisza István gróf, a másik Wekerle Sándor dr. miniszterelnök. E két nyilatkozat jelentőségében messze felülemelkedik a mindennapiságon, amennyiben bevilágít abba a kohóba, ahol a gazdasági közeledés eszméjét forralják s egyuttal ieszegezik azokat az alapfeltételeket, amelyek mellett Magyarország Németországhoz való gazdasági közeledésre hajlandó. Mielőtt e nyilatkozatok jelentőségét különösen kiemeljük, leközzöljük Tisza István gróf s Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalásának azt a részét, amely a mezőgazdasággal és a mezőgazdasági vámokkal foglalkozik.

Tisza István gróf a többi között a következőket mondotta:

„En a mai pillanatban csak két vezéreszmét

kivánok megemlíteni. Két kívánalmat, amelyek, szerintem, lényeges előfeltételei annak, hogy a gazdasági szövetségben a monarchia is és különösen Magyarország is, megtalálja számadását. Az egyik az, hogy ezzel a Németországhoz való gazdasági közeledéssel megkapja finánciális téren is azt a támaszt, amelyre ugy általában a Monarchiának, mint különösen Magyarországnak szüksége van. A másik az, hogy a gazdasági terület, amely szorosabb szövetséges viszonyba lép egymással, a legfontosabb magyar terményekre vonatkozólag, ne veszítse el importszerűleg jellegét. Mert hiszen egyenesen ettől függ az, hogy az a nyereség, amelyet a német piac megnyitásban találunk, élő valóság marad-e, vagy pedig üres fikcióvá válik és a magyar mezőgazdaság még azt a támaszt is elveszíti, amelyet az osztrák piacon elfoglalt előnyös helyzetében bírt.

T. Ház! A kérdés taglalását ma némileg megnehezíti az a körülmény, hogy a háboru közepe a háborus drágaságnak hatása alatt állunk. Ez különösen könnyűvé teszi, hogy odíózus színben tüntessék fel mindazokat, akik a mezőgazdasági termények, tehát elsősorban az élelmisze-cikkek vámvédelméről beszélnek. Ezzel szemben nyomatékosan hangsúlyozni kívánom, hogy magától értetődik: senki sem gondol elzárkózásra és védvámok életbeléptetésére mindaddig, amíg a jelenlegi drágaság tart. Nem szabad azokat az ideiglenes intézkedéseket, amelyek a mai drágasággal összefüggnek, a végleges intézkedésekkel összetéveszteni. Azt hiszem, mindenkinek csak egy véleménye lehet abban a tekintetben, hogy addig, amíg a mostani abnormis drága árakkal állunk szemben, ezekkel szemben megfelelő intézkedések szükségesek, a forgalmat ideiglenesen meg kell könnyíteniünk, a fogyasztóközönség érdekében a lehetőségig mindent meg kell tennünk.

De ne felejtjük el, hogy ezek a konjunkturák gyorsan változnak. Hiszen akik egy kicsit idősebbek vagyunk, csak a saját életünkre gondoljunk vissza; átéljük a hetvenes évek nagy drágaságát, átéljük a nagy áresést, amely a nyolcvanas évek második felében bekövetkezett és azután benne voltunk a háboru előtt ismét az emelkedő árak konjunkturájában. Ha most hosszú szövetségre gondolunk, nekünk minden esetre számolnunk kell azzal is, hogy a világkonjunktura viszonyai ezalatt a hosszú idő alatt lényegesen átalakulhatnak és nekünk a magyar

EREDETI SVÉD GYÁRTMÁNYU

**fűkaszálók, marokrakó-
aratógépek megérkeztek,**

ezenkívül egynéhány szalmakötélfonógép, amerikai weeder (kerekes gyomirtó) van raktáron. Azonnali megrendelés esetén — míg a készlet tart — szállítja a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29. szám.

mezőgazdaság számára meg kell szereznünk azt a vámvédelmet, amely biztosít felőle, hogy olyankor is rentabilis árak mellett helyezhetjük el gazdasági szövetségünk területén a magunk nyersterményeit, amikor a világpiacon csak az európai termelőre nézve romboló árak mellett volna ez lehetséges.

Márpedig ezt a vámvédelmet mezőgazdasági cikkeknel csak akkor adhatjuk meg, hogyha az illető terület e cikkekre nézve importterület. Ebben a tekintetben egészen más a helyzet a mezőgazdaságban, mint az iparnak legalább is nagyon fontos ágazataiban. Mert a nagyipar mai szervezete mellett, egy exportáló ipar is nagymértékben kihasználhatja a védvámokat a mai kartellirozási rendszer mellett. Látjuk azt, hogy védvám mellett hatalmas exportot csinálhat a jól szervezett iparág, mert exportárakat csinál magának, amelyek mellett olcsó áron visz ki cikketeket s így a nagyban gyártás előnyeit élvezi. És azután a belfogyasztás kontójára rekompenzálja magát a belföldi árakkal. Ez lehetséges az iparnál, de egyáltalán ki van zárva a mezőgazdaságnál.

S ez nem különleges magyar érdek, hiszen a német mezőgazdaságot és az osztrák mezőgazdaságot épp oly kevésbé volna szabad áldozatul dobni, mint a magyar mezőgazdaságot. Tiltakoznom kell tehát az ellen, mintha ez különleges magyar érdek volna, amely a többi szerződő felek érdekével ellentétben állana. Szerintem érdeke mind a három szövetséző államnak: úgy a Németbirodalomnak, mint Ausztriának és Magyarországnak, hogy a mezőgazdaság kellő védelemben részesüljön. Ezt a kellő védelmet azonban, ismétlem, csak akkor kaphatja meg, ha a legfontosabb mezőgazdasági terményekre nézve beviteli terület marad.

Már most a kérdés e szempontból éppen a mai körülmények között nagyon óvatos kezelést igényel. Mert hiszen azok a számok, az a statisztika, amely rendelkezésünkre áll, nagyon sok tekintetben nem nyújtja helyes képét a jövőnek. Eltolódnak az országok határai. Ma még nem tudjuk, mily berendezkedése lesz az orosz birodalomtól eiváló, tőlünk keletre eső tartományoknak, de igenis tudjuk azt, hogy ezek mindmegannyi oly tartományok, amelyeknek mezőgazdasági termelése óriási mértékben fokozható és amelyeknél, ha egyszer az olcsó tőke és a magasabb gazdasági kultúra előtt hozzáférhetőkké válnak és pláne bejutnak egy védett mezőgazdasági területre s így egészen más nyersterményárakra számíthatnak, a mezőgazdaság óriási fellendülést vehet.

Itt van pl. másrésről Lengyelország kérdése. Oroszlengyelország az utóbbi időben nyersterményt bevivő terület volt. Gondolja-e valaki, hogy ez a helyzet megmarad, amint Oroszlengyelország elválik a nagy orosz birodalomtól? Gondolja valaki egyfelől, hogy az a nagy lengyel ipar, amely mesterséges képződmény volt, amely kizárólag annak köszönhető kifejlődését, hogy az orosz piacon monopolisztikus állást foglalt el és amely a háború folytán óriási pusztulást szenvedett, a maga egész erejében újból helyre fog állni? Másrészt nem jogosult-e az a feltevés, hogy a lengyel mezőgazdaság igen nagy fellendülést fog venni? Ugy, hogy meg vagyok róla győződve, a leghibásabb következtetésekre jutunk Lengyelország gazdasági jelentősége iránt a jövőre nézve, hogy ha a multa vonatkozó statisztikai adatokból következtetünk.

De itt van az a változás, amely Romániában is beállott. Hiszen Romániának exportképességét, ha netalán Bessarabia csakugyan állandóan egyesül Romániával, Bessarabia odacsatolása lényegesen fokozni fogja.

Mondom, ezek mind olyan szempontok, amelyeket a legnagyobb mértékbe figyelembe kell venni s amelyekre nézve a leghatározottabban ki kell már ma fejeznünk, hogy reánk nézve a német birodalommal való gazdasági szövetség nem csupán csak akkor előnyös, de azt mondom: csak akkor elfogadható, csak akkor lehetséges, ha nem jár együtt egy oly nagy gazdasági területbe való beolvadással, amely területnek nyersterményekre nézve feleslege van, mert ebben az esetben a szövetségre lépett államok ennek a szövetségnek teljesen áldozatul esnének. Már pedig ez, nézetem szerint, súlyos hiba volna a Németbirodalom és Ausztria részéről is, de egyenesen katasztrofális jelentőségű volna a magyar állam részéről, úgy, hogy, nézetem szerint, feltétlenül szükséges, hogy annak a kérdésnek elbírálásánál, vajjon a Németbirodalom, Ausztrián és Magyarországon kívül esatlakozzék-e valaki és ki esatlakozzék ehhez a szövetséghez: a magyar állam vétőjoga feltétlenül megóvassék!

Wekerle miniszterelnök válaszában a következőket mondja:

„En azon nézetem vagyok, hogy magas mezőgazdasági vámokat fenntartani nem lehet. A mai viszonyok mellett, amikor nagy árakkal dolgozunk, ezen mezőgazdasági vámok teljesen elenyészőek. Azoknak, azt hiszem, még hosszú ideig nem lesz olyan jelentőségük, hogy az áralakulásokra döntő befolyást gyakorolhatnak. De védelmi szempontból mindenesetre meg kell óvni az állandóan azon határt, még akkor is, ha a pénzügyi növekedése folytán talán ezek a vámok relative nagyobb jelentőséggel bírnának is, meg kell óvni az állandóan azon határt, amely termelőképességünket feltétlenül biztosítja; meg kell ezt óvni nemcsak egyoldalúlag a mezőgazdaság érdekében, hanem a fogyasztókörzetség érdekében is, mert annak főbiztosítéka mindig abban rejlik, hogyha a szükségletek magában az országban elégíthetnek ki”.

Amiket Tisza a Németországhoz való gazdasági közeledés kérdésében mond, a legteljesebb mértékben fedezi a mi álláspontunkat is. Rég ideje hangoztatjuk, hogy a Németországhoz való szorosabb gazdasági viszonyunk alapfeltétele a szabad forgalom befelé és az agrár vámvédelem kifelé. Ha ez a két feltétel nem teljesül s illetve, ha ezek közül csak egy is elmarad, reánk nézve a gazdasági közeledés jelentőséggel nem bír s akkor okosabb, ha gazdasági életünket önálló alapon rendezzük be.

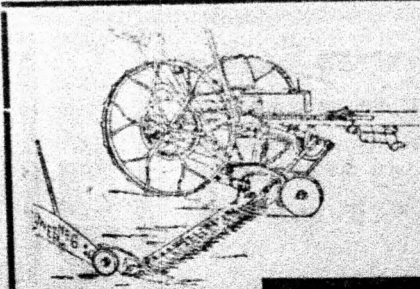
Tisza István gróf felszólalása a magyar álláspont tekintetében semmi kívánnivalót sem hagy vissza. Tiszta és világos, amelyet minden gazda aláírhat. Már a miniszterelnök ide vonatkozó nyilatkozata kevésbé világos, épp a legfontosabb kérdésben, a mezőgazdasági vámok kérdésében. Azt mondja a miniszterelnök, hogy az ő nézete szerint magas mezőgazdasági vámokat fenntartani nem lehet. Igaz, hogy ezen kijelentését azzal enyhíti, hogy amíg a mezőgazdasági termények ára ilyen szédületes magas, addig a mezőgazdasági vámok nem bírnak jelentőséggel. Ebben tökéletesen igaza van, de meg nem jelöli azt a határt, amikor a mezőgazdasági vámok életbeléptetésének a szüksége parancsolólag beáll. Ugy szeretnénk volna, ha a miniszterelnök azzal a határozottsággal nyi-

latkozik e kérdésben, mint azt Tisza István gróf tette, kimondván, hogy a normális viszonyok visszatérével az új kiegyezésben biztosított agrárvámok a maguk teljességében visszaállítandók. A miniszterelnök nyilatkozatának ez a része tehát homályban hagy bennünket. Van azonban viszont a nyilatkozatnak egy oly része, amely magyar miniszterelnök részéről még sohasem hangzott el s amely épp ebből a szempontból részünkről a legnagyobb örömmel üdvözlendő. Azt mondja ugyanis a miniszterelnök, védelmi szempontból meg kell óvni mindig azon határt, mely termelőképességünket feltétlenül biztosítja, nemcsak egyoldalúlag a mezőgazdaság érdekében, hanem a fogyasztókörzetség érdekében is, mert annak főbiztosítéka mindig abban rejlik, hogyha a szükségletek magában az országban elégíthetnek ki. Ez a háború nagy tanulsága, amely a központi hatalmakat végre arra a megdönthetetlen igazságnak a belátására bírta, hogy minden ország közéletmezésének alapját a saját mezőgazdaságának termelőképességében kell keresnie s nem szabad keleti és tengerentúli államok mezőgazdasági termelésétől függenie. Ez a belátás végre Magyarországon is diadalt aratott a legilletékesebb fórumon is, az ország miniszterelnökénél. Ha ez azonban így van, akkor Magyarország miniszterelnöke sem foglalhat el más álláspontot a mezőgazdasági vámok tekintetében, mint amelyet elfoglalt Tisza István gróf, a magyar parlament legnagyobb pártjának vezetője.

A magyar ipar és a gazdasági közeledés kérdése.

A Magyar Vámpolitikai Központ múlt vasárnap gyűlésében foglalkozott a Németországral kötendő vámszövetség kérdésével. Ez alkalommal szolgált a Pesti Hirlapnak, hogy az OMGE-t és illetve hangadóit azzal a kicsinyes váddal illesse, hogy azok a vámuio kérdését a buzaárak szempontjából itélik meg és nem emelkednek arra a magasabb és egyetlen jogosult szempontra, amely „a különböző foglalkozási ágakat organikus egységnek tekinti”. Ha ez tényleg így is volna, amint a P. H. azt teljesen jogtalanul és sajnos, tájékozatlanul állítja, még akkor is az ipari testületek állásfoglalásával szemben indokolt volna az az álláspont, mert ha az ipari testületek vámpolitikai állásfoglalásában sohasem találkoznak a mezőgazdasági termelés érdekeinek a figyelembevételével, tehát „a különböző foglalkozási ágak organikus egységének figyelembevételével”, mért botlik bele a P. H. épp a mezőgazdasági körök állásfoglalásába és mért kívánja ott az „organikus egység” figyelembevételét.

A P. H. azonban, sajnos, tévedett, amidőn az OMGE hangadóit ilyen egyoldalúság vádjával illeti, mert ha a P. H. nem volna tájékozatlan és az OMGE s a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ határozatait, vagy lapunk cikkeit figyelemmel vagy csak felületesen is átolvasta volna, akkor módjában lenne megállapítani azt a tagadhatatlan igazságot, hogy Magyarországon csak az OMGE és a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ az, amely a legnagyobb következetességgel helyezkedik az „organikus egység” álláspontjára akkor, amidőn minden egyes vámpolitikai nyilatkozatában megemlékezik az ipari érdekekről, azoknak a vámvédelmről és a mezőgazdasági közeledés kérdésében pedig a legnagyobb következetességgel és öntudattal emeli ki a vámszövetség keretén belül a magyar

Csakis azonnali
előjegyzés esetén
szállíthatók még:
fűkaszálók és
marokrakók.

Részletes felvilágosítást és árajánlatot kívánatra
... küldi ...

Bächer Rudolf—Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND,

Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 26. szám.

ipar védelmének a szükségességét, mint olyan feltételt, amely nélkül a vámszövetséget megvalósíthatónak nem tartja.

Mutasson a P. H. egyetlen olyan ipari nyilatkozatot, amely hasonló önzetlenséget tartalmazna, amely kijelentené, hogy neki a vámközösség vagy a vámszövetség nem kell akkor, ha abban a magyar mezőgazdaság nem talál védelmet, nem találja meg a maga boldogulását.

Az ilyen elemi fogalmak hirdetésén, bizony, mi már régen túl vagyunk. Ezt az agráriskola első osztályában tanultuk, hogyha vámvédelem állapontjára helyezkedünk, akkor iparnak és mezőgazdaságnak egyenlő vámvédelmet követünk, ha viszont a szabad forgalom állapontjára helyezkedünk, akkor sem az egyik, sem a másik nem részesülhet vámvédelemben. Az összes termelési ágak egymásravaltsága világos és csak a rövidlátó önzés sugallhatja akár egyik, akár másik termelési ágak egy oly álláspont elfoglalását, hogy a vámvédelmet csakis önmagának követelje a másik termelési ág rovására.

Ezeket az alapigazságokat egyébként nem szükséges a mi olvasóinknak ismételnünk. A magyar gazdaságszociológus tudatában van ezeknek és a napisajtó ilyen és ehhez hasonló tájékoztatlan felszólalásai legfeljebb azt a célt szolgálják, hogy az egyébként egymásra utalt két fontos termelési ágat, a mezőgazdaságot és ipart egymás ellen uszítsa és illetve az ipari termelés jóindulatát, elismerését magának kiérdemlje. Miután mi erre nem pályázunk, mindenkor csak az igazság hirdetésével maradunk.

A Magyar Vámpolitikai Központ egyébként jelzett ülésében igen érdekes és érdemleges nyilatkozatok hangzottak el. Sajnos azonban, ahány nyilatkozat, annyiféle és végleges megállapodásra jutni az iparosok egymás között nem tudtak.

Lánczy Leó, a Magyar Vámpolitikai Központ elnöke rendkívül óvatosságra int a gazdasági közlekedés intézményes biztosítására szánt intézkedéseknél és reámutat arra, hogy a vámtételeknek a háború után hosszú ideig nem lesz jelentőségük.

Matekovich Sándor a preferenciális megoldás ellen foglal ismét állást, mert tart attól, hogy ezáltal a többi nemzeteket még nagyobb vámháborúra ösztökéljük. Ha a nyugati államokkal kötendő szerződésekből el lehet fogadtatni a preferenciát, akkor igenis, igen szívesen hozzájárul ehhez maga is, de miután erre aligha van remény, óva int annak egyoldalú alkalmazásától.

Chorin Ferenc dr. a GY. O. Sz. elnöke a Németországgal való preferenciában a magyar gyár-iparra nézve a legnagyobb veszedelmet látja, sőt a vámegységre nézve is kijelenti, hogy az a magyar ipar romlása nélkül meg nem valósítható.

Szende Pál dr. ugyancsak a vámunió és a preferencia ellen foglal állást.

Végül Lánczy Leó elnök ajánlatára belemegy a Vámpolitikai Központ abba, hogy az előadó által kidolgozott egységes vámsémát letárgyalja, mert ez bázisa lehet egy vámuniónak, mint a preferenciális viszonyoknak is, de épp úgy alapja lehet egy legnagyobb kedvezményes vámszerződésnek is, amelyet a Balkánállamokkal

akarunk kötni. Egyszóval, az elnök sem a vámszövetség, sem a preferencia, sem a kereskedelmi szerződések mellett nem foglal állást, hanem egyszerűen várja a jövő kialakulását a vezetése alatt álló Vámpolitikai Központtal együtt, anélkül, hogy erre a kialakulásra a Vámpolitikai Központ megfelelő elhatározott befolyást gyakorolna.

Es épp ebben látjuk a veszedelmet a jövő tekintetében, irányadó gazdasági körök nem foglalnak állást jobbra vagy balra, de a legnagyobb határozottsággal a kormány és az ország közvéleményének tájékoztatása szempontjából. Vagy ha a Vámpolitikai Központ a végleges megoldás kérdésében azért nem foglal állást, azért nem tesz javaslatot, mert számol a politikai nehézségekkel, a kormány esetleges feszélyezett helyzetével, a viszonyok által előidézett esetleges kényszerhelyzettel, akkor is egy ily szaktestületnek kötelessége, hogy minden eshetőséggel szemben felállítsa a maga követelését és feltételeit.

Nem tudjuk megérteni, hogy mily veszedelem fenyegethetné a magyar ipart a vámszövetség megkötése esetén akkor, ha a mai magyar vagy osztrák-magyar kartellek, amelyek a kereskedelmi miniszter helyes kezdeményezésére magyar ipari szövetségekké alakulnak át, német, osztrák és magyar ipari szövetségekké alakulnának a kormány felügyelete és ellenőrzése mellett, amely szövetségek épp úgy, mint eddig, a kartellek tették, csak hogy a kormány és a közvélemény ellenőrzése nélkül, egymás között a termelést szabályozzák a kül- és belföldi verseny irányítása tekintetében közös megállapodásokra jutnának és ezen egyezmények keretén belül a magyar ipar további fejlődésére nézve is megfelelő biztosítékot szereznének. Egy ilyen biztosíték nélkül a magyar mezőgazdaság sem hajlandó a vámszövetségbe belemenni, pedig ha valakinek, úgy a mezőgazdaságnak volna a vámszövetségből haszna.

A háborús tapasztalatok azonban fényesen igazolták nemcsak azt, amit azelőtt a merkantilisták körök elismerni nem akartak, hogy valamely ország közlekedése csak akkor van biztosítva, ha ezen elemi szükségletét saját termeléséből tudja fedezni, hanem azt is, hogy az ipari szükségletnek saját ipari termelése útján való biztosítása az ország biztonsága szempontjából elsőrangú közérdek és miután mi nem vagyunk egyoldalúak és miután mi teljes felelősségünk tudatában foglalunk állást közérdekű kérdésekben, a vámszövetség kérdésében sem helyezük egyoldalúlag előtérbe a mezőgazdaság érdekeit, hanem igenis, az összesség érdekeit.

A multak tapasztalatai rátanítottak arra, hogy sem az osztrák, sem a magyar ipar nem képes abban a mértékben a német ipar versenyével megküzdeni, mint az kívánatos volna. Ennek csak egy módja volna, ha a vámszövetségtől és az államilag szervezett ipari termeléstől eltekintünk, hogy az ipari vámkat ismét jelentékenyen felemeljük, egy lehetetlen határig, mert hiszen a német verseny a háború után sokkal hatalmasabb és sokkal terhesebb lesz, mint volt a háború előtt. Hogy lehessen azonban preferenciáról beszélni akkor, ha Németországgal szemben az ipari vámkat hatalmas emelésével állunk elő. Milyen kedvezményt és engedményt adhatunk Németországnak preferencia esetén,

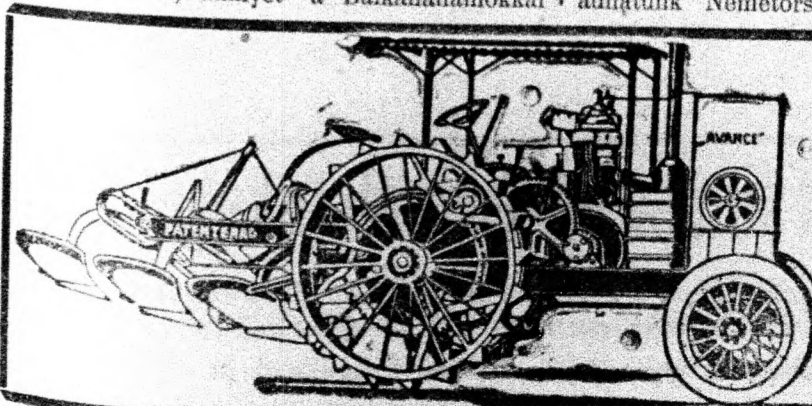
ha nem éppen az ipari vámkok terén, ha pedig preferenciát létesítünk, azaz engedményeket adunk, akkor egyenest kiszolgáltatjuk a magyar és osztrák ipart a német ipar versenyének, mert akkor az ipari verseny és illetve termelés közös szervezéséről és irányításáról szó sem lehet.

Ugyanígy vagyunk a kereskedelmi szerződések kötése esetén is és illetve a régi, legtöbb kedvezményes vámpolitika további fenntartása esetén. Egy nagy vámterhet vesz magára a fogyasztó közönség, ha ugyan a kormány és a törvényhozás az ipari körök ezirányú követelésébe belemegy. Kérdés, hogy akkor, amidőn a hadikiadások fedezése amúgy is óriási terhet héli a fogyasztást és termelést, lehetséges-e az ipari vámkok emelésével újabb, fokozottabb terhet rakni a fogyasztásra. De számolnia kellett volna a vámpolitikai központnak avval a tagadhatatlan és köztudomású ténnyel is, hogy a legmagasabb irányadó körök a gazdasági közlekedést akarják, hogy a politikai szövetség mellett a gazdasági szövetség kiépítésére szült helyezzenek, azt az előbbivel igen helyesen, egyrangúnak tekintik és ha valakinek, úgy Magyarországnak az érdeke, hogy a politikai szövetség mellett, igenis, a gazdasági szövetség is kiépíttessék és hogy ilyképp mi nemcsak a politikai szövetség terheit viseljük, de a gazdasági szövetség előnyeit is élvezzük. Szakítás ez Bismarck politikájával, aki annak az elvnek hirdetője volt, hogy a politikai szövetség nem szűkségi a gazdasági szövetséget. Egyik a másik nélkül is meglehet. A háború tapasztalatai ezt az elvet megdöntötték és ma más igazságok más meggyőződések uralják az irányadó tényezőket. A háború után hosszú átmeneti idő fog következni, mert amíg ipari termelésünk a szükséges nyersanyagot megszerezni tudja, amíg az egyes országok ipara a kiürült hazai raktárakat megtölteni és a hazai fogyasztást kielégíteni tudja, sok idő mulik el, amely idő bőséges alkalmat nyújt a magyar iparnak is arra, hogy megerősödjék a hazai termelés teljes kiaknázására és ennek elérésével a német és osztrák iparral egyetértésben a keleti és déli piacok fogyasztásának a kielégítésében megfelelő részt követeljen magának.

Ugy érezzük és látjuk, hogy nem a régi kitaposott nyomokon kell járnunk, új idők következtek el, új felfogásokkal, új lehetőségekkel, új szükségletekkel, amelyekkel szemben csak az a társadalom, az az ország állhat fenn, amelynek irányító tényezői megfelelőleg tudnak beilleszkedni a változott viszonyokba.

Kartellek állami ellenőrzése.

Jelentőségben semmivel sem kisebb a kereskedelmi miniszter kezdeményezése, amelyről már lapunkban hírt adtunk s amely a magyar iparnak kényszerszertársulás útján ipari szövetségekké való tömörítését s e szövetségekké állami felügyelet alá való helyezését célozza. Ez röviden nem jelent egyebet, mint azt, hogy az ipari kartellek végre állami ellenőrzés alá fognak helyezettetni. Mert a magyar iparnak ipari szövetségekké való kényszerszertársítására szüksége nincs, amint ezt az iparitanács ülésén a textiliparok képviselője is, igen helyesen, hangsúlyozta, mert ezek a szövetségek az ipari kartellekben már ténylegesen meg vannak s nincs egyébre

300 „AVANCE” motoreke

nyert 1916 óta elhelyezést a monarchiában, ami ezen gazdaságos és sokoldalú szántógép kiválóságának legjobb bizonyítéka.

Ezidőszerint raktárunkból azonnal szállítható!

Részletes árajánlattal szolgál!

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**
Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

szükség, mint arra, hogy ezek a kartellek az ipari szövetség hangzatos címét véve fel, állami ellenőrzés alá helyeztessenek. E kényszerszűrlésnek sok fontos feladata van. Mindenekelőtt az ipar átszervezése, világiparra való átalakulása. A magyar iparnak ugyanis egyik legnagyobb hibája, hogy nem tudott még kellőleg specializálódni. Az egyes gyárak a legkülönbözőbb cikkek tömegét gyártják, ahelyett, hogy speciális cikkek tömeggyártásával foglalkoznának. Csakis egy ilyen specializálódás útján alakulhat át a magyar ipar is világiparrá, illetve veheti fel a világpiacon a versenyt, mert a specializálódás előnye az olcsóbb és tökéletesebb előállítás, amely két kellék nélkül a világpiacon nincs versenyképesség. Ez a távolabbi feladat. A közelebbi, hogy ezen ipari szövetségek útján történjen a nyersanyag felosztása. A háború alatt és után az ipar nyersanyag szűkében lesz. Egy az érdekeltég felett álló szervnek s illetve közegnek kell tehát a nyersanyagot úgy felosztani, hogy abban az összes létező iparok aránylagosan részesüljenek. Az ipari szövetségnek feladata: az árszabályozás, amelyre a kormány elhatározó befolyást gyakorolhat. Itt fogja meg a kormány az ipari árakat és az ipari árakat. Az ő hozzájárulása nélkül ipari árakat megállapítani nem lehet. Az ipari szövetségek útján fog a leszerelésre kerülő hadianyag felosztani; ugyanoly módon, mint a külföldön beszerzett gyártási nyersanyag, megint a leggyengébb érdekeinek figyelembevételével. Az ipari szövetségek útján lehet a munkabérek is szabályozni, ami nélkül az ipari cikkek árszabályozása keresztül nem vihető. Egyszerűen, kollektív szerződések létesülnek a kormány ellenőrzése mellett, ahol még csak a fogyasztás érdekeinek a képviselőitől kellene esetleg külön kartellbíró útján gondoskodni.

Fontosak az ipari szövetségek valutáris szempontból is, mert a nyersanyagbeszerzés együttesen történvén a külföldön, megszűnik a külföldi valuta utáni hajszá. S ugyancsak ezek az ipari szövetségek lesznek hivatottak a külföldi kivitel is irányítani, ezzel eljutottunk annak a nagyjelentőségű kérdésnek a kiinduló pontjához, amely a nemzetközi kartellek vagy szindikátusokban csúcsosodik ki. Ily kényszerszindikátusok illetve ipari szövetségek Ausztriában is, Németországban is nagyszámmal fennállnak s illetve lehet mondani, hogy az egész osztrák ipar ilyen kényszerszindikátusokba van tömörítve. Mindezek az alakulatok a háború kényszere alatt alakultak, azzal a jelszóval, hogy a háború után, mint feleslegesek, meg fognak szünni. Ez azonban alighanem nagy tévedés. Egy önmegnyugtató, amelynek azonban belsőleg senkisémet ad hitelt. Ha a középeurópai gazdasági szövetség létrejön, akkor mi sem természetesebb, minthogy ezek a nemzeti ipari szövetségek egymással üzleti összekötésbe lépnek s a termelést, a külföldi kivitel s minden fontosabb megnyilatkozását ipari termelésüknek közösen fogják intézni, ugyanazzal a céllal és ugyanazon szempontok által vezéreltetve, mint amely céllal és szempontok voltak irányadók a nemzeti jellegű ipari szövetségek megalakulásánál. A verseny szabályozása nemzetközi piacokon, ez lesz a jelszó, amely a német, osztrák és magyar ipari szövetségeket majd összehozza. Ezzel eltűnik az az aggodalom, amely a középeurópai hatalmak gazdasági közeledésével szemben, ipari körökben fennállott, hogy a hatalmasabb versenytárs tönkreteszti a gyengébbet. Mi, akik a kartellek állami ellenőrzésé-

nek a szükségét állandóan hirdetjük, mi, akik a középeurópai államok szövetségével kapcsolatosan kényszerszindikátusok szükségességét hangsúlyoztuk, a kereskedelmi miniszter által tervbe vett ipari szövetségek megalakulását örömmel üdvözljük, mert ettől a magyar ipar megerősödését s az ipari árak szabályozását, mérséklését reméljük. De ami különösen meglepéssel tölthet el, az az, hogy a kereskedelmi miniszter ezen kezdeményezését nemcsak mi, de maga az egész magyar ipari érdekeltég is örömmel üdvözlö, amiben az idők jelét látjuk.

A ma és a jövő problémája.

Mi volna ez egyéb, mint a megélhetés kérdése. Sokkal komolyabb a helyzet, mint sokan gondolják a tájékozatlanok, Magyarország földje kimeríthetetlen termelőképességében hívök, a tejjel és mézzel folyó Kánaánról ábrándozók. Súlyos helyzetben élnek nemcsak a középeurópai hatalmak, de Magyarország is. Meg kell tudni végül mindnyájunknak, hogy a magyar föld termékenységében vetett hit cserbenhagyott bennünket. Cserbenhagyott, mert az időjárás mostohasága a gazdák millióinak szorgalmával szembe került. Hiába minden igyekezet, hiába minden szorgalom, ha a termelés leghatalmasabb tényezője, az időjárás ellenünk szegült. Elérkezett tehát annak az ideje, amely minden hosszú időn át ostromolt és teljesen elzárt városban bekövetkezik, hogy az élelmezési adagokat redukálni kell, hogy mindenkinek önmegtartóztatást kell gyakorolnia, hogy számolnunk kell a nélkülözhető tömegekkel, akiknek ellátását feltétlenül biztosítani kell.

Nem idegen országokról van itt szó, a saját országunkról, a saját népünkéről, a saját véreinkről, mert sajnos, oly mostoha viszonyok következtek be Magyarország mezőgazdasági termelésében, hogy immár a saját kenyérünk biztosítása is gondot okoz. Eddig engedjük élni azt az illúziót, hogy Magyarország mezőgazdaságából feleslegeket merít Ausztria és Németország, holott pedig ez nem volt igaz. Végül a háború közeledő ötödik esztendejében tudnia kell mindenkinek, hogy Magyarország vállalta a Monarchia hadseregének az ellátását kenyérrel, de egyébként más feleslegeket termelni és szállítani nem tudott.

A folyó évi új termésnek a reménye is nagyon szűkös eredménnyel bíztat. Ma már egész biztonsággal megállapíthatjuk, hogy Magyarország termelése saját ellátásunkat is csak szűkösön biztosítja. Különösen aggodalmas a helyzet a legutóbbi fagyok óta, amelyek az ország ellátásának egyik legnagyobb fontosságú terményét, a burgonyát és a hus- és zsirtermelés legfontosabb anyagát: a kukoricát erősen megtizedelte, úgy hogy e terményekből ígérkező jó termés eredménye is kétségessé vált. Az az újból megismétlődő országos szárazság, amelyben hazánk minden része, de különösen a Tiszántul szenved, még a mutatózó reménysegeket is lecsökkenti. Az eredmény, sajnos, a várakozásnak alatta maradt. Így volt az a múltban is, különbség csak az, hogy itt már most megállapíthatjuk, holott azelőtt legfeljebb a csépléskor hozta meg a csalódást.

Most, amidőn a háború a döntéshez közeledik, eljutott az időpontja annak, hogy a helyzetet nyugodtan, komolyan ítéljük meg és a legnagyobb áldozatkészséget gyakoroljuk a közzel szemben. A háború emelkedő konjunktúrája sok alkalmat nyújtott a gyors meggazdagodásra, vagyonosodásra. Ez a körülmény az embereket

tulságosan kapzsvá, tulságos nyereségvágyóvá tette. Az egyes osztályok között bizonyos egységstelen versengés támadt a nyereség, a vagyon után és mintha teljesen feledésbe ment volna, hogy addig a legnagyobb világháború közepén élünk, hogy a nemzeti és gazdasági létünket fenyegető veszélyen még mindig nem vagyunk túl és hogy azon megbecsülhetetlen szerencsét, amely országunknak a háború nyomorúságától való megkímélésében jelentkezik, nem szabad a veszély elmúltán tekinteni, mert a siker csak akkor van biztosítva, ha mindenünket, nemcsak vérünket és életünket, de vagyonunkat is készséggel áldozzuk fel a haza oltárán. Okos és takarékos beosztással kell élnünk, mert egyébként a magunk létét és fennállását sem tudjuk biztosítani.

Adáz ellenfeleink még ma is hisznek és reménykednek a középeurópai hatalmak kiegyeztetésében, még ma is hisznek és reménykednek a monarchiát szétdaraboló belső forradalomban. Ne nyujtsunk ennek a hitnek és reménykedésnek tápot, hanem igyekezzünk egyenlően részt venni a jóban és rosszban a szenvedő és nélkülöző milliókkal, mert csakis ha az önmegtartóztatás és az áldozatkészség erényét a haza minden egyes polgára egyforma mértékben gyakorolja, koronázhatja példátlan erőfeszítésünket végleges siker.

A kormányval szemben csak az lehet a kívánságunk, hogyha már a közszükség megköveteli azt, hogy a gazdák minden feleslegét elvegyék, hogy ezen feleslegeket igazságosan és méltányosan állapítsák meg, hagyják vissza a megélhetéshez és a gazdaság folytatásához feltétlenül szükséges gabona- és takarmánymennyiséget, mert ennek híján hiábavaló az önfeláldozás a frontokon, ha a belső fronton a csatát elveszítjük. Kívánjuk, hogy a gabonaárak újból állapíttassanak meg, nemcsak azért, mert a régi megállapítás meghaladott álláspont az általános áremelkedés következtében, de azért is, mert a csapás, amely az országos fagykárók révén érte a mezőgazdaságot, a terményárak emelését teszi szükségessé és mert a jövő évi gabonatermesztés sikerének biztosítása ugyan csak szükségessé teszi a gabonaárak emelését. És itt nem kisszerű intézkedésekről van szó.

A gabonaárak nagyarányú emelését követeljük, amelyek a gazdának buzdításul szolgáljanak arra, hogy minden nélkülözhető feleslegét leadja, hogy minden sikertelenség ellenére lelkesebben karolja fel a gabonatermesztést a jövőben is. A közérdek követeli, hogy ne szűk látókörben ítéljük meg ezt a kérdést, mint a múltban történt. Ne ijedjünk meg rosszul alkalmazott speciális szempontok előtt, hanem a ma egyetlen irányadó és uralkodó szempontot, a termelés fokozásának a szempontját tartjuk szem előtt, mert félreismeri minden irányadó tényező a mai viszonyokat akkor, ha mindent kizárólag, nem egyedül a termelés szempontjait tartja irányadónak.

A gabonaárak emelésével egyidejűleg kell megfogni az ipari termékek áralakulását is. Legyen végre vége az örült áremelkedésnek itt is és ott is, mert ezzel egyenest romlásba viszik gazdasági életünket, valósággal az államcsödbe rohanunk. Meg kell fogni a munkabérek, a mezőgazdasági termények és az ipari termékek árát, arányosságot kell behozni a gazdasági életbe, mert csak ez az egy ment meg attól, hogy az áremelkedés hajszájának államesőd legyen a vége.

Balfour, az angol volt miniszterelnök azt

„IKARUS“

automobil- és repülőgéppalkatrészgyár
részvénytársaság

Budapest, VIII., Kisstáció-utca II. sz.
Telefon: József 53-47.

Gyárt és javít automobil- és motorekűtőket

bármely rendszerű szerkezettel, készít benzintartályokat robbanásmentes elzárókészülékkel.

Tömegcikkek gyártása sajtolt lemezből.

Ez a rendelet 1918. évi július hó 1-én lép életbe.

Kiegészíti ezt a körrendeletet a földművelésügyi miniszternek 1918. évi május hó 25-én 56.555. szám alatt kelt és Árva, Bars, Hont, Liptó, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Turóc és Zólyom vármegyék alispánjaihoz intézett körrendelete, amely a fenti rendelkezésektől annyiban tér el, hogy e vármegyék területén a bandagazda által leteleendő biztosítékok összege 1000 koronánál rendszerint kevesebb nem lehet, továbbá, hogy Árva, Bars, Hont, Liptó, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Turóc és Zólyom vármegyék területén a gazdasági munkásközvetítés ellátásával megbízott községi előjárásági tagok, illetve a községi és körjegyzők, mint munkásközvetítők, mezőgazdasági munkásokat a törvényhatóság területén kívül végzendő munkákra csak a felvidéki (zsolnai) miniszteri kirendeltség útján közvetíthetnek és pedig kizárólag e kirendeltség igazolványával ellátott munkaadók részére.

Minden a fenti rendelkezésnek megfelelően kötött munkásszerződést a munkásokkal való aláírás után, de még a belügyminiszteri rendeletekben előírt főszozolgabírói láttaozás előtt a községi, illetve körjegyzők, illetőleg a munkásközvetítők, az említett kirendeltségnek láttaozás végett bemutatni tartoznak.

A községi körjegyzők, illetve munkásközvetítők közbejöttével gazdasági munkák teljesítése céljából közvetített minden egyes gazdasági munkás után a munkaadók 1 korona közvetítési díjat, amennyiben pedig a községi (kör-) jegyzők, illetve munkásközvetítők tevékenységét a munkaadók a rendes mértéken túlmenőleg (pl. toborzógazda, bandagazda) keresése, a munkáscsoport összeállítása, utnak indítása stb. körül is igénybeveszik, minden egyes munkás után további 1 korona díjat tartoznak fizetni.

Annak, aki mint toborzógazda, előmunkás, munkásgazda, bandagazda másnak gazdaságában teljesítendő gazdasági munkákra munkásokat kíván toborozni, illetve szerződteni, előzetes engedélyt kell szereznie.

Gazdasági kérdések a képviselőházban.

Fentebb megemlékeztünk már a képviselőház folyó hó 5-iki gyűlésén elhangzott nagyfontosságú kijelentésekről. Röviden ismertetnünk kell azonban még néhány ugyanazon a gyűlésen elhangzott mezőgazdasági vonatkozású interpellációt. Így Juhász-Nagy Sándor, a hajdusoboszlói kerület ifjú követé, erőlyesen sikra szállt a gazdák érdekében. A közlelmzési miniszterhez intézett figyelemreméltó interpellációt a sertéshizlalás tárgyában. Nagyon helyesen mutatott rá, hogy a kormány ne bizza a Sertésközpontra a hizlalás intézését úgy, hogy az csak vállalkozókkal kőssön hizlalási szerződést, hanem a kisebb gazdákkal is. Hibáztatta, hogy a központ 45—120 K-t követel magának a gazdától egy-egy sertés után. Ha az állam a hizlalást kiveszi a gazdák kezéből, ez a gazdaközönség elkeseredését idézi elő. Adjának engedélyt, hogy a gazda saját szükségletén kívül a közfogyasztást is szolgálhassa és semmiféle érdekesoport a haszonban vele ne részesedhessen. Ez a fogyasztók érdeke is. Lássák el a gazdát megfelelő mennyiségű kukoricával, takarmánnyal. A gazdáknak létérdeke a hizlalás lehetővé tétele. A rekvirálás brutalitásával elkeserítették az egész magyar gazdaközönséget, méltányos volna, ha a hizlalás lehetővé tételével kiengesztelnék. Nemesak a gazda érdeke ez, hanem közérdek. A Hadi-

termény elrekvirálja a gazdától a kukoricát 43 koronáért és a csirállanított kukoricát 73 koronáért adja vissza neki. Aziránt intézett kérdést a kormányhoz, hogy az új hizlalási rendeletben hajlandó-e úgy intézkedni, hogy a mezőgazdák a házi és gazdasági szükségleten felül, földbirtokuk, illetve gazdasági üzemük nagyságának és a szokásos állatlétszámnak megfelelő számú sertéseket közfogyasztás céljaira engedély alapján, de nem sulyos feltételű szerződés által korlátozva, hizlalhassanak; hogy a hizlalás hasznában ne osztozkodjék a gazdával semmiféle központ vagy érdekesoport; hogy a hizlalás megfelelő mennyiségű takarmány biztosítása, illetve meghagyása által tényleg lehetővé is váljék? Második interpellációjában pedig azt követelte Juhász-Nagy Sándor, hogy a rekvirálások által ért kiadási többleteket az egyes községekben a Hadi-termény térítse vissza a községi háztartásoknak.

Porkoláb Mihály ugyancsak azzal a kérdéssel fordult a közlelmzési miniszterhez, hajlandó-e a tenyésztő gazdáknak kellő ellenőrzés mellett a közszükségletre való sertéshizlalást lehetővé tenni? Szabó István az idősebb korosztálybeli népfelkelőknek mezőgazdasági munkára való szabadságolása tárgyában kiadott 7905. számú honvédelmi miniszteri rendeletet tette szóvá s hibáztatta, hogy a 10 kat. holdon aluli kisgazdát nem engedik haza, hanem más gazdaságokba osztják be, mint „dolgozó örelegénységet”. Kérte továbbá a kormányt, hogy a szabadságolandó népfelkelők helyett csak azt a hadifoglyot keljen bevonultatni, aki a szabadságolt gazdaságában volt alkalmazva, de más gazdaságoktól ne legyen hadifogoly a szabadságolt népfelkelők helyett elvonható. Végül Ugron Zoltán amiatt interpellálta a közlelmzési minisztert, hogy a korai burgonya árát az egész országra egységesen szabta meg s ennél fogva azok a vidékek, ahol a korai burgonya későbbben érik be, az első árszabási időszakok előnyösebb határáraitól elesnek.

Az országgyűlési pártok gazdasági szakférfiai a képviselőház delegációs termében a kormány meghívására értekezletet tartottak, amelyen a kiadandó termésrendelet intézkedéseit vitatták meg. A kormány részéről Serényi Béla gróf és Windischgrätz Lajos herceg miniszterek, Nagy és Demján államtitkárok, Bud miniszteri tanácsos a pártok részéről pedig Darányi Ignác, Kemény Árpád báró, Bethlen István gróf, Teleszky János, Tisza István gróf, Ghillány Imre báró, Falussy Árpád, Matla Árpád és mások vettek részt.

A bizottság elsősorban a fejkvóta megállapításának kérdésével foglalkozott. A bizottság több főszozólalás alapján oly értelmű javaslatot terjesztett a kormány elé, hogy az őstermeléssel foglalkozóknál a fejkvóta felnőtteknél 18 kilogrammban állapítsák meg, a 15 éven aluliaknál pedig 14 kilogrammban. A kormány tagjai ígéretet tettek a kérés figyelembevételére.

Ezután a takarmányadagok megállapításáról tanácskozott a bizottság. A felmerült kívánsághoz képest a kormány tagjai késznek nyilatkoztak, hogy a kiutalandó takarmánymennyisége az egyes állatoknál a következőképpen fog szabályoztatni: lovaknak 7 métermázsza, esikóknak 2 métermázsza, versenylovaknak pedig 12 métermázsza zab. A sertéseknél a takarmány, amelynek fele árpa, fele kukorica, két métermázszában szabták meg. Kocáknál, hozzászámítva a szaporulatot, négy métermázsza, a malacoknál pedig

50 kilogramm a takarmány. A hizó sertésekre 6 métermázsza jut.

Windischgrätz Lajos herceg közlelmzési miniszter kijelentette, hogy a sertéshizlalást úgy fogja rendezni, hogy a gazdákkal megfelelő számú sertés hizlalására szerződést köt és a hizlalásból kikerült sertéseket a teljes kihizás után az állam későbbben megállapítandó árban meg fogja vásárolni.

Szó volt továbbá az értekezleten a nyerstermények árának fölemeléséről is. A gazdák részéről az a kívánság merült föl, hogy a kenyérmagvak árát, tekintettel a termelés egyre fokozódó költségeire és a kedvezőtlen terméskilátásokra, emeljék fel. A buza árának 75 K-ra való fölemelését kérték. A kormány tagjai ígéretet tettek ennek a kérésnek a figyelembevételére.

A termésrendelet többi pontja ellen lényegesebb kifogás nem merült föl. Helyeselték azt az intézkedést, hogy a termés lefoglalása, illetve rekvirálása azonnal a cséplőgépnél fog történni, továbbá, hogy az országot ellátási körzetekre osztják be és a lefoglalt termények elraktározása körzetenként közraktárakban fog végbemenni. Az ellátatlan városi és községi lakosságnak járó terménymennyiséget a városok és községek nyomban a termés lefoglalása után megvásárolhatják. A városoknak és a községeknek a Hadi-termény útján fogják a megfelelő mennyiségű ellátást kiutalni. Ezzel sokkal biztosabb lesz az ellátás, a gazdákat pedig meg fogják kimélni a többszörös rekvirálással járó zaklatásoktól.

Az új termésrendelet, hír szerint, csak e hó végén jelenik meg.

Nyolcadszor ...

Keleten megvan a béke, délnyugat és nyugat felé diadalmasan álljuk a harcot vitéz szövetségeseinkkel együtt: de ellenségeink mégis egyre nyujtják a háborút. Nyujtják, mert míg az angol, francia és olasz kormányok azzal buzdítják népeiket, hogy majd az amerikai meg a japán segítség meghozza fegyvereik győzelmét, addig titokban azt lesik és abban bizakodnak, hogy gazdasági erőnk összeroppan, hogy belső zavarok rontják le harctéri győzelmünk eredményét, szóval, hogy gazdasági téren legyőzhetnek bennünket. Nagyon pontosan tudják bizonyára odaát, hogy három egymást követő rossz termés milyen élelmzési nehézségek elé állított bennünket. Csoda-e, ha négy év óta alkalmazott s mindeddig kudarcot vallott kiegészítési taktikájuk sikerét várva, hallani sem akarnak a békeről, hiszen azt remélik, hogy pár hónap múlva nem mint győztes, hanem mint kiéhezett és megadásra kényszerített ellenféllel tárgyalhatnak velünk.

Ebben a helyzetben hiábavaló tehát minden békeajánlat, bizonyára kívánjuk és várjuk is mindannyian a becsületes békét. Nincs más választásunk, mint fegyverrel és gazdasági erőnk teljes megfeszítésével tovább is állni ezt a ránk kényszerített élethalálharcot mindaddig, míg egységünk és kitartásunk, lankadatlan erőlyünk és hazafias áldozatkészségünk meg nem győzi ellenségünket arról, mennyire hamisak a számításaik, mennyire csalódók a reménykedéseik s hogy a magyart sem a harc, sem a termelő munka mezején letiporniok nem sikerülhet.

A magyar gazdára itt kettős feladat is vár: lankadatlan erővel való folytatása annak a termelő munkának, amely immár négy esztendeje foly barázdáinkon az entente kiegészítési hadjáratának ellensúlyozására és másrészt a f. hó

Zöldség-, főzelék- és gyümölcsterméseket minden mennyiségben megveszünk. Budapesti Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcs-Nagykereskedők Egyesülése (Syndicat). Budapest, IX. kerület, Csarnok-tér 6. szám. Telefon: József 48-20.

12 től jegyzésre kerülő nyolcadik hadikölesőnhöz való minél áldozatkészebb hozzájárulás, hogy a hadviselés és az államkormányzat anyagi eszközeiben pillanatra se legyen hiány s hogy kifelé is tanúságot tegyünk gazdasági szervezetünk, pénzügyi ellenállóképességünk sértetlen erejéről. Ha kitarunk az erőfeszítésben, akkor a béke galambja sem késhet már soká.

Aratásra készülődünk: adja Isten, hogy jobb legyen az eredmény aggodó várakozásunknál. De ne csak friss kenyere, hanem új pénze is hősiesen legyen vitéz hadseregünknek, mert erőnk lankadatlanlanságának és áldozatos elszántságunknak ország-világ előtt való kimutatása az egyetlen eszköze a várva-várt béke mielőbbi biztosításának.

Igy tehát a nagyszerű világdráma mai végső kifejlésében a nyolcadik hadikölesőn sikere a béke szempontjából nagyobb jelentőségű, mint bármikor, de amellet látjuk és tudjuk, hogy a hadikölesőn jegyzése nemcsak hazafias eslekedetnek, hanem gazdaságos befektetésnek is elsőrendű. Az a típus, amit a pénzügyminiszter most választott, az öt és félszázalékos kötvény 91.50 K. kibocsátási ár mellett — oly biztató alkalmat jelent, amelynél kedvezőbbet nem találhat senki, aki megtakított tőkéje, vagy pénzeeskéje számára elhelyezést keres.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

48 füzet, 4575 oldal, 1250-nél több szöveg közötti ábrával. Ára bérmentes küldéssel 68 K. Ezek a Budapesti Állami Könyvtár Magyar Gazdasági Egyesület Iűltkára szerkesztésében megjelenő, sorozatos „Köztelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetően kézikönyvek a gazdálkodóknak. Részletes árjegyzéket bérmentve küld a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénysárság szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztálya.

A „Köztelek” f. évi 22. számában már közöltük, hogy az OMGE a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével egyezményt kötött, amelynek értelmében f. évi július hó 1-én az OMGE Számtartási Osztályát a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete veszi át kezelésbe.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez ugyanis újabban mind többen fordultak a kívánsággal, hogy gazdaságuk számadásainak vezetését, esetleg annak felügyeletét és irányítását is a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére bízassák, ahol folyó számlájuk is van s ahol a gazdaság adás-vételeit és egyéb üzleti ügyeit eddig is intézték.

Hogy ennek a többoldalról megnyilvánuló óhajnak eleget tegyen, elhatározta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezetősége, hogy üzemi és számtartási osztályt állít fel. Minthogy azonban az OMGE-nek már néhány év óta van ilyen osztálya, amely ezidőszert már 45 uradalomnak, illetőleg gazdaságnak vezetési számadásait, nehogy a két testvérintézmény egymásnak ez irányba versenyt támaszson, a megkötött egyezmény szerint az OMGE Számtartási Osztályát a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének adta át kezelésbe.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hatalmas fejlődésének egyik természetes következménye az üzemi és számtartási osztály felállítása. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ugyanis az lehet csak az ideális célja, ami Jeszenszky Pál vezérigazgatónak a programja, hogy mindazt, amire a gazdának a gazdálkodása, ille-

tőleg gazdasági üzemvitelében közben szüksége lehet, a Szövetkezetben meg is találja.

A modern gazdálkodásban a jövedelmezőség legnagyobb részben a gazda üzleti tevékenységétől függ. A gazda üzleti tevékenységének alapja a gazdasági üzem helyes szervezése és irányítása, ennek pedig legnélkülözhetlenebb eszköze a gazdasági könyvvitel, mert ez a gazda tájékoztatója és irányítója. Nem elég az, ha a gazda arra törekszik, hogy mindent olcsón tudjon vásárolni és drágán tudjon eladni, hanem még ennél is fontosabb, hogy a gazda úgy rendezze be, úgy szervezze és vezesse gazdaságát, hogy azt termelje, illetőleg vigye a piacra, ami a legjövendelműbb s azt vásárolja, ami kifizeti magát.

Ezt a célt akarja szolgálni a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Üzemi és Számtartási Osztálya. Ez az osztály nem foglalkozik áruk forgalmazásával, azért mégis a legelőkeltebben beleillik, sőt azt mondhatnánk: a koronája a Mezőgazdák Szövetkezete üzleti tevékenységének, mert a legértékesebb árut, a mezőgazdasági üzlet viteléhez szükséges szellemi tőkét bocsátja majd az Üzemi és Számtartási Osztálya révén a gazdaközönség rendelkezésére.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete üzemi osztályának a feladatai a következők lesznek:

1. Gazdasági tanácsadás gazdaságok berendezésénél és szervezésénél, üzemtervek készítése alapján. Költségvetések és előirányzatok készítése.

2. Állandó gazdasági tanácsadás, a gazdálkodás irányítása és felügyelete.

3. Szakértői közreműködés birtokok bérbeadása és bérbevétele alkalmával előforduló becsléseknél, a bérleti szerződés megkötésénél, illetőleg megszerkesztésénél. Bérbeadott uradalmaknál a bérlők állandó felügyelete és ellenőrzése.

4. Szakértő becselői közreműködés birtok adás-vételeknél és örökösödési ügyekben, esetleg a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján folyósítandó kölcsönöknél.

5. Általában szakvéleményadás üzemi kérdésekben.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete számtartási osztályának feladatai a következők lesznek:

Gazdaságok és uradalmak számadásainak központi vezetése, ellenőrzése, a mérlegek elkészítése egyszerű vagy kettős könyvvitel szerint; a gazdaságban fekvő vagyon leltározása, adóköteles jövedelmi mérlegek készítése a gazdaságok által készített és a számtartási osztályban bemutatott mérlegek alapján, adóvallomási ívek kitöltése; gazdatisztváltásoknál közreműködés a gazdatiszt kezelésére bízott vagyon és számadás átadásánál, illetőleg átvételénél; szaktanácsadás számadások berendezéséhez és vezetéséhez.

Hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztálya ezt az értékes és sokoldalú programját be is tudja váltani, elsőrangú, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt képzett szakembereket alkalmaz s így a gazdaközönség a legteljesebb bizalommal veheti igénybe közreműködésüket. Ormándy János gazd. akadémiai tanárt is sikerült a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztályára szakértő-tanácsadójá gyanánt megnyerni, aki üzemi és számtartási kérdésekben hazánk egyik legkiválóbb szakembere.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében, az üzleti élet központjában, a konjunkturáról az Üzemi és Számtartási Osztály tisztviselői sokkal

jobbban tájékozva lesznek, mint a vidéken lakó gazdák s így üzleti, illetőleg jövedelmezőségi szempontból igen előnyös lesz a gazdaságokra nézve, akár az üzemi, akár a számtartási osztályal való összeköttetés.

Hogy ilyen osztályra a magyar gazdaközönségnek szüksége van, azt nem lehet kétségbevonni. Fölmerülhet azonban a számtartási osztályra vonatkozólag azon aggály, hogy nem lett volna-e annak továbbra is jobb helye az OMGE-ben, illetőleg a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél megvan-e a szükséges garancia egyrészt aziránt, hogy a számadások teljesen diszkrétan kezelhetők, azokba senki be nem tekinthet, másrészt a Mezőgazdák Szövetkezete Számtartási Osztálya által készített mérlegeknek meglesz-e az a sulyuk az adókövetőbizottságok előtt, mint amelylyel az OMGE Számtartási Osztályában eddig készült mérlegek bírtak.

A gazdaközönséget ezirányban teljesen megnyugtathatjuk. Ami a számadások diszkrét kezelését illeti, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezetősége ezirányban erkölcsi felelősséget vállal. Mint altruisztikus szövetkezetéről fel sem tételhető, hogy a beküldött számadásokba bárkinek is betekintést enged, vagy az illető gazdaság viszonyairól bárkit is tájékoztat. Különben is azt mondhatnánk, hogy a számtartási osztálynak csak a helye változik, amennyiben a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete veszi át kezelésbe, de az továbbra is az OMGE erkölcsi felelőssége alá fog tartozni, amennyiben az OMGE üzemi osztályának állandó ellenőrzése alatt fog állani. A mérlegeket az OMGE üzemi bizottsága fogja felülvizsgálni, hitelesítéssel, illetőleg záradékkal ellátni s így a Magyar Mezőgazdák Számtartási Osztályában készült mérlegek az adózás szempontjából továbbra is ugyanazzal a, felhivatalosnak mondható, bizonyító erővel fognak bírn, mint az OMGE számtartási osztályában készült eddigi mérlegek.

Sok és fontos feladat vár a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete új szakosztályára. Reméljük, hogy a gazdaközönség szívesen fogadja a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ezen igazán altruisztikus irányu új osztályát s azt nagy mértékben igénybe is fogja venni. Alig van gazdaság, amelyiknek időnként szüksége ne lehetne a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztályára, főleg azonban bizalommal forduljanak ezen osztályhoz azon gazdák, akik nincsenek gazdaságuk jövedelmezőségével megelégedve, vagy akiknek bármi oknál fogva nincsen rendszeres számtartásuk. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztálya a szövetkezet palotájában (Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.) f. évi július 1-én kezd meg működését s ez időtől fogva készséggel áll a gazdaközönség rendelkezésére.

Reichenbach Béla

a M. M. Sz. Üzemi és Számtartási Osztálya főnöke.

Nyílt levél

Zselénski Róbert grófhhoz, az OMGE elnökéhez.*

A „Köztelek” legutóbbi száma mellékletként közölte „A magyar földbirtokosok sorsdöntő napjai” című munkámat. Az OMGE igen tisztelt elnöke egyidejűleg vezércikkben foglalkozott tanulmányommal. Midőn ezért köszönetet mon-

*) Válasz a „Köztelek” 28-ik számában Zselénski Róbert gróf tollából „A magyar gazdák sorsdöntő órái” címen megjelent cikkre.

KEMNA

szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnök doktor hírneves füst-
osó-tulhevitőjével.

MINDEN MÁS

nedvesgőz-, compound-
vagy compound-tulhevitett

RENDSZERT

egy teljesítő-
képesség, mint

tartósság
tekintetében

MESSE FELULMULNAK

és lényegesen kevesebb
szénfelhasználással.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal
és költségvetésekkel készséggel szolgál.

KEMNA J.

BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 51. SZ.
Sürgönycim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

dok, legyen szabad érveire és megjegyzéseire válaszolnom.

Elnök ur cikkében többek közt azt mondja, hogy: „élet-halál harcokat vivünk és annak érdekében minden áldozatra készen kell, hogy legyen a földbirtokososztály” és hogy: „könnyű az általános elégedetlenséget felhasználni, a végrehajtó hatalomnak kellemetlenkedni”.

Nem esodálnám, ha ezzel az érveléssel a szocialista vezérek akarnák elvtársaikat megnyugtani vagy Láncozi Leó próbálná a merkantilisták zugolódo táborát leszerelni, feltéve persze, hogy a magas munkabéreket kikényszerítő munkásságnak vagy a háborus konjunkturák könnyű pénzszerzési alkalmait kihasználó kereskedőknek és bankoknak volna okuk és joguk panasznra.

De hogy a gazdaközönség választott vezéréntézi ezeket a szavakat a birtokososztályhoz, vagy annak egy részéhez, azt — őszintén szólva — nem tudom megérteni.

A földbirtokososztály négy háborus esztendőn át valóságos emberföltötti áldozatokat hozott a hadiérdekekért.

Elvették termését önkényesen megsabott, olesó, valóságos potomárok. Allatjait, takarmányán mások hialtalták és nyeresztekedek rajta.

Az állam terhes proviziókat vett tőlük és mindannak árát, amit tőle kaptak, két-háromszorosára emelte. Kiszolgáltatták más osztályok kapzsóságának. Egy évben négy-ötször is rekvirálták terményeit esendőséggel, katonasággal. Mégsem sikerült megközelítőleg sem az élelmezésnél a kívánt eredményt elérni. Dacára, hogy a gazdától alacsony áron rekvirálták el terményeiket, a fogyasztókhoz nagyrészen az mégis drága pénzért került. A nagybankok, hadimilliomosok óriási vagyont gyűjtöttek, temérdek millióra rugó hadinyereséget halmoztak fel. Miből támadtak ezek az aranyhegyek, mikor a háboru következtében új vállalkozásra alkalom nem nyílt, a külföldtől pedig el vagyunk zárva? Mindez csak a gazdák rovására, a tőlünk olesón elvett terményekkel üzött spekuláció révén történhetett.

Nagyon helyesen írja az elnök ur is cikkében, hogy a gazdaközönségnek nagy oka van az elégedetlenségre és hogy a termelés költségét nem fedezik az alacsonyra szabott terményárak folytán korlátozott bevételek. Eszerint tehát a panaszok orvoslását, a rossznak bizonyult rendszer megváltoztatását, a gazda önrendelkezési jogának visszaállítását követelni. Zelénski gróf szerint sem mondható „a végrehajtó hatalom elleni kellemetlenkedésnek”.

Mi alázatos szavakban kérjük a végrehajtó hatalmat, hogy adja át nekünk, a mi termésünkkel való rendelkezés jogát, hogy mi lássuk el az ország lakosságát, valamint a hadsereget. Ez nem „kísérletezés”, mert ez volna a dolog természetes rendje. Ennek ellenében készséggel kötelezzük magunkat, már az év kezdetekor kimutatni, hogy a szükséges termés e célra biztosítva van és feltétlenül rendelkezésünkre áll. Kötelezzük magunkat, hogy az ország szegényebb lakosságát, vagy akik erre a legtágabb értelemben rászorultak, olesó élelmiszerekkel látjuk el és hogy feleslegeinket szövetségesünknek juttatjuk. Ez a programunk tökéletesen fedi a hadiérdeket. Jobban és egy tizedrésznyi költséggel tudjuk az élelemelosztást keresztül vinni. Ellenőrizni is jobban tudjuk.

Nézetem szerint a gazdaközönség elégedetlenségét és elkésereését orvosolni csak így lehet. Pedig ne feledjük, hogy ez az elkésere-

dés még nagyobb arányokat is ölthet, ha a gazdaközönség annak tudatára ébred, hogy céltalan zaklatásnak van kitéve. Midőn látja más országokban a gazdaság virágzását, akkor nines azon mit csodálkozni, ha felháborodik azon, hogy tőle önköltségen alól veszik el termékeit.

Az OMGE által propagált könnyítések alkalmasak arra, hogy a gazdaközönségnek a jövő esztendőben ne vegyék el a betevő fulatját. De hogy legyen neki a következő években is, arra — szerény nézetem szerint — nem elégségesek. Ha a földbirtokos veszteséggel termeli ennilalóját, úgy arra virradhat, hogy a birtok megtermi akkor is a szükséges élelmet, de a föld már nem az övé, nem neki terem.

(Budapest, 1918. május 12.) Cséry Lajos.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

48 fűzet, 4575 oldal, 1250-nél több szöveg közötti ábrával. Ára bérmentes küldéssel 68 K. Ezek a Buday Barna, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület fűzetkára szerkesztésében megjelent, sorozatos „Köztelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetetlen lelkönyvvél a gazdákknak. Hozzátes a fűzeteket bérmentesen küldi a „Patria” földalmi vállalat és nyomatott részvény társaság szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 36.

Tőzeg, mint tüzelőanyag.

A tőzegnek számos felhasználási módja közül legidőszzerűbb jelenleg nálunk a tüzelésre való termelése és bár április első felében indult csak meg az a mozgalom, mely a tőzegnek, mint tüzelőanyagknak kitermelését célozza, máris aránylag szép eredményt állapítható meg. Egyrészt utban vannak külföldi, modern szerkezetű, új tőzegtermelőgépek, ami igen előnyös a hazai tőzegtermelőkre, hogy a külföldi tapasztalat után javított gépekkel dolgozhatnak. Másrészt azon öt-hat nagyobb uradalom, mely már a háboru előtt kisarányban, főleg saját és a környék használatára termelt tüzelőtőzeget, most megrendelve néhány modern gépet, máris többtermelésre rendezkedett be. A hazafias cél mellett, ugyanis, nagyon jövedelmező vállalkozás a tüzelésre alkalmas gyurtőzeg árubabocsátása, dacára a jelenlegi magas beszerzési áraknak, illetve előállítási költségeknek, bár az egész berendezés, aránylag nem nagy befektetést igényel.

Némelyek, tövesen, préseltőzegnek vagy brikettnek nevezik a géppel gyurt tőzeget és azt hiszik, hogy a tőzeg viztartalmát préseléssel távolítják el. Szokták ugyan brikettezni, vagyis mesterséges szárítás után préselni a tőzeget, csak hogy ezen eljárás egyrészt nagy, a háboru- ban nehezen beszerezhető gépberendezéseket igényel, másrészt pedig az eljárás még gazdaságosan megoldható nem volt. Legszokásosabb, leggazdaságosabb és legegyszerűbb előállítási módja a tüzelésre alkalmas tőzegnek a gyuró- gépekkel előállított tőzeg, mely eljárás abban áll, hogy egyszerű gépberendezés a nyers tőzeg anyagát a megfelelő szakító, illetve aprító- berendezések által szétdarabolva, egyenletes anyaggá keveri, utána téglafomába gyurja. A nyert termék természetesen uton, minden szárító- berendezés nélkül, körülbelül négy hét alatt megszárad a levegőn. Az ily módon előállított gyurt tőzeg — ellentétben a kézzel termelt tőzeggel — sokkal tömöttebb és szilárdságánál fogva a vasuton nagy távolságra szállítható. Melegfejlesztőképessége, a hamutartalom szerint, 2000—3500 között változik. Olyan esetekben,

mikor gyurógép nem áll rendelkezésre, kézzel termelendő a tőzeg saját vagy környékbeli használatra.

A tőzeggyuró, kézi erővel adagolt gépek teljesítőképessége 1—3 vagon (légszáraz tőzeget számítva) között változik naponta, fokozható minden gép termelése, ha a tőzeg minőségének megfelelő gépet állítunk be és ha jó munkásanyag fennakadás nélkül eteti a gépet, kézzel ásott tőzeggel. Kézi ásás helyett kotrókkal is szokták termelni a tőzeget, viszik a gyurógépbe és ugyancsak mechanikus uton fektetik szárítás céljából a gyurt téglányokat a földre. Ilyen kombinált gépek teljesítőképessége naponta 6—10 vagonig (légszáraz tőzeg) terjedhet, de csak két méter vastagságú tőzegrétegtől kezdődőleg gazdaságos a kotrógépek alkalmazása; a nagyobb teljesítményű nehéz gépeknél előfeltétel a szilárd talaj, míg a kisebbek könnyebben alkalmazkodnak a ruganyosabb talajhoz. Mindenesetre célszerű a tőzeg minőségéhez és helyi viszonyokhoz alkalmas géptípust kiválasztani.

Igen természetes, hogy a termelés megkezdése előtt a talajt részben vízteleníteni kell, bár a nálunk előforduló tőzegeterületek legtöbbszörénél majdnem másfél méterig szárazon termelhető ki a tőzeg. Ha azonban a tőzegetelep mellett szárításra megfelelő száraz terület rendelkezésre áll, úgy a talaj víztelenítése sem szükséges, mert az ugynevezett szurógépekkel vízből is kiemelhető és azután a gyurógépben feldolgozható a tőzeg.

A gyurt tőzeg házi tüzelésre igen alkalmas és általában minden rostélyberendezésen ég, mely barnaszénégetésre van berendezve; szén- nel keverve azonban bárhol égethető. Ha teljes hatást akarunk elérni, akkor különleges, tőzeg- tüzelésre alkalmas berendezéseket kell rendelni; külföldön sok gyár foglalkozik ilyen különleges berendezések gyártásával. A háboru- ban persze nehéz ezen különleges berendezések beszerzése, viszont, ha nines, vagy kevés a szén, úgy megbecsüli a szénpótló tőzeget minden fűtőberendezés, ha jobban „izzad” is a porosz szén által elkényeztetett fűtő.

Valahol azt olvastam, hogy több százezer hold megművelni való földet tennének tönkre Magyarországon a tőzegkitermeléssel. A külföldi példák azt mutatják, hogy a kitermelt föld mezőgazdaságilag értékesíthető és pedig a kitermelés után azonnal, ha a talaj víztelenítése a tőzegtermelés előtt foganatosítva lett; nem víztelenített talajnál azonban később, ha szükség esetén mesterséges, költséges uton megtörtént a lecsapolás. Ha azonban nem volna lehetséges, vagy praktikus a lecsapolás, még akkor is fel szabad áldozni néhány holdat, hogy egyrészt hazafiasságból a szénínséget enyhítsük, másrészt, hogy jövedelmezően felhasználjuk, mert egyáltalában nem lehet több százezer holdról szó. Ha feltételezzük ugyanis, hogy csak ezer holdnyi területet aknáznánk ki évente Magyarországon és miután körülbelül 150 vagon légszáraz tőzeg nyerhető holdanként, úgy 150,000 vagon tőzeget lehetne termelni. Miután Magyarország szénigénye évente 1,500,000 vagon, úgy a tizedrészét, vagyis szénnek megfelelő kalóriaértékben beszélve, a felét, vagyis huszad- részét máris tőzeggel pótoltuk és csak összesen ezer hold területet és korántsem több százezer holdat áldoztunk fel. Nem igen lehet tehát rabló- gazdaságról beszélni és kívánatos volna, hogy már oly nagymértékben termelhetnék a tőzeg, hogy a rablógazdálkodás elleni intézkedéseket megtenni szükséges volna. Viszont nagy kár,

HALDEK IGNÁC UTÓDA

A HADITERMÉNY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FŐBIZOMÁNYOSA

MAGNAGYKERESKEDÉS.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 43.

Cégtulajdonos: Greiner Soma

Sürgöny-
cim:
HALKLEE

AJÁNL: Sárga és fehér tarlórépamagot, félhosszu, bőtermő, koránérő ugorkamagot, elsőrendű minőségű takarmánytökmagot, spárgatökkel keverve, továbbá: takarmányrépamag pótlására 1917. évi termésű „Kleinwanzlebeni” és „Koloss” cukorrépamagot, nyulszapukát, biborherét, muhart, baltacim- és fűmagvakat, olomzárólt lucernát és lóherét.

Telefon:
18—62

hogy tavaly őszkor, mikor az intézkedéseket az ideai termelésre meg kellett volna tenni, nem volt még szénkormánybiztosi hivatal, mely a szükséges enerzsiával a tőzegkérdést felkarolta volna, mint az idén történik. A tüzelésre alkalmas tőzeg kérdésével kapcsolatban természetesen nagyon ajánlatos volna, ha külföldi mintákra a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdaság védelmére és a tőzegkultúra fejlesztésére megfelelő osztályt létesítene, amely irányító és támogató szerepre volna hivatva.

Pap László,
okl. mérnök.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

48 füzet, 4575 oldal, 1250-nél több szöveg közötti ábrával. Ára bérmentes küldéssel 68 K. Ezek a Buday Barna, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkára szerkesztésében megjelenő, sorozatos „Köztelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetetlen közikönyvei a gazdáknak. Részletes árjegyzéket bérmentve kldl a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság szakkönyvkiosztóosza, Budapest, IX., Üllői-ut 26.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői Irtanetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamációs, cím-változtatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó-hivatalhoz fordulni.

Penészizü bor megjavítása. 48. sz. kérdés. Vásárolt borom az eladó hordójában kifogástalan volt, az én hordóm is tiszta volt, a bor mégis nagyfokú penészt kapott. A penészizü onnét eredhet, hogy a borszivatyu tömítője penészes lehetett. A bor annyira penészes lett, hogy emberi élvezetre nem alkalmas. Kérdezem, hogy milyen módon lehetne ezen bort ismét élvezhetővé tenni?

B. Gy.
Felelet a 48. sz. kérdésre. A penészes, dohos bort, ha a penészizü vagy dohoság nem nagyon erős, szénporral való kezelés után lehet újra élvezhetővé tenni. A penészizü erőssége szerint hl.-kint 50—200 gr. szűrő szénport teszünk a borba s ezt abban jól elkeverjük, a bort azután zsákszűrőn megsűrjük. Ha szűrő nem áll rendelkezésre, akkor a szénpor leülepedését s a bor megtisztulását derítéssel segítjük elő, a legtöbb esetben hl.-kint 4 gr. csersav és 8 gr. zselatin vagy 2 gr. vízahólyoggal való derítés után a bor megtisztul s amint ez megtörtént, körülbelül 3—4 hét múlva a bort üledékéről tisztán átfajtjuk. A használandó szénpor mennyiségét legjobb előzetesen kicsinyben végzett próba után megállapítani. Amennyiben még kapható volna, a szénpor helyett még inkább ajánlható, az eponit, amelyet szintelenítésre szoktak használni. Lényegében ez sem egyéb, mint növényi eredetű szén, hatása azonban jobb, mint a közönséges szűrő szénporé. Ezt is úgy alkalmazzuk, mint a szénport. A szénporral való kezelés után a penészizü — feltéve, hogy nem volt igen erős — azonnal eltűnik s a bor élvezhető lesz. Ha az egyszeri kezelés netán nem ad kielégítő eredményt, az eljárást néhány hét múlva megismételhetjük. Mivel azonban a szénpor nemcsak a penészizüt és a dohoságot veszi magába, hanem némileg az illat- és zamatanyagokat is, azért, ha módunkban van, aján-

latos a megjavított bort más egészséges borral lefrissíteni vagy összeházasítani. P.

Sertések vesztsége. 49. sz. kérdés. Sertéseim közül több megveszett. Hogyan lehetne a bajt orvosolni és terjedését megakadályozni?
Özv. G. E.-né.

Felelet a 49. sz. kérdésre. Ezidőszerint nem rendelkezünk semmiféle olyan eljárással, melylyel a veszett állattól fertőzött sertésekben a lappangó betegség kitörését meg tudnók akadályozni. Orvosság nincs a baj ellen, a védőoltást pedig sertéseken eddig nem tanulmányozták. Ilyen körülmények között legfeljebb arra lehet törekedni, hogy a baj tovább ne terjedjen. Evégből szükséges a sertéseket nagyon gondosan szemmel tartani és ha valamelyiknek közülök magaviseletében változás mutatkozik, aminőt az eddigi esetekben tapasztaltak, azt azonnal el kell különíteni, nehogy harapásával társait befertőzze. Nagyon lehetséges, hogy a baj erősebb elterjedését is az okozta, hogy a kitörni készülő betegséget nem vették idejekorán észre és a megveszett állatok másokat fertőztek és el kell reá készülni, hogy még hosszabb idő múlva is mutatkoznak majd megbetegedések, mert a vesztség lappangási ideje a megmaratás után hónapokig is tarthat. Tanácsos arra is figyelemmel lenni, hogy a megbetegedett sertés más állatokat és az embert is megfertőzheti a harapásával. Az élő állatok megszemlélése egészen céltalan volna, mert mindaddig, míg a betegség nem készül kitörni, semmi kóros jelenség nem vehető rajtuk észre, ellenben célszerű volna netalán újabb megbetegedés esetén az állat agyvelejét fertőtlenítő folyadékba mártott vászonba burkolva és fűrészpör közé téve az állatorvosi főiskola járványtani intézetébe beküldeni (Budapest, VIII., Rottenbiller-ut. 25.) annak biztos megállapítása végett, vajjon valóban vesztséges-e az állatok betegsége? Különben ez az eset is tanúsítja, mennyire szükséges volna minden eszközzel odahatni, hogy a kutyák száma — a pásztrok és a kanászoké is! — lehetőleg apasztassék, a gazdtalan kóborló kutyák pedig irtalmatlanul pusztítottassanak, anfont erre ismételtel, így legutóbb a „Köztelek”-ben is, felhívtuk a gazdák figyelmét, de — úgy látszik — hiába.

Szárítóberendezések. 50. sz. kérdés. Szíveskedjenek közölni, melyik szárítóberendezéssel lehetne legjobban zöldségek, burgonyát, gabonát és gyümölcsöt szárítani.
E. Gy.

Felelet a 50. sz. kérdésre. Céljainak legjobban megfelelne a Németországban és Ausztriában nagyon elterjedt és hazánkban is néhány helyen használt Zimmermann dr.-féle „Express-Darre”, más néven „Alles Trockner”, magyarul „mindent szárító”. Bécsben a Simmeringer Maschinen und Waggonbau Fabriks A.-G. gyártotta Ausztria—Magyarország részére. Ugy halom, hogy ezidén gyártja már Budapestben a Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T. is. Szárítóberendezések berendezése végett a leghelyesebb, ha a Magyar Mezőgazdaság Szövetkezetéhez fordul. (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) A szárítóberendezés egyszerű, mindent (fűvet, herét, főzeléket, burgonyát, répát) lehet vele tényleg és jól szárítani; a szárítandó termények értékes tartalma (protein, keményítő, cukor stb.) nagyon kis veszteséggel állandóan tartóssá tétetik, sőt nedves gabona (buza, kukorica, köles stb.), ugyszintén nem teljesen beérett termények a különben is biztos elromlás alól mentesíthetők. Egyet-

len nagy hátránya — a jelenlegi háborus viszonyok közepette — hogy a meleg levegőt felhasználó kályhájában csak kokszzsal tüzelhet. Németországban 92 gyár foglalkozott tavaly a legkülönbözőbb szerkezetű „szárítók” készítésével. Tanúsága ez annak, hogy már több, mint 15 éve gondot fordítottak a németek nemcsak a „többtermelésre”, hanem termésük lehető tökéletes megóvására és tartóssá tételére, a nedvesség, por, rothadás, önmelegedés, erjedés, eszterázás okozta károk kiküszöbölésével: a nemzeti vagyoni gyarapítására! Szárítóberendezések nélkül len belterjes gazdaságban sem volna szabad hiányoznia!
u. E. E.

Gyümölcsaszalás. 51. sz. kérdés. Gyümölcsaszalásra vonatkozólag kérek felvilágosítást.
M. M.

Felelet a 51. sz. kérdésre. Gyümölcsfeldolgozás, aszalás helyes keresztülteltele és elsajátítása céljából, valamint a mult évben a folyó évben is tanfolyamok tartatnak a m. kir. kertészeti tanintézetben (Budapest, I., Menesü-ut 45. sz.) A tanfolyam két hétig tart és kiterjed mindenre, ami a zöldség- és gyümölcsfeldolgozás tárgyát illeti. Eszerint igen helyesen úgy oldható meg kívánsága, ha a tanfolyamra megbízottat küld, aki a dolgokat elsajátítja, a szükséges felszereléseket helyben tanulmányozza s a beszerzési, illetve építési módját is megtudja. Az ismert aszalógépek közül különben, mint legcélszerűbbet a Rider-félet ajánlhatom, kapható a Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

A gazdaközönség köréből.

A június 5-iki fagykár.

A június hó 5-én váratlanul jelentkező fagy tetemes kárt okozott az országban. A kár mértékéről akkor igen különböző hírek kerültek forgalomba. Általában nagyobb volt az első percekben az ijedelem, mint amekkora volt a károsodás nagysága. A várandó részletes jelentések alapján még tájékoztatni fogjuk a gazdaközönséget a kár mértékéről, mely egyes helyeken, hallomásunk szerint, mindenesetre igen elszomorító. Kárt tett a fagy a kerti terményekben: tökök, burgonyát, kukoricát, babot, paradicsomot érzékenyen érintette. Károsan hatott a szőlőre, mákra. Ártalmára volt helyenként a buzáknak, rozsnak, árpanak. Főképp ott, ahol ezeket virágzásban találta. Legnagyobb a kár a mélyebb fekvésű helyeken, azután az Alföld közepe táján, kisebb az Alföld déli részén. Az ezek felé fekvő hegyek árnyékában jobban megküzdte a növényzetet. Erdélyben egy nappal később jelentkezett a fagy, melynek ártalmas hatásáról adataink eddig nincsenek. Csapadékos, meleg időjárás a fagy következményeit nagy mértékben mérsékelni fogja.

Néhány levélbeli jelentést itt közlünk: Vértesszőlősről (Fejér m.) Vértessz László földbirtokos írja, hogy június 5-én virradóra a határban a laposokban, a réteken mindenütt a kukorica, tök, uborka, bab, burgonya teljesen, egyebütt a szőlő is részben elfagyott, a gabonafélékben a kár még teljesen nem észlelhető, de kar van. A esalamadé is elfagyott teljesen.

Herczeghalomról (Pest m.) Zemplényi Lászlóné közli, hogy június 4-én —1 fok, 5-én —1,5 fok volt a hőmérséklet; a völgyben fekvő földekben a bab, kukorica és tök teljesen, a burgonya félig elfagyott.

Legjobb gyártmányu, kitünő rendszerü marokrakóaratógépek és fűkaszálók raktáron vannak.

Árajánlattal szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Vilmos-császár-ut 32.

Keszinéről (Esztergom m.) Pehártz Árpád ispán jelzi, hogy június 5-én éjjel mindenük megfagyott; a vályuban 3 mm-es jég volt. A virágzó paradicsomnak, babnak, uborkának, töknek, egyszóval a kerti veteménynek vége van. A buza virágjában, az árpa szintén és ez mind megfagyott. Babot, tököt, kukoricát újra lehetne vetni, ha volna vetőmag.

Az eddigi értesüléseink szerint az ország átlagos termését nagy mértékben nem csökkentette a június 5-iki fagy, egyes gazdákat azonban nagyobb károsodás érte. Kétségbeesésre azonban nincs semmi ok. A kormányának mindenestre gondoskodnia kellene, hogy a kifagyott vetések helyére még vethessenek a gazdák rövid tenyészidejű növényeket: babot, tököt, pohánkat, kölest. Ha ez irányban megteszszük, amit lehet s az időjárás kedvez, az ország közellátása nem igen fogja a fagykárt megérezni.

A magyar középosztály asszonyainak és leányainak gazdasági kiképzése.

A háborúnak csak nem tud vége lenni, hiába van orosz béke, hiába lett román béke, áll még a harc az olasz fronton és viszik fiainkat a VII-ik és VIII-ik osztályból katonának!

Igy persze hallgatók nélkül maradnak az egyetemek, de főleg a gazdasági akadémiák, melyeken alig lézeng egy pár gazdász. Miért nem nyitották meg ezeket a főiskolákat a magyar nők java előtt? Hány képzett földbirtokosnő, szorgalmas segéd és iparkodó praxi dolgozóna ma már széles ez országban és pótolná a hiányzó férfierőt! De inkább későn, mint soha; nyissa meg a minisztérium a gazdasági szak tudás után vágyódó magyar nők előtt az akadémiák kapuit, hogy a középosztály asszonyai és leányai oda belephessenek.

Magyarország agrár állam és mégis leghátrább áll a nyugati országok között a nők gazdasági kiképzése terén. Hazánk elmaradottsága e terén különösen akkor szembetűnő, ha az ember figyelemmel kíséri a német és osztrák fejlődést a nők gazdasági kiképzését illetően.

Németországban a nők nemcsak mint vendég-hallgatók irathozhatnak be az egyetemek gazdasági fakultásaira, hanem már a doktorátust is elnyerhetik. Fr. doktor Kindermann az első agrárdoktor. 1910-ben nyit meg a híres hohenheimi gazdasági főiskola a nők előtt. Mint a hűknél, érettségi bizonyítvány és 1½—2 évi gyakorlati jogosit a felvételre. A kiképzés hat szemeszteren át történik, azaz három évig tart. Az első vizsga a harmadik félév után van és a természettudományi tárgyakat öleli fel, a második a gazdasági tárgyakról a hatodik félév végén van. Gazdasági szaktanító a negyedik félév után leteendő vizsga után lehet a hallgatónő.

A végzett gazdászok vagy saját birtokukon gazdálkodnak, vagy állást vállalnak más kisebb-nagyobb birtokon. Van olyan, aki a családi birtokon önállóan létesít, vagy kezel tehenészetet, nagyszabású baromfitelepet, szántóföldi főzelektermesztést, vagy növény- és magnemesítő állomást. Sokan közülök, akik az irodai munka felé hajlanak, számtartói és könyvelői állást vállalnak nagybirtokon, vagy mint tanerők működnek az évről-évre szaporodó úgynevezett „Wirtschaftliche Frauenschule auf dem Lande” emü női felsőbb iskolákon. A gyakorlati időt a jóvendőbeli gazdászok vagy egy ilyen gazda-

sági nőiskolánál szerzik (pl. Reifenstein bei Birkungen, im Eichsfelde, Scherpingen bei Sobbovitz, Kelet-Poroszország, vagy Kronprinzessin Cecilien-Schule Metgethen bei Königsberg stb., vagy tangazdasági birtokokon, mint Amalienruh, Annenhof stb.) Már 1915-ben a 8. W. Frauenschulen 60, a gazdasági háztartási iskolákon 70, vándorgazdasági iskoláknál 370 tanerő működött, de még 270 olyan állás volt, melynek tanszemélyzete nem volt kellőképpen előképezve és azóta már akadémiát végzett tanerőkkel lett betöltve, sőt még a bevonult férfitanerők pótlására is diplomás gazdászoket használtak fel. Es ez Németországban van, az iparállamban!

Ausztriában a wieni gazdasági akadémián már vannak női hallgatók, egyik közülök éppen mostanában kerül Magyaróvárra, mint gazdasági gyakornok. Szóval a becsi hölgy hamarabb jut magyar birtokon gazdasági üzembe, mint a bennszülött magyar leányok. Nem jellemző ez a mi viszonyainkra?

Ausztriában már 1911-ben megnyitott az első Wirtschaftliche Frauenschule Otterbach-Schärdingben az Inn folyó mellett, Felső-Ausztriában, mely nagyszerűen működik. Ehhez egy gazdasági és háztartási iskola is van kapcsolva parasztagazdák leányai részére, mely szép eredményeket ér el.

Ha nálunk észbe jutna valamelyik földbirtokosnőnek vagy leányának, hogy gazdasági képzettséget akar szerezni, vagy Wienbe vagy Hohenheimbe, vagy Leipzigbe kell mennie, noha a mi akadémiáinkon csak néhány gazdász lézeng.

Tudomásomra jutott, hogy úgy a magyar-óvári, mint azelőtt a kecskhegyi gazdasági akadémián jelentkeztek magyar nők és kérték a felvételt, a tudós tanár urak szívesen fel is vették volna a nőhallgatókat, de nem teheték, mert a minisztérium nem engedélyezte.

Érdig ha a nők orvostant hallgathatnak, miért ne hallgathatnának gazdaságtant, ha embertant tanulhatnak, miért ne tanulhatnának állattant? A növénytan plane érdekelné a nőket, főleg azokat, akik maholnap néhány hold földjükön szántóföldi főzelektermesztést akarnak üzni és abból megélni.

Hány hadiözvegyen volna ez által segítve, ha maga vehetné át a gazdaságát, melyet a hősi halált szenvedett férje elmulása után, kénytelen volt bérbeadni, mert nem tudott maga gazdálkodni, vagy pedig kényszerítve volt a birtokát eladni, tán potomáron, hisz nem tudta, hogy mit ér a földje, mit a termés, mit az épületek. Mivel fogja maholnap fia előtt igazolni magát azért, hogy eladta az ősi birtokot? A saját tudatlanságával, vagy a magyar állam szűkebb-lúségével?

„Földet a népnek”, ez ma a jelszó, fel akarják parcellázni a hitbizományokat, hogy a rokkant és a hazatérő hősök földhöz jussanak; de én azt mondom, előbb tudást a népnek és tanítást a nőknek, hogy a férfi értse a dolgát, a nő pedig segítőtársa és ha kell, támasza legyen a rokkant férjnek, testvérnek, apának. A háboru tönkretett sok gazdaembert, rokkantta sok gazdatisztet, ki pótolja, segítse, istápolja ezeket elsősorban, ha nem a családjának notagjai?

Az átmeneti gazdaság és kivált a béke első éveit sokkal szorgosabb és hatványozottabb gazdasági és kertészeti munkát követelnek, mint amilyen a háborúelőtti időkben járta, mert a

négy kinos háborus esztendő alatt sok minden elpusztult, amit újra föl kell építeni, elromlott, amit pótolni és javítani kell. Az állattenyésztést, baromfitenyésztést, méhészetet belterjeszben kell üzni, hogy a most már szinte elérhetetlen árakat újra normálissá tehessük. A szántóföldi főzelektermesztést, mely a háboru folyamán nagyobb arányokat öltött, fent kell tartani, azért, hogy olcsóbb élelemhez juttassuk a lakosságot, ellássuk a konzervgyárakat és a főlősleget Németországba exportáljuk, mely szívesebben veszi majd tőlünk a korai főzeleket és gyümölcsöt, mint Franciaországtól vagy Olaszországtól.

Főleg görög és sarga dinnyéből, esemege szőlőből, zöld paprikából óriás kivitel lehetne elérni, de csak a tanult és praktikus magyar nők segítségével, mert a hatványozott munkát, megcsappant férfierejével nem győzi az ország földművelő, gazdálkodó, kertészkedő lakossága s föltétlenül szükség van a női munkaerőre is.

Az alap meg van régen és szilárdnak bizonyult a háboruban, mert a paraszttasszony és leány igazán emberföltött munkát végzett az „embere” helyett. Most még csak a legmagasabb kiképzésre van szükségük a középosztály asszonyainak, leányainak és akkor jöhet a béke, tette készen talál.

(Herceghalom.) Zemplényi Lászlóné.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

48 füzet, 4575 oldal, 1250-nél több szöveg közötti ábrával. Ára bérmentes küldéssel 68 K. Ezek a Buday Barna, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Főtitkára szerkesztésében megjelenő, sorozatos „Nőtelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetetlen közkönyvek a gazdáknak. Készletes árjegyzéket bérmentve küldi a „Patria” Irodalmi Vállalat és nyomdai részvénycsoporthoz, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

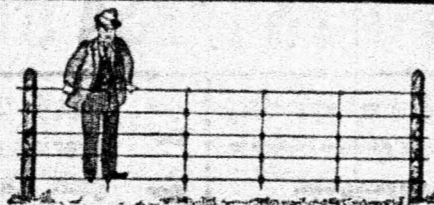
Dégen Árpád dr. kitüntetése.

Öfelsége a király felsőhegyi Dégen Árpád dr. egyetemi magántanárnak, a budapesti m. kir. vetőmagvizsgálóállomás igazgatójának s a magyar országos mezőgazdasági növénytan és szőlészeti intézet megbízott igazgatójának, a mezőgazdasági kísérletügy terén kifejtett buzgó és eredményes szolgálatai elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

A királyi elismerés Dégen Árpád dr. személyében valóban értékes szakemberünket, a magyar mezőgazdasági kísérletügy egyik legképzettebb és legszorgalmasabb tisztviselőjét, egyben tudományos életünknek egyik kimagasló alakját tüntette ki. Mezőgazdaságunk érdekeinek szolgálatában eltöltött közel harmadféltizedes munkássága alatt alapos szaktudásával mindenkor csak hasznosat alkotott, szerénységével mindenütt tisztelettel párosult megbecsülést, páratlan szorgalmával pedig érdemeket és elismerést szerzett magának és mint a botanikai tudomány lelkes és európai híre szert tett művelője egyúttal az egész magyarságnak is.

Pozsonyban született 1866-ban. Középkiskolai tanulmányainak elvégzésével az orvosi pályára készült és 1889-ben Budapesten orvos-tudor lett. Pályájától a botanika iránt érzett vonzalma szőlította el, amelylyel már tanuló kora óta nagy kedvvel foglalkozott s amelynek mindvégig lelkes művelőjeül szegődött. 1899-ben a budapesti tudományegyetemen a növénytan magántanára lett, ezt megelőzőleg, 1896-ban a budapesti vetőmagvizsgálóállomás vezetésével bízott meg. Az állomásnak 1897-ben

Minden gazdának és földbirtokosnak felhívom figyelmét az új típusú 50 lóerős kétgéprendszerű motoroké-készíturára, mely egy elsőrangú németországi gyár gyártmányát képezi. Óriási előnye az eddigi szántógépekkel szemben, hogy lejtálatban szerkezete és könnyűsége folytán nem süpped és kötött agyagos talajban is kielégítő munkát végez. A motor négyütemű. Egyéb mezőgazdasági munkákhoz elvágására is alkalmas. Vontatni 8 tonna terhet is képes egy-egy motor. Kik, ha új gépkészíturát rendelnek, körülbelül augusztusra szánhatnak.

BÉKÉSI LAJOS, MŰSZAKI IRODA, BUDAPEST, VII. KER., ALMÁSSY-TÉR 8.

ÚJ TALÁLMÁNYU DRÓTKERÍTÉS!

A szabadalmazott „SECUR” drótkerítés a legszilárdabb kerítés, mely évtizedek mulva sem pusztul el. Tartóssága miatt olcsóbb bármely más eddigi módszerénél. A helyszínen tetszés szerinti sűrűségben szerelhető fel. Kiválóságát bizonyítja, hogy az államvasutak és más állami intézmények is alkalmazták. Kérjen prospektust annak megjelölésével, hogy mily célra fog a kerítés szolgálni.

lett a tényleges vezetője, 1911. óta pedig az igazgatója.

Közhasznu alkotásai között első helyen kell említenünk ama ténykedését, melylyel a magyar magvizsgálóállomások újjászervezésével kapcsolatban a budapesti vetőmagvizsgálóállomást a hasonmü külföldi intézetek mintájára átszervezte, európai színvonalra emelte és fontos hivatásának minden körülmények között megfelelő intézménnyé fejlesztette.

Ő dolgozta ki a mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló 1895: XLVI. törvények végrehajtó utasításának a növényi termékekre vonatkozó részét is. Mint e tárgykörnek alapos és szakavatott ismerője, tagja lett az állandó felülbíró tanácsnak, a mezőgazdasági kísérletügyi tanácsnak és az országos közegészségi tanácsnak; élénk és tevékeny részt vett a nagyfontosságú arankakérdésnek Magyarországon való megoldásában, a mezőgazdaság különböző ágai előmozdítása ügyében megindított számos akcióban, a mezőgazdasági intézmények fontosabb ügyeinek irányításában, valamint a magyar mag- és terménykereskedelem számos mozgalmában.

1916-ban átvette a m. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet igazgatását is s e tisztségben több meglevő, illetve felállítandó új kísérletügyi állomás egyesítésével megalakítandó „Országos Mezőgazdasági Növény- és Szőlészeti Intézet” megszervezése tervezetének elkészítésével bízott meg.

Teremtő, irányító és vezető működését mindvégig önálló és ismertető közleményekben gazdag sokoldalú szakirodalmi munkássága kíséri. A bel- és külföldi szaklapokban megjelent számos értékes, mezőgazdasági vonatkozású cikkén kívül közreadott néhány nagyobb szaktanulmánya: „Magvizsgálatoknál alkalmazandó módszerek”, „Az amerikai illatos aranka Magyarországon”, „A magyar királyi vetőmagvizsgálóállomások”, „A magyar rétek és legelők megjavításának kérdése” (Flatt K. társszerzővel), „Vizsgálatok a különböző rostaaljakról. I. közlemény: A hermagrostaaljakról” (Tangl F. társszerzővel), „Szabályzat a vetőmagvak ólomzárólásáról”, „Utatis a vetőmagvak állami ólomzárólását (plomázását) teljesítő szakközvegeknek”, „Vizsgálatok különböző rostaaljakról. II. A lenmagrostaaljakról”, „Über Kleeseide”, „Beléndekmag a mákban”, „Tanulmányok az arankáról”, „A háboru és a magkereskedelem”, „Alp- und Weidewirtschaft im Velebitgebirge”, „Konkolymérgezés”, „Vizsgálatok különböző rostaaljakról. III. A triur vagy malombükköny és a malomkonkoly” és „A rézgálianak egy új, eredményt ígérő pótszere a peronoszpóra elleni védekezésben”. E dolgozatok közül több, fordításban külföldön is megjelent. Az ő szerkesztésében jelentek meg a vezetése illetve igazgatása alatt álló intézetek „Évi jelentés”-ei, „Utmutató”-i és egyéb ismertető kiadványai.

Közhasznu tevékenységének elismerésül kapott kitüntetései: a másodosztályu polgári hadi érdemkereszt, az olasz Korona-rend lovagkeresztje, a bolgár polgári érdem-rend közepkeresztje és a török Iftikhar-érem.

Botanikai működése, szakmunkáján kívül, különösen hazánk és a Balkán flórájának kutatására terjed ki; ennek szenteli minden szabad percét, mely hivatalos dolgaival és a gyakorlati szakmunkájával kapcsolatos elfoglaltsága mellett fennmarad. Pihenést nem ismerő szorgalom-

mal és fáradhatatlan kitartással gyűjt és kutat, lelkesedéssel tanít és buzdít. Számos botanikai utazást tett és támogatott, az utolsó évtizedben különösen a Velebit-hegység florisztikai felkutatása érdekében.

A botanika művelésében három évtizeden át folytatott érdemes működését — részint a lapjában, részint külföldi tudományos folyóiratokban megjelent — közel 600 kisebb-nagyobb terjedelmű, önálló dolgozata és beszámolója örökíti meg; ezek a nagy készületségről, ritka alaposágról és kitünő megfigyelőképességről tanuságot tevő dolgozatai a hazai, valamint a külföldi szakkörökben egyaránt ismertté tették nevét.

Kadója és szerkesztője az 1902. óta megjelenő Magyar Botanikai Lapoknak; szerkeszti az igazgatása alatt álló intézet kiadásában megjelenő Magyar Fűvek Gyűjteményét, melyből immár 8 kötet és a Magyar Sásfélék Gyűjteményét, melyből eddig 4 kötet jelent meg.

1916. óta levelezőtárgya a Magyar Tudományos Akadémiának, választmányi tagja a Kir. Magy. Természettudományi Társulatnak, levelezőtárgya a berlini Botanischer Verein der Provinz Brandenburg-nak s rendes tagja számos más hazai és külföldi tudományos társulatnak.

Igazgatóválasztmányi tagja az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek is, egyik legszorgalmasabb résztvevője választmányi és növénytermesztési szakosztályi üléseinknek, ahol szakszerű felszólalásai mindig nagy figyelemre találnak; ezenkívül régi és kitünő belső munkatársa, páratlan lelkiismeretességű szaktanácsadója a „Köztelek” lapnak, amelynek hasábjain számos értékes dolgozata látott napvilágot s tette Degen Árpád dr. nevét a gazdatársadalom legszelebb körei előtt nagyrabecsültté.

Mezőgazdasági szózat Aradról.

Junius 1-én tartotta az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 54-ik rendes évi közgyűlését, mely egyben tisztújító gyűlés is volt, az elnökség hat évre történő megválasztásával. Zselénski Róbert grófot, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek, több mint negyven év óta elnökét, ismét egyhangulag helyezték az egyesület elnöki székébe. Zselénski gróf elnöki megnyitójára, bár az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésén hangzott el, mégis az egész ország mezőgazdáihoz intézett szózat volt, melyben a magyar agrárszelmék eléggé soha nem hangzathatható igéi az egész ország gazdatársadalmának érdekeit foglalták össze, háborus panaszainknak nagy tömegét juttatták rövid kivonásban kifejezésre.

„Már ötödik éve folyik a világháboru — mondta Zselénski gróf — és fájdalom, nem nagy reményünk lehet annak gyors befejezéséhez. Egy rövid háboru talán tisztítólag hatott volna az elpuhult erkölcsökre, de egy ilyen hosszú mérközésnek csakis szomorú következményei lehetnek”.

Beszélt Zselénski gróf a vagyon óriási arányokban előforduló eltolódásáról, a társadalom szomoruan tapasztalható eldurvulásáról, amidőn az emberi életet semmibe sem veszik, fejtegette a szocializmus térfoglalásával együtt haladó, tulajdonjog megvetését és mindenféle túlzott szabadosságok nagymérvű terjedését. Rámutatott arra, hogy a háboru diadalmas befejezéséhez mennyire szükséges a belföld összhangja és ezzel szemben mégis az igazgatók, rombolók nyo-

mulnak előtérbe. Az országot kár és veszedelmes most pártokra szakítani és a háboru véges mezejéről visszatérő katonákat még igazgatótábor tenni. A háboru — mondotta Zselénski gróf — dús termő talaj a tág lelkiismeretű, önző politikusok, igazgató demagógok számára. Ezek halásznak a háboru okozta zavarosban. Ezek ellen a leghatározottabban kell állást foglalni. A mult és a jelen ócsárlásában, leszólásában vezetnek a szocialdemokraták, a mezőgazdaság legadázabb ellenségei, akik így remélnék a hatalomhoz jutni.

Találón jegyzi meg Zselénski gróf, hogy amikor az OMGE elnökévé választották, akkor a legtöbb lap a legélesebb támadást intézte ellene. A személyi támadásokat nem veszi figyelembe, de a tárgyiakra szükségesnek tartja válaszolni. A szocialdemokraták lapja azért haragszik rá, mert tiltakozott, mint OMGE elnök, minden törvényalkotás ellen, mely a tulajdonjog szentségét nem respektálja. És ezt a támadást Zselénski gróf a szocialdemokratáktól természetesen is találja, mert ők minden tulajdonjognak ellenségei, azonban a tulajdonjogtól egyelőre csakis a földbirtokosokat akarják megfosztani és ezeken kezdenék eszméjük megvalósítását.

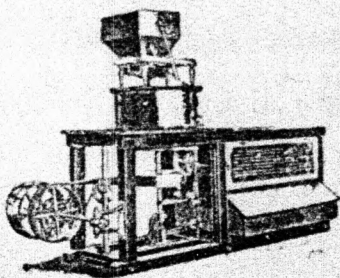
Kifejtette továbbá elnöki megnyitójában Zselénski gróf, hogy mennyire szükség volt a háboru előtt a mezőgazdaság védővamos támogatására. Ez erősítette meg az országot, ez tette lehetővé, hogy a már ötödik éve folyó világháboruban a magyar mezőgazdaság fényesen állotta meg helyét, ellátta az országot élelemmel és segített szövetségeseinket is. Az a védővamos politikánkkal ellenségeskedtetük Oroszországot, Romániát és Szerbiát, nem áll meg. Napnál világosabban mutatta ezt ki Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója „Szerelem és vámpolitikánk” című kitünő tanulmányában és az egész védővamos miatti harag a szomszéd államok részéről — jegyezte meg Zselénski gróf — csakis a magyar mezőgazdaság ellenségei által kigondolt rágalom.

A földbirtoknak az adóérték alól való kibujásáról mondott vádra rátérve, hivatkozik Zselénski gróf negyvenévesi gazdálkodása alatt szerzett tapasztalataira, mely idő alatt, a kötött birtokot kivéve, az általa ismert közép- és nagybirtokok között nem sok létezik, amely ne eszerít volna gazdát a föld terhére nehezedeő nagyfokú adóztatás miatt.

Áttérve a háborus központokra, kijelenti, hogy általában szabadság kell a magyar gazdának, hogy ugy kezelhesse birtokát, amint helyesnek tartja, mert a jelenlegi száz meg száz tulajomfa lehetlenné teszi az észszerű gazdálkodást, lehetlenné teszi a mezőgazdasági haladást, minden központ pedig nem egyéb a természetes szabadsága ellen emelt hatalmas korlátnál.

Kilenc vármegyében gazdálkodik Zselénski gróf és tapasztalatokból állíthatja, hogy a háborus közigazgatás nagyon szomorú képet ad. Berégvármegyei csakis zabot termő magasfekvésű birtokáról a vetőmag elreklválása miatt mult évben is 400 hold földje maradt vetetlen, olyan területen, ahol az elmult évben is 11 $\frac{1}{2}$ q zabtermés volt holdanként. Más birtokain a takarmányt reklválták el, amit pedig téli szalmaetetéssel birtak meghagyni a tavaszi mezei munka idejére az igavonó állatoknak. Az így műveletlenül maradt földeket pedig, sem részért, sem pénzért nem lehetett kiadni művelésre.

Mint magas színvonalon álló közigazgatásra,

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V. kerület, Vilmos-császár-ut 76.

Nyersolajmotorok, nyersolajlokomobilok
minden nagyságban
azonnal szállíthatók.

Olcsó üzem, tökéletes szerkezet, tartósság, nyugodt járás, egyszerű :: kezelés stb. ::

Olajokat, tömitéseket, technikai üzemszükségleti cikkeket szállít.

Gazdasági malmok.

rámutatott Zselénski gróf Arad vármegyére, ahol érdemes, szakértő és jeles megyei tisztikar munkálkodik azon, hogy a háborus nehézségeket leküzdjék és a tisztviselők szoros kapcsolatban élnek a vármegyei gazdasági egyesülettel.

Olcsó Gazdasági Könyvtár

48 füzet, 4575 oldal, 1250-nél több szöveg közötti ábrával. Ára bérmentes küldéssel 68 K. Ezek a Budapesti Magyar Gazdasági Egyesület főtájkára szerkesztésében megjelent, sorozatos „Köztelek Olcsó Könyvtár” cím alatt jelennek meg és nélkülözhetetlen kézikönyvek a gazdák számára. Részletes árjegyzéket bérmentesen küld a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma	Oldal
Az OMGE közleményei	951
Egyről-másról	951
A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Üzemi és Szám-tartási Osztálya	960
Új levél	960
Török, mint tüzelőanyag	961
A gazdaközönség köréből	962
A magyar középosztály asszonyainak és leányainak gazdasági kiképzése	963
Pégen Árpád dr. kitüntetése	963
Mezőgazdasági szózat Aradról	964
Levelezéskönyv	962
Vegyesek	964
Keglevich Gábor gróf ünneplése. — Vessünk mohart. — Lónyay Ferenc dr. nyugalomban. — Halálozás. — A „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. — A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület. — A Bácsodrogvármegyei Gazdasági Egyesület. — Az Országos Magyar Földművelési Egyesület. — A Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület. — Zöldsejtemelők érkekezete. — Gyujtásért az és daróc gyapjuszövet. — Az Országos Allatvédő Egyesület és Szövetség közgyűlése. — Földművelésügyi tanfolyamot végzett rokkant katonák állásba helyezése	968
Kereskedelem, tözsde	969
Szerkesztői üzenetek	970

Keglevich Gábor gróf ünneplése.

A feltűnést nem kereső, zajtalan, de annál buzgóbb, annál eredményesebb gazdatársadalmi munka öszinte méltánylásának valóban lélekemelő ünnepe volt a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 10-iki diszközgyűlése. Az öszvezerük körül öszinte ragaszkodással és nagyra-becsüléssel tömörülő, rendkívül nagyszámban egybegyűlt pestmegyei gazdák a kormány, az országos gazdatársadalmi szervezetek és a vármegye képviselőinek részvételével melegen ünnepelték ez alkalommal a megyeház történelmi emlékü disztermében Keglevich Gábor grófot, akit a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület éppen negyedszázad előtt választott meg alelnökévé s aki két évtizeddel ezelőtt lépett, mint az egyesület elnöke, Károlyi Sándor gróf örökébe.

Teleky József gróf alelnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket s mindenekelőtt köszönetet mondott Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszternek, hogy jelenlétével még emlékezetesebbé tette az egyesület ünnepségét.

Az alakulás formáságainak elintézése után Horváth Jenő igazgató jelentést tett a képviselőknek, majd Teleky József gróf nagy figyelemmel és élénk tetszésnyilvánításokkal többször felbeszélte, magas szárnyalású beszéd kíséretében méltatta Keglevich Gábor gróf b. t. t. hervadhatatlan érdemeit, melyeket a megyei gazdaközönség érdekeinek önzetlen szolgálatával kivívott.

Keglevich Gábor gróf 1894-ben, Beniczky Gábor halála után lett az egyesület alelnökévé, majd négy évvel később elnökké választották. Az övénél méltóbb kezébe, mondotta, nem adhattuk volna ezt a tisztét, mert ő ezt a tisztét a legjobb tudásával, nemes önzetlenséggel s a legnagyobb energiával vitte és továbbra is hiven fogja teljesíteni az elvállalt feladatát. Ne csinálnak a gazdasági egyesületek körében pártpolitikát, hanem folytassanak hazafias, nemzeti agrárpolitikát. A gazdatársadalom erősítése volt mindig egyik legfőbb célja Keglevich Gábor grófnak. Nem önző érdekekre vezette ezt vissza, de nagyon természetesen dolog, hogy a magyar gazdának el kell foglalnia azt a helyet, amely őt megilleti. Végül biztosította Keglevich grófot, hogy a gazdatársadalom ezentúl is szívvel-lélekkel követni fogja. Egyetértésre és összetartásra buzdítván a gazdaközönséget, beszédeközben hullott le a lepel az ünnepelt sikerült arcképéről, melyet a jubilaris évforduló alkalmából festetett meg az egyesület Fejes Tivadar festőművész.

Az elnök ünneplő szavait s az élethű, találoan művészi becsű festmény leleplezését követő éljenzés lecsillapulta után Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter állott fel szólásra, kiemelte beszédeben annak jelentőségét, hogy már a közpéldaadás szempontjából sem közömbös az ország elé tárt Keglevich Gábor gróf működését, mely példaadó abban a tekintetben, hogy a mai nagy időkben miként kell az ország érdekeit önzetlen hazafissággal és a politikai nézeteltérések kiküszöbölésével szolgálni. A háboru befejezése után óriási feadatok előtt áll az ország. Korszerűsíteni kell tehát a gazdálkodást, hogy az ország nagy terheit képesek legyünk elviselni. Ehhez elsősorban az szükség, hogy nyugodt és biztos társadalmi állapotokat teremthessünk és összefogva szolgálhassuk a magunk és az ország nagy érdekeit és céljait. Midőn az általános helyeslésekből látja a jelenlévők ily irányu egyhangu megnyilatkozását, akkor, mint a kormány egyik szerény tagja, örömmel állapítja meg, hogy kiállítás van arra, hogy egyesült erővel tudjuk majd meg-alapozni országunk jövő közgazdasági fejlesztését.

Fazekas Ágoston alispán a vármegye közönsége nevében üdvözölte Keglevich grófot, ki, mint Károlyi Sándor gróf kortársa, fíradtságot nem ismerő ügybuzgósággal szolgálja már évtizedek óta a megyebeli gazdaközönség érdekeit.

Osztróuczky Miklós az OMGE és az Országos Erdészeti Egyesület üdvözlét tolmácsolta. Olyan időkben — ugymond — mikor sokan a közgazdasági szervezetek szerepében csak a magánérdekek fokozottabb érvényesülésének eszközét látják, mindenki ünnepnap lehet

olyan férfiakra feltekinteni, akik, mint Keglevich gróf, az agrármozgalmaknak azt a tekintélyt és tiszteletet biztosítják, mely azokat méltán megilleti. Ezért országos gazdaünnep Keglevich gróf évünnepe, amelynek jelentősége messze túlterjed az ország első vármegyéjének határain.

Dessuffy Emil gróf a Magyar Gazdaszövetség és a „Hangya” megbízásából üdvözölte Keglevich grófot. Mindkét szervezet a kisgazdák érdekeit szolgálja, kik meleg szeretettel tekintenek az elnök önzetlen működésére felé és benne a szövetségi eszme érdemes apostolát tisztelik.

Korányi Frigyes báró, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója, nagy megnyugvással tekint a jövő küzdelmek elé abban a tudatban, hogy számíthatnak a gazdatársadalmi szervezetek Keglevich Gábor gróf munkásságára, ki az eredeti, nemes hagyományok sértetlen megőrzésének képviselője.

Miklós Ödön a vidéki gazdatársadalmi szervezetek üdvözlét tolmácsolta lelkes szavakkal és a díszes gyülekezetet ismételt tapsviharra ragadó közvetlen melegséggel.

Bernát István a Magyar Mezőgazdák Szövetsége jókívánásainak adván kifejezést, az elhangzott kijelentésekből azt a buzdítást meríti, hogy a gazdaközönség a legteljesebb összhangban fogja a jövő nagy küzdelmeit megvívni. Elismeréssel emelte ki Keglevich Gábor grófnak a Gazdasági Cseléd- és Munkáspénztár élén kifejtett önzetlen működését is. Végül Bernát Béla orsz. képviselő, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, Magyar Kázmér pedig a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület külső vidéki szervezeteinek üdvözlét tolmácsolta lelkes szavakkal.

Keglevich Gábor gróf meghatva mondott köszönetet az őt ért üdvözlésekért. Biztatást merít — ugymond — a magyar föld jövőjét illetően a minap elhangzott királyi szózatból: az eddig végzett munka nem volt hiábavaló. Legyen egyébként elnökségének multja jövő eljárásának záloga.

Az ünnep az elnök életével ért véget. A diszközgyűlés után szakterítékes díszbéd volt az Országos Kaszinó éttermében, ahol több lelkes hangu felkészítőben ünnepelték Keglevich Gábor grófot, mint a pestmegyei gazdák közszereplésében álló vezérét és a magyar gazdatársadalom egyik országos érdemü oszlopát.

Vessünk mohart. Sok helyütt ugy elfogyott a kukorica; hogy annak sürgős pótlásáról kell gondoskodni. De mi kerüljön a helyébe. Mindennel elkétség, csak a csalamádéval és moharral nem. De kinek van annyi kukoricája, hogy csalamádét vethessen. Moharmagja sincs mindenkinek, de van a Haditerménynek. Aki tehát mohart akar vetni s ilyképp a veszett fejszének legalább a nyelét akarja megmenteni, forduljon sürgősen a Haditerményhez, amennyiben a földművelésügyi miniszter utasította a H. T.-t, hogy a rendelkezésre álló moharvetőmagot a kérelmezőknek a jelentkezés sorrendjében azonnal szállítsa el.

Vigyázzunk drága állatállományunkra!

Ennek fenntartása és ápolása az ország élelmezésének főtegyvere.

Minden gazda kötelessége, hogy alapos fertőtlenítéssel elfojtson veszedelmes, **ragályos állati betegségeket**. Ezt legjobban elérjük **nyerslysoform** használatával. A **nyerslysoform** oldatokban szagtalan, nem mérgező és nem támadja meg a fa- vagy fémalkatrészeket. E mellett olcsó, mert kis %-os oldat elegendő

Kapható a **DR. KELETI ÉS MURÁNYI** vegyészeti gyár részvénytársaságnál, **UJPEST**

és minden drogériában és gyógyszertárban.

Lónyay Ferenc dr. nyugalomban. A földművelési minisztériumnak a magyar gazdaságtársadalom által is szeretve tisztelt és nagy munkásságu tisztviselője: **Lónyay Ferenc dr.** miniszteri tanácsos, borászati kormánybiztos 35 évi hivatalos működés után, 57 éves korában visszavonul a hivatalából. Nyugalomba vonulása nem jelenti a nyugalmat és a régi munkakörtől való szakadást, mert **Serényi Béla** gróf földművelési miniszter, különösen az állami közpincék vezetése és fejlesztése körül **Lónyay Ferenc dr.** szaktanácsait azután és igénybe óhajtja venni s e célból a közpincék időnkénti látogatását **Lónyay végzi**, akit egyben a miniszter a budapesti borvizsgáló szakértőbizottság elnökevé nevezett ki. **Lónyay Ferenc dr.** a „*Köztelek*” lapnak is 1891. év óta munkatársa. Hivatali működésébe, mint beregvármegyei szőlőbirtokos, magával vitte a gyakorlati borgezdaság és szőlészet alapos tudását. Szőlősgazdáink még emlékeznek a nagy küzdelmekre, mikor a borhamisítás elleni törvény készült, mikor az osztrák bortörvény végrehajtásának szigorításáért harcoltunk, amikor az olasz borvámkedvezmények szőlészetünket megfojtással fenyegető áradata ellen lépett csatasorba a magyar szőlőbirtokosság, mindezen országos gazdamozgalmakból vezető szerep, irányító megbízatás jutott **Lónyay Ferencnek**, aki a szőlősgazdák érdekeit meg tudta védelmezni vezető állásában. A budafoki mintapince és borkezelési tanfolyam boldogemlékü **Rátz Sándor** eszméje volt, de a kivételben, a megvalósításban ez az intézmény is **Lónyay Ferencet** vallja alkotójának. Az állami közpincék létesítése teljesen a **Lónyay Ferenc** alkotása. A közpincék valóban üdvös hatása a magyar borok értékesítése körül még teljes erejében nem érvényesülhetett, mert a kitört világháború ennek az alkotásnak is megakadályozta a rendes folyamatát, jó hatását. Az állami borpincék által azonban a magyar borok értékesítésének a legnagyobb nehézségeit leküzdöttük és hogy a háború után ez az intézmény teljes hatását kifejthesse, arról gondoskodott **Serényi gróf** földművelési miniszter, amiköz **Lónyay-nak** szaktudását, irányítását ezekre nézve a nyugalomba vonulása után is biztosította a megbízatás által. A borértékesítés a háború alatt sok nehéz harcot vívott meg. Hogy ennek is nem akadott egy hivatástalan babája, egy „központ” alakjában, az jórészt **Lónyay dr.** erős ellenálló erején tört meg. A bor háborus szabadforgalma, a szőlősgazdák részleges szükségletének állami kiosztás által történt kielégítése, a szőlősgazdák háborus hordóinségének enyhítése, mind-mind a **Lónyay Ferenc dr.** gyakorlati érzékkel megáldott vezetésének köszönhetőek. Nyugalomba vonulása alkalmával a szőlősgazdák elismerése országsszerte nyilvánult meg a jeles férfi munkáinak, alkotásainak tisztelete és azok felsorolása, emlékezetbe hozatala által és az üdvözlések sokasága között a magyar gazdaságtársadalom elismerésének lobogóját is tisztelettel hajtjuk meg a hivatalából visszavonuló **Lónyay Ferenc dr.** miniszteri tanácsos, borászati kormánybiztos, működése előtt.

Halálozás Kisjeszeni és megyefalvai **Jeszenszky Imre** földbirtokos, az **OMGE** tagja, a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, életének 64-ik évében meghalt Gödrén, Baranya vármegyében. A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület külön gyászjelentőt adott ki boldogult alelnöke elhunytá alkalmával.

Tiszteletbeli doktor. A király a földművelési miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a

budapesti állatorvosi főiskola **Nádaskay Béla dr.** nyugalmazott állatorvosi főiskolai rendes tanárt, az állatorvosi tudomány, különösen pedig a hazai állatorvosi szakoktatás és szakirodalom fejlesztése körül felszázadon keresztül kifejtett érdemei és eredményes munkássága elismerésül, az állatorvosi tudományok tiszteletbeli doktorává avathassa.

A „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság f. évi június 9-én tartotta meg huszonnegyedik rendes közgyűlését **Edvi Illés** Aladár udvari tanácsos elnöke alatt. Az üzleti jelentés alapján a tartalékok megfelelő dotálása után a közgyűlés 53,210 K.-t kitévő tiszta hasznóból részvényenkint 26 K. (8,33%) osztalék kiosztását határozta el, mely folyó hó 10-étől kezdve kerül kifizetésre. Az igazgatóságba **Elek Emil** újból, a felügyelő-bizottságba **Mihályfi József ny.** műszaki főtanácsos választott meg. A közgyűlést követő igazgatósági gyűlésén a vállalat alelnökévé **Jeszenszky Pál** udvari tanácsost, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatóját választotta meg, míg **Elek Emil** negyedszázados eredményes működésének elismerésül vezérigazgatóvá, **Neuhöld József** cégvezető-főkönyvelő aligazgatóvá, **Szelezky Iván**, a Magyar Jelző- és Hírelbank eddigi cégvezetője, aligazgatóvá, **Dapsy Károly** nyomdavezető pedig cégvezetővé nevezetett ki.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának június hó 1-én **Szily Tamás** elnöke alatt tartott gyűlésében behatóan foglalkozott a termés igénybevételének kérdésével. Erre vonatkozólag hozott határozatában a Cséry-féle javaslat alapján áll; kiemeli a cséplés ellenőrzésével megbízottak s a termés átvételére hivatott bizottságok működésének megbízhatatlanságát, a jelenlegi határarák elégtelenségét s az igénybevétel azon módját fogadja el, mely szerint a gazdaközönség holdanként és határaron egy métermázsa gabonát ajánl fel a vagyontalan ellátatlanok s elsősorban a hivatalnokai kar részére, míg a további szükségletet — a szabad forgalom követelésének fenntartásával — egyelőre kontingentálás útján, forgalmi áron s a gazdaközönségnek a kontingensek felosztása, igénybevétele s értékesítésénél biztosítandó közreműködése mellett véli fedezendőnek. Feliratilag fordul az egyesület a kormányhoz az aratáshoz szükségelt munkaerőnek, valamint a csépléshez felhasználandó szénnek jdejében történő biztosítása s a szarvasmarhateleválásokról észlelt súlyos sérelmek orvoslása érdekében. Az egyesület konyhakertészetéről és faiskolájáról, valamint rokkantak foglalkoztatása céljából létesített háziipartelepéről szóló jelentések tudomásul vétele után az igazgató-választmány megválasztotta **Kárász Józsefet** e. titkárrá s 77 újjonnan jelentkezett tagot vett fel, kikkel a taglétszám 4236-ra emelkedett.

Bácsodrogvármegye behálózása kis gazdasági vasutakkal. Bácsodrogvármegye a kis gazdasági vasutakkal való behálózására nagy mozgalom indult meg, amelyet **Kiss Lajos** topolyai nagybirtokos és a Délvidéki Közgazdasági Bank elnöke indított. A tervezeteket megyszerte ismertették. **Karváty Lajos** főmérnök a kisvasúthálózat tervét a következőkben készítette el: A báró **Vojnits István**, a **Lebachok**, **Vojnitsok**, **Ungárok** értékes birtokait kapcsolják elsősorban a hálózatba Szabadka, Kukorik, Zobnatica, Angyalbandi, Gyulafalva és Kerény községeket érintő vonalak megépítésével, Szabadkától északi irányban kiindulva az erdők érintésével Atokháza, Kelebia vagy Tompa állomással a kisvasut a

budapest—zimonyi fővonalhoz csatlakozna, majd ezen áthaladva Tompánál délkeleti irányban visszatér Szabadkára. Ebből a sinpárból származó vonalat lehet hozzá kapcsolni. Tinójárás és Kisujszállás pusztára és a kunbajai szőlőkörre. Ezt a vonalat a szabadka-topolyai uttól nyugatra Nagyfény, Zobnatica pusztán keletnek indulva Kukorik állomásnál vezetné a zimonyi fővonalra, Csantavérre és onnan Szabadkára. A vármegye déli, nagykiterjedésű területén fekvő községeket és tanyákat a helyi viszonyokhoz képest kívánják a kisvasuti hálózattal ellátni. **Purgly Sándor**, **Törley Gyula**, **Skuteczky Alispán**, **Kiss Lajos**, mint a gazdasági egyesület elnöke, sége összehívták az egyesület közgyűlését a zombori vármegyeházára, ahol több mint 2000 gazda és kisbirtokos jelent meg. Palánkáról kőnapra kocsizás után jöttek el Zomborba. **Löhner Andor** meghívott előadó, kinek e tárgyban tett munkája nagy hatással volt az **OMGE** által kezdett és a **Gazdaságvétség** által felkeltett mozgalomra, rámutatott a vármegyei termelés kisátlageredményeire, amelylyel kapcsolatba hozta egyrészt a szászoknak a tetemesen meghaladó terméseredményeit, továbbá a mezőkövesházi kisvasut menten levő birtokosság még nagyobb eredményeit, kézzelfoghatóan mutatott rá, hogy ugyanezeket a magas eredményeket a bacsodrogvármegyei szorgalmas gazdák csakugy elérhetik, mint a barcasági szászok vagy a csanádmegegyi gazdák. A gazdasági fejlődést csak ilyen uton lehet biztosítani annál inkább, mert a megfoglyatkozott igavonóállat és kézi munkaerő hiányában nincs más mód a többtermelés nagy nemzeti céljait megvalósítani. A városok fejlődése csak ezen a réven biztosítható, új piacokat lehet teremteni, ahol a felesleges és el nem adott terményeiket, ha nyersen a kezünkben kiadni nem akarjuk, azok feldolgozására kell törekedni. Így lehet a mezőgazdaság industrializálását is biztosítani. **Löhner Andor** előadását németül és magyarul tartotta, a kisgazdák vezetői pedig a gazdáknek németül és szerbül magyarázták. Az egész közgyűlés egyhanguan szavazta meg a fentebb ismertetett kis gazdasági vasuti hálózat megteremtését, amelynek végrehajtásával a Bácsodrogvármegyei Gazdasági Egyesületet bízták meg.

Az Országos Magyar Földbérli Egyesület rendkívüli közgyűlését **Serlán János ny.** miniszteri tanácsos, elnök, nyitotta meg. Rámutatott azokra a nagy feladatokra, amelyek a bérliőkre hárulnak. Hangsúlyozta, hogy a bérliősztya a többtermelést mindig teljes erővel szolgálta és ezért közérdek ennek az osztálynak védelme és fejlesztése. A teljesen megrendült jogbiztonságot a legnagyobb mérvben helyteleníti, végül követelte az ipari cikkek árának határarszását. **Lukovich Aladár** igazgató tett ezután jelentést az egyesület működéséről, majd az elnöki tanács előterjesztései során ismertette az alapszabály-módosítást, mely szerint az egyesület főköket is létesíthet, támogatja a hazai mezőgazdasági ipart és segélyezi az elszegényedett földbérli-családokat. **Deptner Tibor dr.** titkár olvasta fel a javaslatot a szakosztályok megalakítására. Eszerint az egyesület közgazdasági, irodalmi és tanügyi, földművelésügyi és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi, mezőgazdasági, ipari és műszaki, végül mezőgazdasági kereskedelmi és műszaki szakosztályt létesít. A jogügyi bizottság feladata a földbérliők jogvédelme és általában az őket érdeklő jogi kérdések rendezése, irányítása és megvitatása, valamint a földbérliőknek jogi tanács nyújtása.

ERGOMOBIL

BIG FOUR

30-35 HP Kétdéprendszerű szántógarnitúrákat, 50 HP magánjáró szántógépeket, motorekét, marokrakó-aratógépeket és fűkaszálógépeket előnyös árban raktárról azonnal szállít a

MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.-T.

(ezelőtt Központi Kereskedelmi és Iparbank Részv.-társ.)

GÉPOSZTÁLYA,

BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 26. SZ.

Telefonszám: 86-97.

9585

Sürgőnycim: Centralis.

Pátkay Béla dr. alelnök rámutatott arra, hogy a miniszteri rendelet értelmében a cirokmagot a Haditermény Részvénytársaság 250 koronáért elveszi a gazdától, ő pedig 400 koronáért tovább adja a sörgyárosoknak. Így a gazdák olesó cirokmagot biztosítanak a sörgyártásra, a sör ára mégis igen magas és megsabott határára sincs. Az egyesület felir a földművelésügyi miniszterhez és kéri, engedje meg a gazdáknak a cirok szabad értékesítését a Haditermény Részvénytársaság útján. *Serbán János* elnök hangsúlyozza, hogy a gazdaközönség szervezetlensége az ilyen bajok oka, hangsúlyozza a tömörülést. A burgonya árának megállapítása tekintetében az egyesület felterjesztéssel fordul a közlelmezési és földművelésügyi miniszterhez és kéri, hogy a burgonya határárt emelje fel, amelyet indokol a fagy pusztítása is. A bérleti szerződések felbontása ügyében az egyesület kéri a földművelésügyi minisztert, hogy amikor ezt tárgyalni fogja, az Országos Magyar Földbérleti Egyesületet hívja meg. Ezután *Cséry Lajos* elnök előadást a magyar földbirtokosok helyzetéről. Az Országos magyar Földbérleti Egyesület közgyűlésén erősen bírálták a tej árának megállapítását. Hangsúlyozták, hogy az egyesület számtalan felterjesztésben kérte a közlelmezési hivataltól a tej árának felemelését, de ez nem következett be. Elhatározta a közgyűlés, hogy felterjesztést intéz a közlelmezési miniszterhez és a földművelésügyi miniszterhez és annak pártolására felkéri az OMGE-t és a Magyar Gazdaszövetséget. *Pátkay Béla* alelnök hangsúlyozta, hogy illetékes helyen azt a meggyőződést szerezte, hogy a tej árát felemelni nem hajlandók. A közlelmezési hivatalban a mezőgazdálkodást nem értő hivatalnokok ülnek és azok kijelentették, hogy nincs szükség a tej árának felemelésére, mert ha a gazdák a télen tudtak a takarmányhiány dacára 80 filléres árban tejet szállítani a fővárosba, úgy most, amikor a takarmányhiány enyhült, a régi árban inkább szállíthatnak. Noha a földművelésügyi miniszter egy átiratban arról is tájékoztatta a közlelmezési minisztériumot, hogy a gazdáknak egy liter tejnek előállításai költsége 1 K. 40 fillér, sőt még több is, a tej árát még sem akarják felemelni. A közlelmezési minisztérium csak a városi lakosság érdekét tartja szem előtt, de a termelők érdekeit nem; pedig az is hivatása volna, hogy a termelést a termelő érdekeinek megvédésével előmozdítsa. *Bernát István* hangsúlyozta, hogy a közlelmezési tanácsot egy év óta nem hívták össze. Lehetetlen állapotnak mondja, hogy a gazdát sarcolják minden téren. Ha a most divó árpelitikát továbbra is követni fogják, a fővárosi lakosságát ezután sem lehet tejjel ellátni. *Serbán János* elnök javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz, amelyben kéri a termelés kérdésének elkülönítését a közlelmezési minisztériumtól azzal az indokollással, hogy ez a minisztérium a termelés kérdésének megoldásához nem ért. Kimondta végül a közgyűlés, hogy ha feliratuk eredménytel nem jár, úgy a tejáruk megváltoztatása tekintetében országos értekezletet hív egybe, amelyen értekezletet foglalnak.

A Csanádvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 28-án tartotta igazgatóválasztmányi gyűlését *Urban Páter* báró alelnök elnöke alatt Mezőhegyesen. *Tókei Jenő* egyesületi titkár előadó több kormányrendeletet sorolt fel, melyek tudomásul vétettek. Köztük a gazdáknak 20 négyzetötre kért dohánytermesztési engedélynek elutasítását is tudomásul vette a választmány. Tárgyalatott a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átirata nyomán a katonai leszerelések értékesítése, melyet általánosságban elfogadott a választmány. Az idei termés igénybevételének tárgyalásánál a sopronvármegyei társegyesület javaslatai fogadtattak el irányelvül s a *Cséry Lajos*-féle három röpiratból 50—50 példányt rendelt az egyesület szétosztás céljára. A rekiválási visszaélések megszüntetésére felirattal fordul az egyesület a kormányhoz. A dohánytermesztést fenyegető helyzetről az egyesület feliratban tudatja a kormányt, melyben feltárja a jövőre nézve válságos helyzetet, amidőn a felerészben lerombolt dohányszárítók és más szükséges épületek hiányába, a háboru után sem lesz lehetséges a dohánytermesztés fellendítése. E tárgyban értekezletet hívott egybe az egyesület, melybe bevonott a csanád-, esztergom-, békés- és aradvármegyei dohánytermesztő érdekeltség is. Sorra került még a fogoly- és más mezőgazdasági segélymunkások gyors közvetítésének az ügye, a rekiválások eljárásának módosítása. Elfogadtattott az 1917. évi igazgatóválasztmányi jelentés a politikai színezet mellőzésével. Elhatározta a választmány a legközelebbi közgyűlés határidejét. Elnök indítványára a vármegye összes országgyűlési képviselőit felszólítja az egyesület az országgyűlési gazdaszövetségbe való belépésre. Tagsági ügyek és több tárgy tudomásul vétele után az igazgatóválasztmányi gyűlés véget ért.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja f. hó 10-én Székesfehérvárott gyűlést tartott. Tárgyalás alá került a földművelésügyi miniszter leirata az elemi népiskolák gazdasági gyakorlati órülettel való ellátása ügyében. A választmány elhatározta, hogy az ilyen közérdekű mozgalmat a legmesszebbmenő támogatásban részesíti. Tudomásul vette a választmány, hogy a gazdasági munkások részére kiutalt szesz szétosztását a múlt évihez hasonlóan a vármegye alispánja ismét a gazdasági egyesületre bízta, ugyancsak azt is, tudomásul vette, hogy a gazdasági munkások részére engedélyezett pipadohányt is az egyesület fogja szétosztani. Elhatározta a gyűlés, hogy a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesületnek a vetőmagvak hamisításának megállítására ügyében hozott határozatához csatlakozik a feliratban sűrűti. Az 1917. évi bemutatott számadásokat s a számvizsgálóbizottság jelentését tudomásul vette s jóváhagyás és felmentvények megadása végett a legközelebbi közgyűlés elé utasította a választmány. A Torontálmegyei Gazdasági Egyesületnek az 1918. évi termés értékesítésének módjáról, a közellátásról, a Németországgal kötendő részletes gazdasági egyezményről, a leszerelési tárgyak szétosztásáról és a központok ellen-

őrzéséről hozott határozati javaslataihoz választmányi gyűlés csatlakozott és elhatározta, hogy az illetékes helyre hasonló fölterjesztéssel fordul. Tudomásul vétették, hogy a vármegyére 64,500 q széna és 114,000 q ősziszalma beszoolgáltatása van kivetve és hogy a rekiválás igazságos keresztülvitele iránt az intézkedés megtörténik.

A Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja az egyet elnökének, *Mezey Gyula* kir. tanácsosnak az OMGE alelnökévé történt megválasztása alkalmából e hó 4-ikén diszgyűlést tartott, melyen *Ajtics Horváth Dezső*, országgyűlési képviselő, mint az egyet alelnöke, gyönyörű beszédben méltatta *Mezey Gyulának* nemcsak a Nyitra vármegyei Gazdasági Egyet érdekében, hanem az ország közgazdasági kérdéseiben, évtizedeken át fáradhatlanul kifejtett rendkívüli tevékenységét, amely *Mezeynek* az OMGE alelnökévé történt megválasztása által az egész magyar gazdatársadalom részéről nyert méltó elismerést és kitüntetést. Az igazgatóválasztmány *Mérey Lajos* igazgatóválasztmányi tag indítványára elhatározta, hogy *Mezey Gyula* egyet elnöknek areképét, az egyet tanácssterem diszél, egy budapesti festő által megfesteti s egyuttal 10,000 koronás alapítványt tesz *Mezey Gyula* érdemeinek tiszteletére és megörökítésére. Ezen alapítvány kamatait az egyet igazgatóválasztmányja időközönként, olyan egyet tagok jutalmazására fogja fordítani, akik valamely mezőgazdasági tárgykörben jelentékeny figyelmet keltett találmány, felfedezés, irodalmi tevékenység, vagy gyakorlati munka által, arra érdemeket fognak szerezni.

Zöldsegtermelők értekezlete. A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület a f. évi zöldsegtermés értékesítése tárgyában és érdekében f. hó 22-én d. e. 11 órakor a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület helyiségében Budapest, Vármegyeház, értekezletet tart, mely alkalmal pestmegyei érdekelteket, már tekintettel az ügy nagy fontosságára, ezennel meghívja. Az értekezlet megtartását indokoltta teszi a f. évi nagyarányú zöldsegtermesztés, különösen a székesfőváros környékén, indokoltta teszi továbbá Budapest székesfővárosnak zöldsegfelékkal való ellátása, de egyszersmind az is, hogy ezideig az értékesítésre, az átvételre nézve intézkedések még nem tétettek.

Gyapjuért uri es daróc gyapjuszövet. Ennek az életrevaló eszmének a megvalósításával foglalkozik a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület, midőn a juhtenyésztő gazdákat felhívja, hogy saját céljukra és gazdasági eselédek számára tartsák vissza azt a gyapjumennyiséget, amelyet a kereskedelemügyi miniszter ilyen címen feloldani engedélyez és a vármegyei gazdasági egyesület által felállítandó szövetszéken készíttessék meg szövetté. Előreláthatólag 2 kg. mosatlan vagy 1 kg. mosott gyapjuért 1 méter szimplaszéles (kb. 70 cm.) szövettet, megfestve tudnak kiadni. A gyapjufeldolgozásért, a berendezés költségeinek fedezhetése végett, egyszersmindenkorra, kb. 200 korona hozzájárulási díjat kellene befizetni. A tavalyi gyapjuárak szerint így egy méter szövett 10—12 K. árban beszerezhető volna. Az uri szövethoz cigájagyapju, a

SZEMERE ÉS GYÖRGY

gazdasági nagykereskedése, Budapest, V., Széchenyi-utca 7.
A Haditermény R.-T. megbízománya.

Ajánlunk jutányos áron:

dán kerek sárga tarlórépamagot, moharmagot, biborheremagot, téli és nyári retekmagot, ugorkamagot és spenótmagot stb.

Teléfono:
32-88.

széchenyi-utca
SZEMERE,
BUDAPEST.

daróhoz rackagyapju szükséges. Az előállítandó uriszövet versenyezni fog a legfinomabb, u. n. seviottszövettel. Aki akarja, a rackagyapjut cigájával kieserélheti. Tavaly egy-egy gazda 10—10 kilogramm zsirban nyírott gyapjut viszarthatott házi és gazdasági szükségletére. Ennek a mennyiségnek a felemelését fogja most kérelmezni nevezett Gazdasági Egyesület a kereskedelemügyi minisztériumtól, saját tagjai részére. Oriási fontosságúnak tartjuk ezt a kérdést, éppen most, amikor 150—200 K.-t kell fizetnünk egy-egy méter szövetért, a gazdának pedig 5—6 K.-t. fizetnek egy-egy kilogramm elvett gyapjuért. És ha a szövet gyapjuból volna, még akkor meglehetne barátkozni a helyzettel, de akárhányszor gyapot és papír annak az anyaga. A Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület a szövés megtanulására is alkalmat nyújt, mert a szövőasszonyt kötelezni fogja, hogy a mosás, fonás, szövés, festés stb. munkálatait is tanítani tartozik. Hazafias örömmel üdvözljük a Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezését és kívánjuk, hogy a nemes eszme ország szerzte minél számosabb követőre találjon.

Az Országos Állatvédő Egyesület és Szövetség közgyűlése. Az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége közgyűlést tartott *Jankovich* György dr. miniszteri tanácsos elnöke alatt. Megnyitójában halásan emlékeztek meg *Herzog* Ignác losonei nagybirtokos és gyáros 2000 koronás alapítványáról, azután kiemelte az egyesület évi működéséből az állatok élelmezése érdekében indított és sikerrel biztató mozgalmat. *Fodor* Árpád főtitkárnak az egyesület és a szövetség működéséről szóló jelentését és *Hänsler* Károly jelentéseit a közgyűlés elfogadta.

A fejkvóta felemelése. A *Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület* felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben hangsúlyozzák, hogy a guzda közönség a kukorica lefoglalásába nem nyugszik meg, mert ebből elegendő mennyiség van. Követeli az egyesület, hogy a gabonafélék határára 40% kal emeltessek. A burgonya határárát 40, a babét 150, a borsóét 120 koronában kívánja megállapítani. Legyen ugyan a burgonya zár alatt, de legyen szabad a gazdának és eláttalanoknak igazolvány ellenében vásárolni. Kéri továbbá, hogy Németország a háború után magas védvámokkal ne tegye lehetetlenné a gabonakivitelünket. A fejkvótát az őstermelőre vonatkozóan az eddigi 15 kilóról 25 kilóra kéri felemelni. A 12 éven felüli családtagokét pedig 12-ről 18 kilóra emeljék fel.

Földművesiskolai tanfolyamot végzett rokkant katonák állásba helyezése. Az algyógyi békéscsabai, hódmezővásárhelyi, karcagi, kecskeméti, komáromi, somogyzentimrei, szilágy-somlyói és a tordai földművesiskolákban már több mint három éve folyik a rokkant katonák gazdasági kiképzése és pedig 1/2, 1 és 2 éves tanfolyamokon. Az ily módon kiképzett rokkantak külső vagy belső gazdasági munkálatok irányítása és felügyeletére igen alkalmasak. A rokkant katonák alkalmazása iránti megkeresé-

sek a nevezett földművesiskolák igazgatóságához intézendők és pedig jóval az alkalmazás előtt, mert mielőtt a rokkant az állását elfoglalná, felulvizsgálat alá kerül a katonai szolgálat alól való végleges elbocsátás ezéjából.

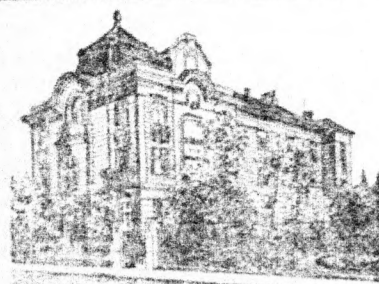
Pénzügyi hírek.

Új pénzügyi intézet alakult Budapesten. Magyar Unio-Bank Részvénytársaság cég alatt — mint értesülünk — új pénzügyi intézet alakult a napokban 21 millió K. befizetett alaptőkével. A részvénytársaság célja az alapítók által megnevezett különböző ipari és gazdasági vállalatok finanszírozása, fejlesztése és vezetésének egységesítése, egyben mindennemű bankszerű üzletág folytatása. Az igazgatóság tagjai lettek: *Ráday* Gedeon gróf (elnök), *Jankovich* Béla dr., *György* Endre báró, *Ghillány* Sándor, *Szabó* Lajos, *Weisz* Jónás, *Henez* Gyula, *Szabó* Ernő, *Tiboldi* Sándor és *Gerő* Vilmos dr. (vezérigazgató.)

A járványok elleni védekezés a mai nehéz viszonyok közepette a gazda egyik legfontosabb és egyben egyik legnehezebb feladata. Minden háború kísérő jelensége az emberi és állati járványok rendkívül nagy mértékben való fellépése és elterjedése. A bakteriológiai tudományak hatalmas fejlődése nagy diadala az emberi kultúrának és a védőoltások alkalmazása valóságos csodája a mai háború jelenségeinek, miután segítségével sikerült úgy az emberek, mint az állatok millióit a fertőző betegségek romboló hatásával szemben oly mértékben megerősíteni és megvédeni, mint még eddig soha. A járványok elleni védelmi harc ilyen hatásos fegyverei az állami ellenőrzés alatt álló Laboratórium Védőoltóanyagok Termelésére Részvénytársaság (Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b.) kiváló hatású védőoltóanyagai és gyógyító szérumai. A legteljesebb időszak bekövetkezése előtt felhívjuk minden okos gazda figyelmét a védőoltások mielőbbi végrehajtására.

NYILTÉR.

(A rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

GÁBOR

FIUNEVELŐINTÉZET

elemi-, Közép- és Kereskedelmi Iskolai Bontlakó és bejáró tanulók részére

Budapest, VI., Munkácsy-utca 21. Telefon 9000.

SZÜNIDEI OTTHON Balatonbogláron és a Tátrában.

Gondos pedagógiai felügyelet. Idegen nyelvek és zene gyakorlása: **Előkészítés javítóvizsgára!** Kirándulások és gyalogvándorlások.

ERDÉLYI MÁRK

gőzekeberszántási vállalat

BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 15. SZ.

TELEFONSZÁM: 144 62., TÁVIRATI CIM: „GŐZEKE”

Gőzekeberszántást és szőlő-rigolozást vállal.

Iparvállalat hajlandó volna 1918. februártól kezdve

szállításra közvetlenül uradalomnál **600 darab**

hi-ott sertest és **őszi szállításra burgonyát**

szereződésig biztosítani. Ajánlat „Termelő” névvel **Tenzer Gyula** hirdetőirodájának, Buda-

pest, IV., Szervita-tér 8. alá küldendő.

A „KÖZTELEK”

HIRDETÉSI ÁRAI:

1 oldal, 1-szer	K 600.—
1/2 „	300.—
1/4 „	150.—
1/8 „	75.—
1/16 „	40.—
1/32 „	20.—

Nyiltér millimétersora K 1.50

VIRÁG- ÉS BIBÓ KÁLMÁN, BUDAPEST, V., Szabadság-tér 14.

Telefon: 107-23.

Sürgönyeim: Wirabibo-Budapest.

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Mindennemű gazdasági és kerti veteménymagvak vétele és eladása.

Szállítunk: olajakat, kocsikenőcsöt

és minden egyéb gazdasági eszközt és anyagot.

Terményt és állatokat legjobban értékesítünk.

hivatal részéről 7312 drb hussertés és 293 drb zsrirtés. Magyarországi volt köztük 14 drb hussertés és 157 drb zsrirtés. Szerbiából 50 darab hussertés, Galiciából 51 drb hussertés. Romániából 7199 darab hussertés és 22 darab zsrirtés. Okupált Oroszengyelországból 1085 darab hussertés és 138 darab zsrirtés.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1918. június 10.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
drb		drb	
Hízott s legelőmarhában felhajtás	1501	Hízott marha	1501
Csontozni való marhában felhajtás	599	Legelőmarha (Wiedew)	---
Összesen	2100	Csontozni való	599
Eladatlan maradt	---	Összesen	2100

Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyarországi	945	Ökör	814
Galícia és bukovinai	425	Bika	418
Osztrák tartományokból	730	Tehén	861
Boszniai	---	Bivaly	2
Összesen	2100	Összesen	2095

(Árak 100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1918. jun. 10.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hiz. ökör	400-430	360-380	310-330
Galíciai hiz. ökör	---	---	---
Tarka hiz. ökör	---	---	---
Bikák	410-480	380-440	300-340
Hízott tehén	340-360	330-340	290-330
Hízott üsző	380-360	340-360	295-320
Csontozni való marha	270-320	---	---

Irányzat: a hozatal 200 darabbal nagyobb volt a múlt hetinél. A vásári bizottság 2100 darab vágómarhát változtatlan árák mellett osztott ki a mészárosoknak. Rekvirált marha volt: Alsóausztriából 593 darab. Stájerországból 83 darab. Morvaországból 54 darab. Hadi célra 589 darabot. Helyi katonaság részére 54 darab. Jöletti husnak 59 darab.

Szerkesztői üzenetek.

G. G. Földsziget. A száraz hízalás és az, hogy a sertés akkor és annyit egyék, amikor és amennyit neki tetszik, önműködő etetőnek alkalmazását tételezi fel. Ezek a vályuval ellátott ládaszerű etetők darával töltve meg, oly mennyiségben folytatják azt a vályuba, amelyben a sertés elfogyasztja. Németországban igen elterjedtek ezek az etetők s nemcsak a hizósértésnél, hanem a többi sertésnél is alkalmazásban vannak, de úgy, hogy a csekélyebb tápszükségletű sertések számára, rövidre vágott here vagy lucernaszeszeszkával keverve teszik a takarmányt az önműködő etetőbe s a szeska mennyiségét az illető sertések tápszüksége szerint állapítják meg. Nálunk Blascoknál Kajdaszon s a magyaróvári gazdasági akadémia gazdaságában láthat ily etetőket. Cs. I.

Nick. Az egresbokrokat megtámadó penész neve: „Sphaerotheca mors uve”, amely ellen hathatós és teljesen biztos védekezést képez a mézskénlé-oidattal való permetezés. Ez az oldat házilag is készíthető, sziveskedjék levelezőlapon a M. kir. növényélet és kórtani állomástól (Budapest, II., Debrői-ut 17) elkérni a mézskénlé készítésére vonatkozó füzetet, amelyből úgy az oldat készítésére, mint annak használatára kielégítő felvilágosítást kap. H. D.

Attila-ter. 1. A haszonbér felemelésére irányuló követelése sem az 1209/1918. M. E. számú rendelet alapján, sem bírói uton nem érvényesíthető. A hivatkozott rendelet értelmében legfeljebb ahhoz lett volna joga, hogy a haszonbérleti szerződést annak lejártakor megszüntesse s illetve a rendeletben körülírt módokat mellett a szerződés meghosszabbításának mellőzését kérje. — 2. Hasonló esetekre példa még nem volt. R.

J. J. Gomba. A sertésorbán elleni védőoltásoknak arról a módjáról, melynél az ojtóanyag élő csirákat tartalmaz (Pasteur módszere és szimultán módszer), az 1888: VII. t. c. 103. §-a intézkedik aképpen, hogy azt csak állatorvos végezheti; minthogy pedig ez a törvény ma is érvényes és kötelező, nem állatorvosnak nincsen joga másoknak állatait, az említett módszerek valamelyikével ojtani. Ezzel szemben a tisztá szérumos ojtást, mely azonban csak már beteg vagy közvetlenül veszélyeztetett sertésnél jön szóba, állatorvos hiányában gazdák is végezhetik. A malacok védőoltásának díját a 95.000/1900. sz. F. M. rendelet 181. §-a a fuvarköltségen és az 150 K látogatási díjon felül az első 100 állat után darabonként 10 fillérben állapítja meg, ezeket a díjakat pedig legutóbb a földművelésügyi miniszter 100%-al fölemelte. Szérumos ojtásokért e díjak kétszerese jár.

Szolnokdombokamegyei G. E. Deés. Aszalókészülékek, gépek beszerzése tárgyában sziveskedjenek egyrészt a Mezőgazdák Szövetkezetéhez, másrészt a m. kir. kertészeti tanintézet igazgatóságához fordulni. L.

Özv. D. A.-né Nagyréde. A mák termesztésére nézve a szükséges tudnivalókat megtalálhatja bármelyik növénytermesztési könyvben. Kérjen a Pátriától, (Budapest, IX., Üllői-u. 25. sz.) könyvárjegyzéket.

B. J. Alsónémedi. Tuskókiemelő gépek vannak ugyan, de ezek drágák, ma be sem szerezhetők, az ön fiatal — a törzsek átlagos vastagsága 6-12 cm. — akác erdeje tuskóinak kiszedéséhez alig lehetne azokat használni. Az akác gyökere nem mélyreható, hanem inkább felszínesen haladva, messze elágazó; laza talajban 30-40 méternyire is. Ugy a tuskók, mint különösen a gyökerek sarjzadási képessége — különösen a fiatal korban — rendkívül erős, tehát ha a talajt mezőgazdasági művelésre óhajtja használni, nem elegendő csak a tuskókat és a körülötte levő erős gyökereket kiszedni, hanem az egész területet a szétágazó vékony gyökerektől is meg kell tisztítani. Legjobb ezt kézi erővel végezni. Ha a tuskók és vastag gyökerek a talajból el lettek már fátolva, a talajt, megfelelő erős ekével, lehet mélyen szántani, sőt ez a vékony gyökerek eltávolításának szempontjából kívánatos is. A gyökerek teljes eltávolítása egyszerre valószínűleg nem fog sikerülni, ezért az irtástalajt néhány évig kapásnövény alá művelni ajánlatos lesz, mert csak így szabadítható meg a talaj a visszamaradó gyökerekből feltörő erős sarjaktól, melyek pl. a kaszálásnak utjában állanak.

M. L.-né. Budapest. Látatlanban nem adhatjuk meg a felvilágosítást, mert nem tudhatjuk, mit ért „féreg” alatt, lévén a borsónak többféle ellensége, ami pedig a kártevő elleni védekezést illeti, az majdnem épp annyi féle. Küldjön tehát be a Rovartani Állomáshoz a megtámadott borsóból valami kisebb dobozban mintát, esetleg magát a kártevőt is valami üvegesében, pl. borszeszben (spiritus) és akkor azután látván, hogy miről van szó, megadhatjuk a kívánt felvilágosítást. B.

E. B. Karcag. A sűrűn vetett kender lényegesen kevesebb magot terem, mint a ritkább állomány és a vetés-állomány megtekintése nélkül e kérdés határozatlan nem dönthető el, de ha a virágzás idején a magkötést megfigyelik, akkor becslés alapján nem nehéz megállapítani, hogy érdemes-e a kendert magnak hagyni, vagy pedig fonálnak célszerűbb aratni. A mostani viszonyok között a minőség kérdése ugyanis háttérbe szorult a mennyiség kérdése mellett és mert a mag- és fonálnyerés nagyobb-fokú termelési eredményt szolgáltat, mint a kettő közül csak az egyik, abban az esetben, ha vetésállomány erre alkalmas, a kettősirányú használat a megfelelőbb. Mindenesetre lényeges szempont e tárgyban a jövedelmesség kérdéseinek ama részlete, hogy a gyár milyen áron váltja be a magnak termelt kender rostját és megéri-e a sűrű vetés folytán csökkentett magtermés a rost alacsonyabb beváltási árát. Ugyanez áll a lenre vonatkozólag is, amelyet aratáskor nyávetni kell. G. E.

Gy. M. Soltvadkert. Borparlatot a község birtokában levő kisúton minden termelő készíthet, ha a sor rákerül és ebbeli szándékát az illetékes pénzügyőri szakasznak néhány nappal előzetesen bejelentette. Ha azonban sem ének nincs már kisútot a birtokában, sem a községi előjárás nem rendelkezik irtással, úgy lépjen érintkezésbe a helybeli körzeti szeszlovda vezetőségével, mely esetleg elvállalja — haszonrészesedés ellenében — a bor leparlását.

T. M. I. A hiányzó 1. s hold iránti kereseti követelése elévült, tekintettel arra, hogy az ingatlan felosztása több, mint 40 évvel ezelőtt történt. — 2. A Bérli s számait erőszakkal elvinni, a földtulajdonos tudta és beleegyezése nélkül, jogosítva nem volt s eme tényével, véleményünk szerint, büntetendő eseteleményt is követett el. Egyébként a száma értékének visszalátása céljából ellene polgári per is tehető folyamathoz. R.

E. V. Fajkút. A biborhere valamivel kevésbé tápláló ugyan, de nem is puffasztja a marhát olyan könnyen, mint a vöröshere. Azenban elővigyázatból mégis ajánlatos a marhával kihajtás előtt kevés szalmát etetni, mert akkor nem legel oly mohón s kevesebb biborherét eszik, ami takarékossági szempontból is ajánlatos, amennyiben a marha annyi biborherét képes legelni, hogy fölismennyiségű táplálóanyagokhoz jut vele. Némi szalmaetetéssel tehát nemcsak a felpuffadás veszélyét kerüljük el, de a biborherét hosszabb ideig is legeltethetjük, vagy több marhát hajthatunk rá. Cs. I.

L. I. Budapest. A tőkerteszésre vonatkozólag lapunk ezévi 714. oldalán levő válaszunkat ajánljuk b. figyelmeibe.

S. A. Az 1917. évi január hó 1-én létrejött haszonbérleti szerződést, annak a levélben idézett pontja alapján, minden indoklás nélkül felmondhatja 1918. évi július hó 1-ét megelőző időpontban, 1918. évi december 31-ére. A felmondásnak a leghelyesebb módja a közjegyzői felmondás, amelyet ha haszonbérli el nem fogadna, a felmondás kikézésítésétől számított nyolc napon belül, a felmondás érvényességének kimondása iránt, bírói eljárást van jogosítva folyamatba helyezni. R.

Sz. G. A főszoigabírói hivatalnál tegyen jelentést a fakeserkedő szemlájának bemutatásával, a megfelelő orvoslást meg fogja kapni és a kereskedőt is annak rendje-módja szerint meg fogják büntetni, amiért kétszeresen-háromszorosan is átlépte a maximális árat.

Kadványi. A gazdasági törvény 9. §-a értelmében a birtokos a gazdasági győgykezelteséről legfeljebb hat hónapon át saját költségén köteles gondoskodni, ha a gazdasági szolgálata teljesítése következtében, vagy oly baleset folytán betegszik meg, mely őt szolgálóiközben, saját hibáján kívül éri. Az oly megbetegedések esetén azonban, amelyek a gazdaságot nem szolgálata teljesítése következtében érték, a birtokost a győgykezeltesési költségek nem terhelik. Ily módon a kérdésben jelzett operáció költségeit sem köteles véleményünk szerint a birtokos megtéríteni. R.

H. Z. Debrecen. Kérdésére a „Köztelek” ezévi 14-ik számában feleltünk, sziveskedjék ott megnézni. L.

M. L., dr. Budapest. A burgonyának Phytophthora infestans De By, ugyszintén Alternaria Solani Sacc nevű penészektől okozott betegségei ellen az egyetlen biztos védekezés a borsói lével való permetezés. Sajnos, borsói lé oly korlátolt mennyiségben áll már évek óta a gazdasági közönség rendelkezésére, hogy csakis a szőlőpermetezőgépek foganatosítására elegendő. Ha vidékükön a burgonya és paszuly levelei rendszeresen foltosodni szoktak, úgy borsói lé hiányában ajánlatos lesz azt mézskénlé-oidattal permetezni, amelynek hatása e betegségek ellen korlátozottan ér fel a borsói lé hatásával; a penészgombák erőteljes kifejlődését azonban feltétlenül megakadályozza. Sziveskedjék levelezőlapon kérni a M. kir. növényélet és kórtani állomástól (Budapest, II., Debrői-ut 17.) a mézskénlé készítésére használatát tárgyaló nyomtatványt, amelyet ingyen bocsátanak rendelkezésére és amelyből a permetezőgépek vonatkozó összes tudnivalókat elsajátíthatja. H. D.

H. J. Miután egy bécsi mázsa egyenlő 58 kg mal, ahány bécsi mázsa utaltatik át, annak idején a bérlinek annyit tartozik visszaadni. A bécsi folyó ől pedig szemünk egy értelmezendő, hogy egy folyóméter hosszú átadandó kazalban legalább 18 bécsi mázsa súlyu takarmány vagy szalmának az az 10 q és 8 kg-nak kell lenni. Vagyis ha egy 28 méter hosszú kazal átadásáról lenne szó, amely kazal 50 bécsi folyóméter felel meg, ebben összesen átadandó 504 q, vagyis 900 bécsi mázsa. Cs. I.

L. Nagy I. Kunmadaras. A kéveköltőgéppel való kiosztása a törvényhatósági gazdasági munkabizottság útján történik, mely a készletnek megfelelő mennyiséget már megkapta. Kérdéstevő tehát forduljon igényével közvetlenül vagy a járási főszoigabíró után a munkabizottsághoz. K.

H. D. Kenderspárka kiutalása végett forduljon a Kenderközponthoz (IV., Deák Ferenc-utca 15.), itt esetleg sikerülhet beszerezni.

F. Gy. Balassagyarmat. A bizományosnak igazs van, az 50 kg-nál súlyosabb soványértékekért a prémium betudása mellett csak 8 koronát tartozik fizetni.

Gyányi F. Keszthelyen, Debrecenben, Kassán, Magyaróvárott, Kolozsvárott gazdasági akadémiák vannak, ahová gimnaziumi, realiskolai érettség, vagy pedig „jeles” kereskedelmi iskolai végzettség szükséges.

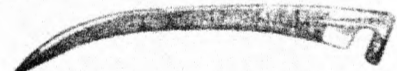
Bérli. A kívánt választ lapunk idei 21. számának 840. oldalán „Bérli” jelű alatt már megadtuk. — r —

Dunaalmás. Ohajára levelezőlapon közöltük, hogy a friss szántást a fogsolás tartja tovább nyirkosabbnak, a hengerezés ellenben jobban szárítja.

Gölpöi gazda. A tarlórépa majus-junius havi vetésének sikerülte a mi viszonyaink közt annyira kétes, hogy azt ajánlani nem lehet. Egyébként sziveskedjék erre nézve idei 6. számunk 194. oldalán 18. szám alatt megjelent választ előolvasni.

G. P. Temeskény. Szerozze meg a Köztelek Olasz Könyvtára következő füzetét: 1. A takarmányozás alapvonalai. 2. Fejőstehenek okserű takarmányozása és borjufelnevelés. 3. Marha-, juh- és serteshizálás. E három könyvecske ára 4 K. Kapható a „Pátria”-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. Cs. I.

M. L. Hevesveteleány. Takarmányának legkésőbb júliusban kell a nádat levágnatni, de jobb ha június végén vágtatjuk. Besavanyítása épp úgy történik, mint a szálmadá besavanyítása. Cs. I.

Kasza-ajánlat.

Mindenki fedezze időben szükségletét, mert munkás és acélananyag hiányában az idény beállításával nem lesz áru.

Minden kaszáért, minden tekintetben teljes jótállás, a meg nem felelő díjmentesen új, új kaszáért lesz kiskérelve.

A kaszák minősége és ellenállóképessége a hazai viszonyokhoz és a gazdaságok nagy kihasználásához mérten lesznek gyártva.

Mintával készséggel szolgálunk! Kaszanyelekekben csak korlátolt mennyiség áll rendelkezésre!

Legkiválóbb kaszák nagyobb gazdaságok és uradalmak részére, 100 drb rendelésnél bérmentes csomagolás és bérmentes szállítás.

„Szt. Antal”, „Dewett”, „Sárkány” kasza ára 8 korona.

Nagyság: 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110 cm. Természetes kő 50 fillér. Vegyikő, kaszák 80 fillér. Kettős kaszakarika 120 korona. Egyes kaszakarika 70 fill. Kaszkalapológép, akár gyermek is pontosan és gyorsan kalapál, 10 K. Kaszkalapócs 420 K. Jllő 380 K. Kaszákötartó erős, zománczott, 2— K. I. Kaszanyél keményfából 4— K. Törhetetlen acél széná- vagy trágyavilla, 4 águ, 8— K. Törhetetlen acél széná- vagy trágyavilla, 3 águ, 550 K. Kapa, ásó, lapát stb. mezőgazdasági eszközök a legolcsóbb napiáron. Minden egyes tárgyért a legmesszebbmenő jótállás. Becses rendelést kér tisztelettel

SOHR PÁL acélárucóg, SOMOGYSZIL.

PFEIFFER LAJOS FERENC

nagybani sertés-, zsír-, szalonna- és szarvasmarhakereskedelmi irodája
Budapest, VII., Alsóerdősor 12., I. 14.
 Sürgőnycim: **Malacos Budapest.** Telefon: József 15-49.

VÁSÁROK SÜLDŐ SERTÉSEKET

továbbtartás és
 hizlalás céljára.

Választási malacokat
 és annál idősebb
 malacokat.

Kérem az uradalmakat
 és a gazdaközönse-
 get, sziveskedjenek
 velem közölni az el-
 adásra álló állomá-
 nyaikat.

Legmagasabb áron fi-
 zetem és vásárolom
 azokat.

MOTORALKATRÉSZEKET 920

EKÉKHEZ SZÁLLIT, MOTOROKAT JAVIT

Popper és Szántó gépgyár, Budapest, VI., Mohács-utca
 8. szám. Telefon: III-47.
 Különlegesen gyárt dugattyúrészeket és fogaskerekeket.

Elsőrendű trágyameszet

vagontételekben állandóan szállíthatók. Mészszegény
 talajok termőképességének fokozására. Kétféle szőlő-
 permetezésre, valamint szőlőtrágya és istállótrágya
 konzerváló szer. Fedett helyen eláll 5-6 hónapig.

Ratzka Ágoston, Budapest, V., Lipót-körut 17. 315

EREDETI STOCK MOTOREKÉ

SZALMAFELTÁRÓK

MEZŐGAZDASÁGI-IPARI BERENDEZÉSEK

Felvilágosítással és ajánlattal
 szolgál:

GAZDASÁGBERENDEZŐ ÉS MOTOREKÉ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,

BUDAPEST, VI.,

Vilmos-császár-ut 45., I. em.

TELEFONSZAM: 76-94.

SÜRGÖNYCIM: „DIPLINGS“

Budapest, V. Vitézségi utca 15. telefon: 136-09

Vadas Sándor

Építési és
betonépítési
vállalkozó

Ajánlom:

I. Beton- és vasbeton-járatok szabad betonon alapuló
 Istálló-betonburkolatok, cementfalburkolatok
 Lakarmányfüllestők, vasbeton-jégvermek
 Trágyatelepek, csatornázások

II. Gabona és lakarmány silók, magtárak

III. Vasbeton víztoronyok készítése

Referenciával, költségvetéssel, árval felmérésre, díjmentesen szolgálunk.

IV. Gazdasági épületek és pedig:
 Istállók, magtárak, malmok, kurbina-
 telepek, keményítő- valamint
 Mezőgazdasági szeszgyárak
 és binomilok építkezését.

„GÓLIÁT“

robbanásmentes szállítási tartály.

Amennyiben az olaj szállítását nem eredeti nagy fahordókban, hanem kisebb mennyiségekben kívánja, úgy igen ajánljuk az itt látható ábrájú erős szerkezetű horganyzott **vasbádógtartályt**, mely robbanásmentes szerkezettel is bírván, rendkívül erős voltánál fogva **elpusztíthatatlan** leitari értéket képvisel és a mindinkább dráguló, mindig szivárgó, könnyen törő fahordóval szemben **előnyben** részesítendő. **Rendeléseket az állandó forgalmi zavarokra való tekintettel már most feladni kérjük.**

☛ Rendelésnél az összeg előlegül beküldendő. ☛

Árak fenntartással, 40% felárral.

18 literes, súlya 5 kg.	36— K
35 literes, súlya 7.5 kg.	48— K
50 literes, súlya 9.5 kg.	60— K

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

Kézi „Fortuna“ DARALÓ

garattal, lendkerékkel (súlya 12 1/2 kilogramm), lendkerék 45 cm. Ara fogyasztónak **90 K** az összeg előzetes beküldése ellen.

Gép- Motor- Henger- Cséplő- OLAJ

Sűrített gépszir, „USZÓ“ kocsikenőcs. Zsirozók, olajozók, Stauffer-kenőszelencék, forrósókefék, szénlapátok, armaturák, szerszámok és mindennemű műszaki cikkek. **Teljes malom- és fűrészberendezések.**

Gép-, szerszám-, szijgyár, olaj-, gépszir-, kocsikenőtelep. Az összes műszaki cikkek legkitűnőbb beszerzési forrása. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 53. (Saját ház.) (Alapítva 1884.) Sörgőzelem: **Uszó, Budapest.**

AJÁNLOK

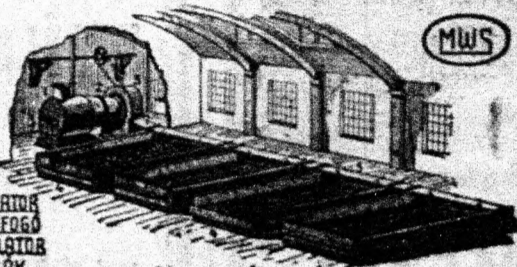
kütelezettség nélkül, postán előleg és utánvétel mellett, vasuton az egész összeg előzetes beküldése mellett:

98% rézgálicz 250 kg.-os hordó vételnél 1 kg.	17.— K
98% rézgálicz postacsomagokban 1 kg.	15.— K
Kénlap sárga, 1 kg.-ra körülbelül 100 lemez, 1 kg.	38.— K
Rézkénpor 96% kénből, 10% réztartalom, 1 kg.	28.— K
Rézkénpor 70% kénből, 10% réztartalom, 1 kg.	18.— K
Kénpor sárga, 96%, prima, 1 kg.	38.— K
Kénrud vagy darabos kén 1 kg.	38.— K
Perocid 45% tiszta, 2 kg. megfelel 1 kg. rézgálicznak, 1 kg.	5.— K
Perocid 35%-os, 1 kg.	4.— K

és más e szakmába vágó ezikkel a legolcsóbb napi árban.

Stern Henrik

nagykereskedő, Budapest, VIII. ker., Rókk-Szilárd-u. 6/B. sz. Telefon: József 52—01.

GENERATOR
HÁRMUFÉLŐ
VENTILÁTOR
ASZALÓK
LEVEZETÉK
HŐMÉRŐ

4MEZŐS SZÁRÍTÓ

Dr. Zimmermann-féle „Express“ szárító és aszaló elismert legjobb

MINDENT SZÁRÍTÓ.

Gazdaságban nélkülözhetetlen mezőgazdasági termékek, takarmány, gyümölcs, fűzelékek szárítására. Költségvetéssel szolgál

RÁCZ FERENC MÉRNÖK,

Budapest, V., Falk-Miksa-utca 8.

A Simmeringi Vagongyár R.-T. magyarországi vezérképviselője, vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

TARLÓRÉPAMAGOT

ajánlunk a gazdaközönségnek azonnali szállításra, zöldfeju, sárga, kerek oszi tarlórépamagot legolcsóbb árban. Fajazonosságáról és teljes csiraképességéről kezeskedünk. Megrendelés küldendő **Drach Aron és Fia** mag- és termény-nagykereskedőnek, Pápa.

Takarmánykamrák, Szivattyúk, Dinamók, Daralók, Cséplők

meghajtására alkalmas elsőrangú 2-3 HP és 4-5 HP **benzinmotorokat**, valamint még csekély számban lévő **marokrakó aratógépeket, fűkaszalókat, gereblyéket** és mindennemű gazdasági gépeket ajánl:

Dénes B. Betéttársaság

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz.

A motorokhoz szükséges benzin beszerzésénél segédkezünk.

SZAPPANFŐZÉSHEZ

marókat, nátronlúgot, lugkó kivonatot

30 literes demijonokban, használati utasítással.

Kénport 98-99% per kg.	29 K
Kénlapot aranysárga, 1 kg.-os csomagolásban, per kg.	35 K
Kénlapot jután	37 K

„METEOR“ VEGYIPARI TERMÉKEK

Budapest-Kőbánya, X., Állomás-u. 20.

AJÁNLAT

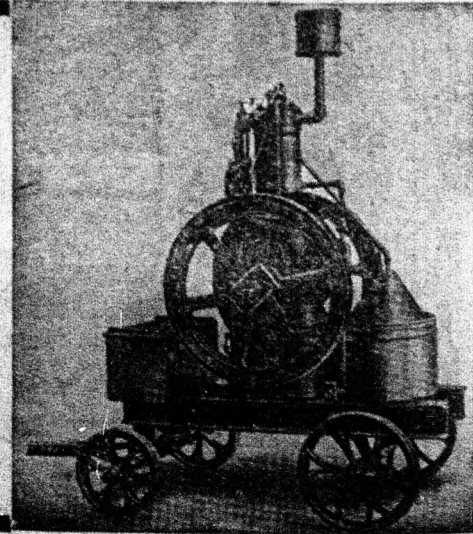
azonnali megrendelésre.

(Pyroleumszerű) könnyű gépolaj, átlátszó, pr. 100 kg.	340.— K
Gépolaj, cséplőgépekhez, 3 visc., pr. 100 kg.	270.—
Gépolaj, nagy gépekhez, 4 visc., pr. 100 kg.	280.—
Gépolaj, gőzekékhez, 5 visc., pr. 100 kg.	310.—
Hengerolaj, lokomobilhoz, 225° C lobb., pr. 100 kg.	310.—
Hengerolaj, gőzekékhez, 240° C lobb., pr. 100 kg.	375.—
Hengerolaj, tülh. gőzhöz, 250° C lobb., pr. 100 kg.	390.—
Hengerolaj, összes motorekhez, pr. 100 kg.	400.—
Motorhengerolaj, 7-8 visc., pr. 100 kg.	375.—
Dieselmotor-hengerolaj, 10-11 visc., pr. 100 kg.	380.—
Motorkenőolaj, 4 visc., pr. 100 kg.	290.—
kb. 160 kg. nettó tartalmu fahordókban.	
A fahordókat külön felszámítom, darabonként	80.—
Sűrű gépszir (Tovotte), nehezítetlen, pr. 100 kg.	600.—
Sűrű gépszir, nehezített, pr. 100 kg.	420.—
Vazelin, szerszámkenőcs, pr. 100 kg.	530.—
Kocsikenőcs, fekete, kátránymentes, pr. 100 kg.	195.—
bruttó für nettó, hordóstól együtt mért súlyban.	
I-a sárga szijviasz (gyanta helyett), kg.-os rudanként	6.—
Izapolt kréta, pr. 100 kg.	50.—
zsák hozzá, darabonként 9 K.	
Vörös tömitőlemez, pr. kg.	32.—
Grafitos tömitőlemez, pr. kg.	20.—
Grafitos tömitőlemez, drótbetéttel, pr. kg.	22.50
Fehér aszbesztlemez, pr. kg.	4.80
Összes árak helyt, raktáramon, nettó készpénzfizetés mellett értendők.	

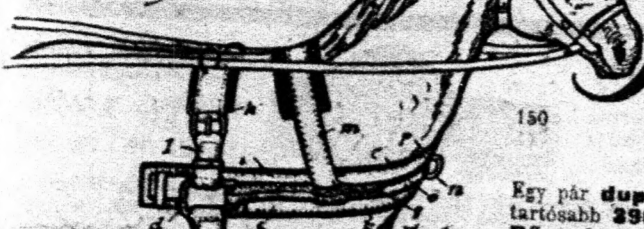
FENYŐ BÉLA

műszaki nagykereskedő, Budapest, V., Csáky-utca 43.

Telefonszám: 121-64. 407

*Szabadalmazott új
módosítással*

TELEFON: 130-87.
(MÉLYVÍZES)

LŐSZERSZÁM

kenderspárga hevederből, bőrrel kombinálva, vízhatlan impregnált.
Legelső forgalomba hozója és készítője:

GÁL MIHÁLY szíjgyártómester. Lőszerszámpartelego:
Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Opera mögött.)

Egy pár dupla erősen készített, extra 310 K, a szíjbőr és hasonlónál is szavatoltan erősebb, tartósabb 390 K. Szíjgyűrű végig bőrrel pártázva, vastag filccel béleelve (körös-körül), elpusztíthatatlan 510 K, Bőrrel kombinált kötőfék, darabja 17 korona. Kötél kötőfék, darabja 9 korona utánvét mellett.

Parádés és igás bőrlőszerszám. Bőrkötőfékek. Kötélistráng.
Kötelező vétel nélkül. Kívánságra lőszerszámgártmányainkból gazdaságoknak térmentes mintát küldünk, tehát mielőtt szükségletéről gondoskodik, küldessen mintát. Elsőrendű uradalmak régi és állandó szállítója. Legjobb referenciák.

Bérszántás.

Kettős rendszerű Fowler-gözekével bérszántást elfogadunk Békés és Jásznagykunszolgok megyében. Bővebb felvilágosítást megkeresendő Békésszentandrási Takarékpénztár R.-T., Békésszentandrás. 1108

Harminc yorkshirei és mangolica keresztezésű

2½ éves, igen szapora, juliusban fiatal hasas

koca eladó.

Cím: Simon István, Szakállas pta. Fegyvernek pályaudvar. 1076

BIBORMAGAJÁNLAT.

Ajánljuk gazdaközönségnek vetési célra 100%-os garantált, csiraképes, 1-2 új bibormagot, napi árban számítva. Szállítandó július és augusztus hónapokban. Megrendelések Drach Aron és Fia céghez, Pápa köldendők. 1056

Egér-typhus-bacillusok

minden fajta egérnél vést idéznek elő, mely által az összes egerek a legegyszerűbben és legbiztosabban teljesen kiirtatnak.

Árak: üvege 10 50 100 250 500 1000 gr.

Egér-typhus-bacillus 2-50 5-8-15-25-40- K

Patkánybacillus
szállító: Raizner gyógyszertár, D.-Miholjac, Szlavónia. 666

Nicholson 8-as, Magyar Állami, könnyű

6-os cséplő,

új és használt Kazalozók,

3-4 lóerős benzinmotor,

Kocsira szerelt nagy fecskendő,

eladók.

Mezőgazdasági Kereskedelmi Részv.-Társ., Makó.

ÜZEMGAZDASÁGI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., AULICH-U. 7.

TELEFONSZÁM: 36-54.

TÁVIRATCÍM: SZÉNMEG.

TAKARÍTÓ, BUDAPEST.

**ELVÁLLALJA
mezőgazdasági
ipari
berendezések**

szakszerű kivitelben való szállítását a teljesítményre vonatkozó legmesszebbmenő garancia ellenében.

Répa- és tőzegszállítóvasutak

számára:

**vasbillenőkocsik,
szekrénykocsik,**

továbbá váltók,

fordítókorongok

és hordozható vágányokhoz való

acéltalpak

600 és 700 mm. nyomtáv részére készletből azonnal szállíthatók.

ROESSEMANN ÉS RÜHNEMANN R.-T.

BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 113-115. TELEFON 94-19, 27-36.

TŐZEGLÁPOK ÉRTÉKESITÉSE

A tüzelőtőzeg termelésére szolgáló teljes gépberendezéseket és üzemvezetést

**kölcsönbér vagy haszon-
részesedés mellett**

bocsájtunk a tőzegtulajdonosok rendelkezésére.

ÜZEMGAZDASÁGI RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPEST, V. KER., AULICH-UTCA 7. SZ.

Maschinenfabrik **IMPERIAL** G. m. b. H. Meissen in Sa.

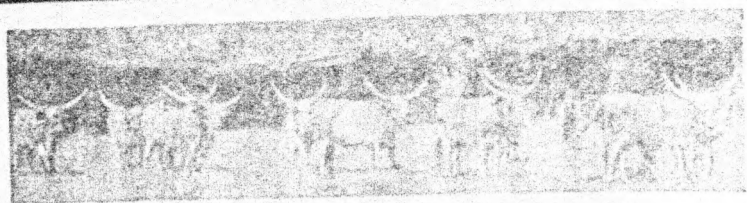
Egyetlen különleges gyártmányu **SZÁRÍTÓBERENDEZÉSEK.**

Imperial szárító

hőlég és gőz részére. Mindenféle aratási termékek, **burgonya, répa, gabona, kukorica, szőlő- és gyümölcsstörköly, sör- és szeszfőzdei törköly, mosiék** stb. részére. Konyhai, vásárcsarnoki és vágóhídi hulladékok értékesítése.

Magyarországi vezérképviselő

DR. KOPPER A., Budapest, VII., Dohány-utca 68.

Elsőrendű JÁRMOSÖKRÖKET,

jármosbivalyokat, valamint mindennemű haszon- és tenyészállatot bármilyen mennyiségben teljes felelősség mellett **szállítunk.**

Nagybirtokot parkkal megvételre, erdőt kitermelésre keresünk:

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

Kolozsvár, Attila-utca 3. Sürgőnycim: Erdélyi Gazda Társaság.
Telefonszám: 963.

60 HP Traktor,

6-vasu ekére, mint alkalmi vétel.

TEHERAUTÓK

különböző teherbírással azonnal szállítható.

LÁSZLÓ Autóműhely, BUDAPEST, VI., Lőportár-utca 14 B. Telefon 106-04.

Malacokat és süldőket

csakis nagyobb tételekben **veszünk.**

Sürgőnyi, különkelti árajánlatot súly megjelölésével kér

KUEFLER VILMOS,
Mezőőr, Győr megye.

Prima rézgálic kapható

hordóvételnél 15-25 korona
kimérve . . . . 15-60 „

ROSNER ARMIN műszaki nagykereskedésében
Budapest, VIII. kerület, Köztemető-ut 12 a sz.
Telefon József 10-28. Sürgőnycim: Rosner Budapest.

Főtiszti állást keres

43 éves, agilis, volt nagybérlő, akadémiai képzettséggel, 24 éves gyakorlattal, tekintélyesebb kaucióval. Felmentése 3 és fél évi frontszolgálat után bizonyos. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 1096

„BIRTOKBÉRLET“

1100 holdas (1100 □) birtok, jó termő, könnyen munkálható, 800 hold szántó, 200 hold l. legelő, 100 hold kaszáló, 1918. évi október 1-től berbeadó, elegendő jó karban levő gazdasági épületekkel, vidéki központtal, vasutival, köztől 2 km-re, községben szép urasági lakás, gyümölcsösökkel, lucernasokkal. Eddig házikezelésben volt. Holdanként 30 koronáért esseládi okokból kiadó, adókat is bérlő fizeti. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja. 1048

Alkalmi vétel!

Malomberendezés

alig használt, uradalomnak kiválóan alkalmas. Egy 21. sz. Ganz-henger, egy 23a henger, 2 pár sima hengerrel, kiörítéshez egy 38" kőjárat, korpakiörítésre, egy pár 38" darálókő koptatórostával és konkolozóval, 8 darab felvonóheveder és sorlegekkel, 3 darab Excelsior-szita beszerelt szelelével, dara- és tengerisírtisztításhoz alkalmas, az összes vasrészek, új kőpad és szijkerékek, esővezetékek, lezároló asztalok zsáktartókkal, az összes hajtószíjak és egy 16 méteres új fűszijjal, szóval egy teljes automatikus malom a tulajdonos katonai szolgálata miatt 28000 koronáért eladó és azonnal szállítható. Ugyanott egy Langen és Wolff-féle 25 HP **benzinmotor eladó**, teljesen kijavítva, felelősség mellett, 8000 koronáért. Megtekinthetők bármikor. **Budapesttől villamoson ¼ óra.** 1130

ARANY JÓZSEF malomszerkesztő, Budapest, VII. ker., Ilka-utca 14. szám.

Lóárverési hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménesből az alább felsorolt lóanyag **folyó évi július 1-én**, árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

10 darab három éves kanca, 18 darab két éves kanca, 15 darab egy éves kanca, 17 darab anyakanca, 2 darab szopós kanca, 34 darab választott kanca, 51 darab 3, 2, 1 éves és választott herélt, 5 darab használati ló, 2 darab használati öszvér, 1 darab anyakanca számár, 1 darab egyéves kanca számár.

Az árverés kezdete reggel **9 óra 30 perckor.**

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a vevőközönségnek tudomására hozatni.

Az árverésre kerülő lovak csupán mezőgazdasággal foglalkozó egyéneknek adhatnak el, kik ebbeli mivoltukat a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított „**igazolvány**” alapján a helyszínen igazolják.

A tenyészcélra eladott kancákat a vevő tenyésztésre köteles használni, mire nézve a vételkor írásbeli kötelezést kell aláírni.

Mezőhegyes, 1918. június hó 10-én.

Méneparancsnokság.

1131

Gróf Karátsonyi uradalmak haszonbérlete r.-t.

MEGHIVÓ

a **Gróf Karátsonyi uradalmak haszonbérlete r.-t.** részvényeseinek Budapestben, **1918. évi június hó 26-án** délelőtt 11 órakor a Magyar Agrár- és Járulékbank r.-t. üzlet-helyiségeiben (V., Nádor-utca 16.) tartandó

negyedik rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1917. üzletről.
2. Az igazgatóság számadásai és indítványok a mérleg megállapítása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.

A t. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, az alapszabályok 11. §-a alapján felkérhetnek, hogy részvényüket 1918. évi június hó 18-ig bezárólag a Magyar Agrár- és Járulékbank R.-T. főpénztáránál (Budapest, V., Nádor 16.) letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1918. június 12.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla: 1917. december hó 31-én.

Vagyon: Elő és holt felszerelés és készletek 3.061.563-91 K. beruházások 452.033-89 K. ingatlan 9.000 K. értékpapírok 171.312-50 K. Adósk 498.831-17 K. átmenő tételek 163.476-89 K. összesen 4.356.218-16 K. **Telér:** Részvénytőke 800.000 K. elfogadványok 850.000 K. hitelezők 2.697.806-66 K. egyenleg mint nyereség: 1917. évi tiszta nyereség 55.188-73 K. le veszteség-áthozat az előző évről 46.777-23 K. 8.411-50 K. összesen 4.356.218-16 K.

Üzleteredmény számla: 1917. december hó 31-én.

Veszteség: Veszteség-áthozat az előző évről 46.777-23 K. tiszti fizetések és költségek 286.031-16 K. kamatok 117.511-31 K. leírások 85.204-76 K. egyenleg mint nyereség: 1917. évi tiszta nyereség 55.188-73 K. le veszteség-áthozat előző évről 46.777-23 K. 8.411-50 K. összesen 543.935-96 K. **Nyereség:** Mezőgazdasági üzem hozama 543.935-96 K. összesen 543.935-96 K.

Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta a **felügyelőbizottság.**

1132

RENDELJÜNK KÖZVETLEN
A FELTALÁLÓNÁL!
BŐRREL KOMBINÁLT, KIPROBÁLT
IGÁS LŐSZERSZÁM

Igen erős kenderhevederből,
csattos és csatolandó részek,
szőgy eleje erős szíjbőrből, ille-
bellessel, 1 pár lóra extra
erős 240 K, gépszíjgurt-
niból 280—320 korona.

Legjobb referenciák!

Petrucz Szilárd
szíjgyártómester,
Budapest, VII., Dem-
binszky-utca 22. szám.
Az állatorvosi főiskola közelében

Bőrszerszám,
Kötőfék, istráng,
istrángtáska napi
áron. Különbé-
nyereg raktárai

Farkas rendszerű
**Sodronyüveges
istállóablak**

Farkas & Tsa
Budapest Lehel-u. 8

Farkas rendszerű
**Idomvas-
ablak**

SSZES részterményünk
beszerezhető a Magyar
Mezőgazdák Szövetség
által is. Kérjen Állapot

legjobb
típusú

FÜRDŐTELEP gyógyvizkúttal, fővárosához közel, fővonal
mentén jó összeköttetéssel, gazdag vidéken,
szabad közből eladó. Ajánlatok „Szép
jövő 6918” jellegre kiadói hivatalba keretnek.

Gyárilag javított Máv. 45 HP. Com- pound 12 atm. fél- stabil gőzgép új tűzszekrényvel.	3 éves, üzemké- pes, 20 HP. Lux benzintraktor, új Máv. 54" golyós cséplőgéppel.	Különbéle nagy- ságu elsőrendű gyártmányu, gyá- rilag javított ben- zin- és nyersolaj- lokomobilok.
9 éves eredeti 14 atm. Máv. utimoz- dony, új Máv. 54" golyós cséplő- géppel.	48" Hofherr és Schrantz fiatal, keveset használt különálló here- fejtőgép.	Új Máv. 10 atm. 3 és 3½ lóerejű golyóscsapágyas gőzcséplőkész- letek.

Eredeti J. E. CHRISTOPH, Niesky gyártmányu, 50-55 HP.
keveset dolgozott, 1914. évben épült STABIL BENZINMOTOR.
Szívógázmotorra könnyen átalakítható. Rendkívül jutá-
nyos alkalmi vétel.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Városi fiók: V., Vilmos-császár-ut 63. szám.

A lisztharmat és fűrtperonoszpóra
ellen egyetlen bevált szer a

RÉZKÉNFOR,

melyet fújtatással kell a szőlők lombjára
és fűrtjeire juttatni. Legfontosabb a virágzás
alatt és közvetlenül utána porozni.

63% kén- és 12% rézgálic tartalom!

Ára kilogrammonként **16.50 kor.**, méter-
mázsánál kisebb rendelésnél **17 korona.**

Egyetlen beszerzési forrás a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

Bérletet keresek

1000—3000 holdig, mely intenzív üzemre alkalmas, őszi vagy ta-
vaszi átvételre és hasonló nagyságu eladó birtokot magam részére.

Galsai POLGÁR LÁSZLÓ nagybérlő, GYÖNGYÖSSZENTKERESZT, Vas m.

Gazdaság feloszlása folytán ELADÓK:

68 drb magyar faj tehén borjuval (mezőhegyesi),
26 darab magyar faj tehén, négyéves, befolyatva,
4 darab magyar faj bika,

ezenkívül 1—2—3—4 éves **üszök** és
tinók. Továbbá eladók 1—2—3—4 éves
muraközi (keresztezett) **csikók** és
muraközi mén.

Megtekinthetők és kívánatra kocsit küld
állomáshoz:

Polakovits Mátyás gazdasága, Rudna,
Torontál vármegye.

Hitbizományi kis középbirtokok bérbeadása.

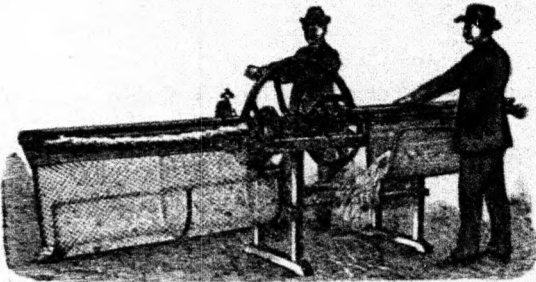
Nagyméltóságu gróf Hadik-Barkóczy Endre ur tulajdonát képező jánki (Szatmár megye)
hitbizományi uradalomban **5 kis középbirtok** 1919. január 1-től és **1 nagyobb
birtoktest** 1918. október 1-től **haszonbérbe adatik.**

Bővebb felvilágosítást ad a **hitbizományi uradalmi igazgatóság, Buda-
pest, X. kerület, Delej-utca 1. szám** és a **hitbizományi uradalmi
tisztartóság, Jánk**, posta-távirada: **Jánk**, vasúti állomás: **Jánk-Majtis.**

A rendkívül drága és nem is kapható manillazsineg teljesen mellőzhető, ha az országszerte bevált

szalmakötélfonógéppel
alóra lesznek **kévekötelek készítve,**

melyekkel a kéveköttáratógépek után igen sikeresen megy a kévekötés és tizedrészébe sem kerül a manillával való kötésnek. Ilyen **szalmakötélfonógépek azonnal**

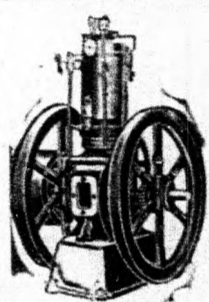
szállíthatók, vala min a kukoricamivelésnél nagy eredménnyel járó **amerikai Weederek (gyomirtógépek)** is.

PROPPER SAMU
mezőgazdasági gépraktár

BUDAPEST, V. kerület, Vilmos-császár-ut 52. szám.

12 magyar held paradicsomtermése a főváros közelében eladó.

Bővebbet: Budapest, IV., Eskü-ut 5., II. em. 8. Telefon 110-10. 1080

ÖNTÖZÉSI BERENDEZÉSEKHEZ

benzin- és nyersolajmotorokat

már 2 lóerőtől kezdve, 108

kőrforgó szivattyukat

nagy választékban

raktárunkról azonnal szállíthatunk.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.,

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZ. Városi fiók: V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 63. SZ.

Legtökéletesebb
kaszakalapológép

1 óra alatt két ember egész napi munkáját végzi.

Azonnal szállítható!

Ara csomagolással 150 kor.

Még kisebb gazdaságban is többszörösen kifizeti magát gyors és precíz munkája által.

Megrendelhető:

SOHR PÁL
ACÉLARUCÉGNÉL
SOMOGYSZIL

Mezőgazdáknak nagyon fontos!

Teljesen vízmentes impregnált

kéveköttők,
szőlőkötözők,
zsákkötözők

a legerősebb svéd nátroncellulózéból, nagy szakadási képességgel, szállítja: 970

REISEN & Co., Ges. m. b. H. WIEN, VII., Zieglergasse 6.

Sürgőnycim: Ersatzstoffkontor. Mintapróbák kívánatra rendelkezésre állnak.

SZŐLŐKÖTÖZŐK, KÉVEKÖTELEK,

zsákkötözőzsinetek, gabonaszák, szalmaszák, fejpárna, takaró, kölesönponyva legelősebben beszerezhető **Faludi és Elekni, Budapest, V., Nagykörönd-utca 22. sz. Sürgőnycim: Segel. Telefon: 82-37. és 175-80.** 803

HAJTÓSZIJ

cséplőgépek, malmok és egyéb gépek meghajtásához ajánlom a kitűnően bevált

„ROBUR” és „TITAN”

hajtószijaimat.

Számos elismerőlevél és utánrendelés bizonyítja ezen hajtószijak kiváló használhatóságát.

Mintákkal és árajánlattal készséggel szolgál

SZABÓ RUDOLF műszaki üzlete,
BUDAPEST, V., Visegrádi-u. 19. 828

Perocid nyers.

3-szor mártott sárga kénlep. Firnisz. Lakkok. Mügyanták. Kenőolajok. Gépszir. Terpentinolaj.

VAJDA PÁL ÉS LÁSZLÓ (ezelőtt: Vajda Pál),

Lakk-, kenőgyár,

Budapest, V., Lipót-körut 4. :: Telefon: 62-79.

Gyár: Erzsébetfalva. 814

Megvételre keresünk akácmezet, lépesmezet, sárga viaszt.

Polacsek Fülöp és Fia, nagykereskedés Nyírbátor. Sürgőnycim: Polacsek telefon. 1074

Pályázati hirdetmény.

A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület

segédtitkári állásra

pályázatot hirdet.

Javadalmazás 2400 korona kezdőfizetés és 600 korona lakáspénz. Az állásra csakis gazdasági akadémiai oklevelet nyert egyének vagy olyan gazdasági akadémiai hallgatók pályázhatnak, akik tanulmányukat előreláthatólag folyó évi június hó végéig sikeresen befejezik. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt pályázati kérvények **folyó évi június hó 30-ig** a Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatósága címére, **Rimaszombatba** küldendők. 1108

Ajánlunk azonnali szállításra!

egy- és kétjáratu 36" és 42" szállítható malmokat

uj állapotban, francia kövekkel. 1097

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32. sz.

PFANHAUSER OTTÓ MÉRNÖK

mech. talajművelési irodája,
Wien, XIX/1., Karl Ludwigstr. 81.

szállit ez évben:

1. **Gőzekekészleteket**

saját szabadalma szerint, gyártja a Vereinigten Maschinenfabriken A.G. in Pilsen, Smichow és Königgrätz.

2. **Kétgépes motorekét**

saját javított szabadalma szerint.

971

20 vagon tűzifát hasábkban vennék,
lehetőleg közvetlen a termelőtől.
HAIDEKKER SÁNDOR, BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 48.
1098

Veszek köményt és majoránnát

minden mennyiségben.

Ratzka Ágoston,

Budapest, V., Lipót-körut 17. Interurban-telefon: 85-02.

315

KÖSELADÁS!

Daróczyhalma és kelemenligeti gazdaságok magyar fésűs
— az 1917. évi gyapjubírálatnál legjobban minősített — juhászatából,
június hó folyamán 30 db 1½ éves kos kerül eladásra.

Csoport	Db	1918. évi május 15-én eszközölt mázsálás			Darabonkénti ár K
		minimum	maximum	átlag	
I.	4	60	63	62	1200
II.	20	51	59	54	900—1000
III.	6	46	50	49	700

Köcsi előzetes értesítés esetén Drávaszék-Zala térségben rendelkezésre fog állani.
DARÓCZYHALMA KELEMENLIGETI GAZDASÁGI INTÉZŐSÉG,
Daróczyhalma, posta, távirda Vajszló.

1040

HASZONBÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

Justus Gyula örökösei tulajdonát képező, — évtizedeken át
saját kezelésben levő — Heves vármegye, Tiszafüred köz-
ség határában, Kócpusztán fekvő

1127 magyar (1200 □-öles) hold kiterjedésű birtok,

melynek körülbelül fele szántó, más k fele kaszáló,
legelő, nádas, kitűnő s korszerű gazdasági épületekkel,
elsősorú teljes gazdasági felszereléssel (24 darab elsősorú
magyar ökör, 4 db igásló, elsősorú magyar fiastehenek, bikák,
különféle koru tinók és fűszók s mindenféle gazdasági eszközök
stb.-vel) vagy anélkül is, **1918. évi október hó 1-től** kezdődő

10 évre haszonbérbe kiadó

Részletes tájékoztatást Egerben, dr. Kolozsváry István
ügyvéd nyújt, hová az ajánlatok is küldendők.

1110

GANZ ÉS TÁRSA-DANUBIUS

gép-, waggon- és hajógyár részvénytársaság, Budapest, X., Kőbányai-ut 31. sz.

ajánlja:

Kétgépeses gőzekéit,

ugyszintén 50—55 HP és 80 HP

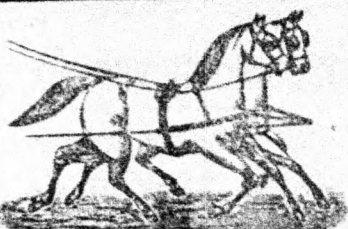
WD-rendszerű motoros szántógépeit,

valamint mindenféle gazdasági üzemhez alkalmas

Benzinmotorait.

Részletes költségvetéssel készséggel szolgál.

440

TORV. VÉD. TELJESEN UJRENDszerű

IGÁSLÓSZERSZÁM

amely áll: 1 pár huzó vízhatlan kantár és gyeplőből, igen erős kenderhevederből, csattos és csatolandó részek, szügy eleje erős szíjbőrből, vastag föléveléssel, 1 pár lóra komplett, **nagyon erős 210 kor., extra erős 260-280 kor.,** elpusztíthatatlan, bőrt felülmúló extra-extra erős 320-350 kor. Bőrrel köröskörül „elpusztíthatatlan“ 450-500 korona. Ugyanígyen kötőfék darabja 15-20 korona. Erős kenderkötélistrángok és kötélkötőfékek darabja 8 korona.

Eddig többek közt a következő uradalmaknak szállítottunk: Főhercegi urad., Albrecht-föld. Hg. Hobelohe S., Szobb. Orgróf Pallavicini Edéné. Gr. Almásy, Kőtegyháza. Dr. gr. Almásy Imre. Gr. Andrássy Géza. Gr. Andrássy György. Gr. Andrássy Sándor. Gr. Cziráky uradalma. Gr. Dessewffy. Gr. Draskovich I., Ciganka. Gr. Eszterházy Pál. Gr. Eszterházy, Salgócska. Gr. Festetics

200 pár tiszta bőr és heveder

LÓSZERSZÁM

raktáron, igás és parádés, legolcsóbb áron

Samu. Gr. Hoyos. Gr. Hunyady Károly. Gr. Károlyi Imre. Gr. Károlyi Lajos. Gr. Lónyay Gábor. Gr. Merán Jánosné. Gr. Pongrácz. Gr. Sennyei Béla. Gr. Sennyei Géza. Gr. Széchenyi A. P. Gr. Széchenyi Domonkos. Gr. Teleky László. Gr. Wilezek Vilmosné. Özv. gróf Wenckheim Fr. Gr. Zichy János. Br. Springer. Arad-Csanádi vasutak. Cukorgyár Oroszka stb., stb. 1039

Megrendelhető: **SZINGER RÓBERT** szijgyártómester. törv. bej. cégnél, BUDAPEST, VI., Vasváry-Pál-u. 4. Az Operaház közelében.

Kondor József földbirtokos (Ipolykeszi, Hont megye, vasutállomás Balassagyarmat) többszörösen kitüntetett szimmentáli tehenészetéből származó **12 darab** 1 1/4 éves

tenyészbika eladó.

Megkeresésre kocsi a vasutállomáshoz küldetik.

1031

Földbi tok, körülbelül 200 hold

fundus instruktus nélkül, kitűnő termőföld, Varasd közelében **eladó.** Ár holdanként 4000 K. Bővebbet Budapest, Erzsébet-tér 15, házmesternél. 1125

KERESTETIK

5 darab fiatal rambouillet jellegű **kos,** 20-30 darab fiatal mangalica **tenyészlóca,** 10-20 darab két éves tarka **üzőborjú.** Ajánlatokat „Szép anyag“ jellegre a Köztelek kiadóhivatalába kérek. 6767

Cséplőgarnitúrák

1 darab	8-as	magánjáró	} teljesen új gépek.
1	„	8-as huzatos készlet	
1	„	6-os „ „	
3	„	54" cséplőszeletrény	

Elevátorok

19 darab 8 1/2 m. emelőképeségű elsőrangú gyártmányú szalmakazalozó

raktárról azonnal szállítható.

ZENTAI JÁNOS ÉS FIA gépnagykereskedők,
Szabadka.

951

Mindenféle mezőgazdasági gép raktárról azonnal szállítható.

GÉPHAJTÓSZIJAK

minden méretben, könnyű lenszövésű gumiból, tartósabb, mint a mai bőrszíjak.

VILÁGOS GYANTA.

Dugattyu- és lemeztömítések magasnyomású tiszta asbestből.

Cséplőgép
Motor
Gözeke

gép- és hengerolajok

azonnali szállításra kaphatók:

RÁCZ TESTVÉREK

műszaki cégnél, Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 47. sz.

871

PERGETETT MÉZET

NAGYOBB TÉTELEKBEN
VESZÜNK.

SZIMON ISTVÁN R.-T.,
BUDAPEST, V., AKADÉMIA-UTCA 7.

816

Aki birtokot akar venni, vagy eladni,
Aki erdejét értékesíteni akarja, vagy ilyet venni óhajt,
Akinek olcsó amortizációs kölcsönre van szüksége,
Aki gazdasági terményeinek eladását biztosítani akarja,
Akinek haszonállatokra, vagy gazdasági gépekre van szüksége,
Aki megbízható gazdasági és kerti veteménymagokat akar venni,
Aki mézet, gyümölcsöt, vagy bármiféle élelmiszert eladni óhajt

az forduljon a

Magyar Földbirtokosok és Bérlők Szövetkezetéhez,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 9. sz. Telefon: 148-99.

1045

Gőzekebárszántást

vállal kettősrendszerű gőzeke-
készletekkel és motorekével
ERDÉLYI MÓR, Budapest, VII. kerület, Damjanich-utca 47. szám.

20 gazdasági ökörszekér

1060

a legjobb használati állapotban, azonnal eladó, Schwarz
Testvéreknél, fakereskedők, Újvidék, Hal-tér 12. sz.

**Jószágfelügyelői, főtisztai
állást keres**

35 éves, keresztény, nagy munkabírásu és orga-
nizáló képességű, legelsőrendű szakerő, intenzív
üzemű nagy uradalomban, vagy mezőgazdaság-
gal egybekötött iparvállalatnál.
Megkereséseket „Intenzív 826” jelige alatt
a kiadóhivatal továbbítja.

**Előnyös törlesztéses
és jelzálogkölcsönöket**

ingatlan- és telekvételeket és eladásokat, birtok és
telkek parcellázását, üzleti finanszírozásokat és tranz-
akciókat gyorsan és kedvezően lebonyolít a

Gazdasági Termelők Szövetkezete

Budapesten, VII., Szabó-József-utca 12. sz. Telefon: József 55-42.
Kölcsvárodti, Jókai-utca 2. szám. Telefonszám: 12-39.

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T.

Teljesen befizetett alaptőke 1,000.000 korona.

Központi iroda:

Budapest, IV., Szervila-tér 5. szám.

Telefon: 120-28. Sürgőnycim: Gazdabank 120-28 Budapest.

ÜZLETÁGAK:

Allatkereskedelmi
osztály:

Jármosökrök, tenyész- és növendékállatok be-
szerzése. **A legjobb jármosökrök:
székelyföldi fehér ökör.**

Ezeknél a legmesszebbmenő kezeség a minő-
ségért és munkaképességért. Kivánatra ked-
vező fizetési feltételek mellett is szállítunk.

Szénkereskedelmi
osztály:

Bel- és külföldi **szén** gőzekebárszántás-
hoz, csépléshez és egyéb mezőgazdasági
célokra.

Sertésforgalmi
osztály:

Az Országos Sertésforgalmi Iroda üzemelteté-
vel megbízott Haditermék Részvénytársaság
főbizománya Pozsony és Moson megyékre.

Birtokosztály:

Elhanyagolt vagy rosszul berendezett birtokok
saját kezelésbe vétele és berendezése, továbbá
új gazdaságok berendezésének anyagi támo-
gatása a legelőnyösebb feltételek mellett.

Áruosztály:

Rézgálic, mindenféle vetőmagvak, kötélárak,
istráng, kötőfék, marhakötél stb., zsáktartók,
gépkendők, repavillák, patkósarkok, kerekek,
ásók, kapák stb., különböző mezőgazdasági
cikkék és eszközök, továbbá olaj, cement és
mész legelőnyösebben kapható.

Ingatlanforgalmi
osztály:

**Mezőgazdasági és erdőbirtokok
el- és bérbeadásának közvetítése**

**FEHÉR MIKLÓS
GÉPGYÁR R.-T.**

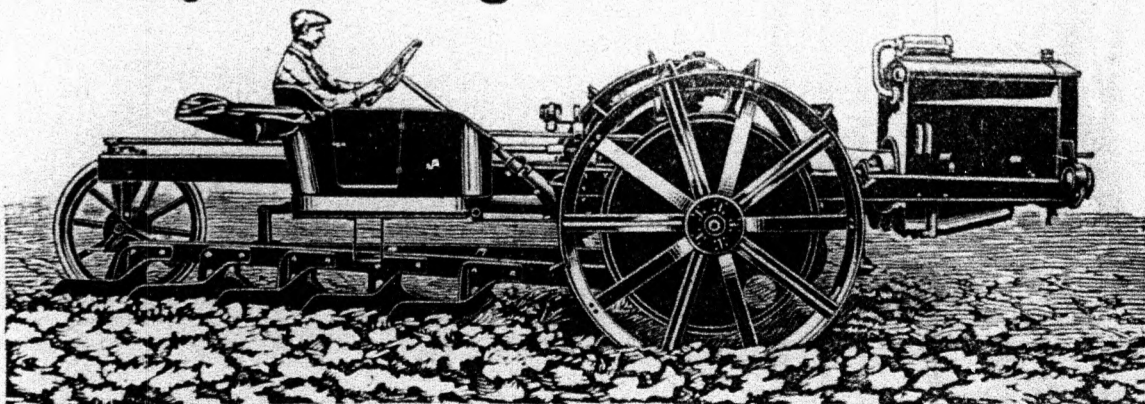
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZ.

Városi fiók: V. KER., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 63. SZÁM.

Ujabb sorozat
40 lóerejű

„RABA” MOTOREKE előre- és hátrajáró szerke-
zettel, automatikus ekekiemelővel,

1918. július-augusztus hóban szállitható!!

Sulya jóval kevesebb,
mint más motorekének!
A földet nem nyomja meg,
emelkedést könnyen győz!

Könnyű sulyát kiváló mi-
nőségű, igen magas ér-
tékű nyersanyagának és
szabadalmazott elren-
dezésének köszönheti.

Miután csak korlátolt számú gép gyártható,
a megrendelések sürgős feladását kérjük.

Ismertetéssel, árajánlattal és előkelő referenciákkal készséggel szolgálunk.

Mézkészletét mielőtt eladná

|| ajánlja fel ||
saját érdekében megvétele:

ELSO MAGYAR MÉZEXPORT ÉS VIASZKMUVEK
REHBERGER JENŐ cégnek, SZOMBATHELY.

Edények bérmentve küldetnek.
Az áru készpénzfizetéssel átvétetik.

1044

Felmondatlan állásban levő intelligens, magyarvári akadémiai oklevéllel, s a gazdaság minden ágában kiváló nagy gazdasági gyakorlattal és szakértelemmel bíró, **kitűnő referenciával rendelkező tiszt** óhajta október hó folyamán állását változtatni. Csakis nagyobb gazdaság önálló vezetésére **keres főintézői állást**. Megkeresés kériük „Főintéző 954” jellegre a kiadóhivatalba. 979

Ajánlok idei, saját termésű vetőmagvakat

faj és esiraképesség szavatolásával **szeptember-októberi szállításra**, legkorábban beérő „De grace” cukorborsót, leggyorsabban megérő „Expresse” cukorborsót és legbőtermőbb „Amerika csodája” cukorborsót, stokerai száraz borsót, zöldbabot, vajbabot, fehér spárgatökmagot (guggontölőt), óriási sütőtökmagot, kerek braunschweigi hagymamagot, hosszukás makói hagymamagot, édes petrezselyemmagot, hosszú sárgarépa- és rövid karottamagot, legkorábban beérő legbőtermőbb paradicsommagot, görögdinnyemagot, középhosszu bőtermő uborkamagot, kék mákot, ricinusmagot és óriási tányéru orosz napraforgómagot. A magvakat a legkorábban beérő, leghibetlenebb gyümölcsökből termelem.

STEINER KÁROLY KÁLMÁN gazdasága, PETRŐCZ, Bácska. 1111

Fowler 16 lóerejű gőzekekészlethez KULTIVÁTOR KERESTETIK.

Ajánlatok **Bossányi béruradalom, Nagybossány** címzendők. 1132

Anyabirka és koseladás!

Elsőrangú tenyészetünkből 300 db tőgyes anya, 30 db tenyészkos (francia fésűs) kerül eladásra folyó hó folyamán. Megkeresésre megtekintőknek **Tiszaluc** vagy **Tiszadob** állomásra kocsit állít rendelkezésre **Tiszadobi Bérgazdaság**. 1128

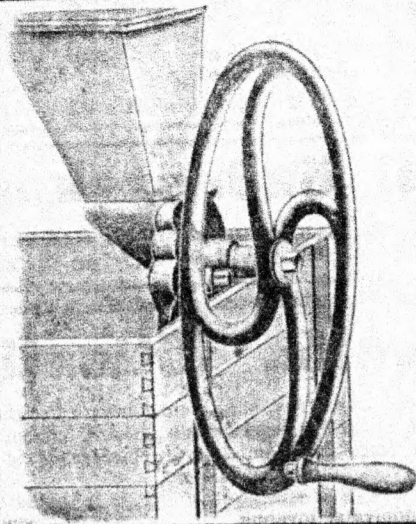
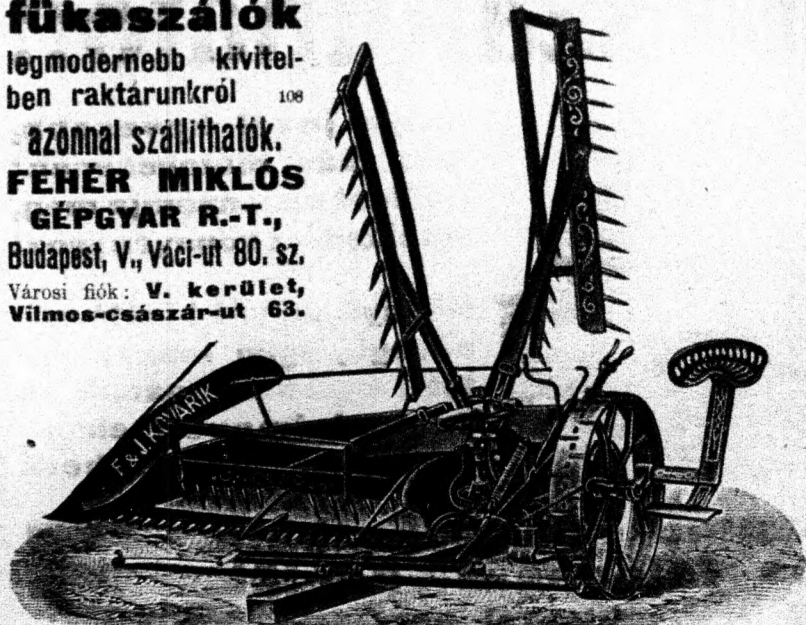
Marokrakóarárógépek, fűkaszálók

legmodernebb kivitelben raktárunkról 108
azonnal szállíthatók.

FEHÉR MIKLÓS
GÉPGYAR R.-T.,

Budapest, V., Váci-ut 80. sz.

Városi fiók: V. kerület,
Vilmos-császár-ut 63.

Csoda kézidaráló.

A legjobb és a legújabb kézidaráló. Mindenféle magot, kukoricát, búzát a legfinomabb liszté őröl.

Ara darabonként 95 K csomagolással és bérmentve odaszállítva. || Szállítja:

Faludi Henrik és Társa,
Budapest, V., Akadémia-u. 1. 1083

Mintegy 600 drb anyabirka tejhozama eladó.

Bővebbet: **Budapest, IV., Eskü-ut 5., II. em. 8. Telefon 110-10.** 1089

JUTAZSÁK,

papírsák és papírszövet **KAPHATO**
KOHN JAKAB
zsáknagykereskedőnél, Szeged, Kossuth-
utca 17. 946 Telefon: 12-66, 12-75.

BÉRLET,

2500 m. hold, mely áll szántóföld, rét és legelőből, fővonal és állomás mellett, október vagy április 1-ére, esetleg azonnal is kiadó. Ajánlatok „JÓ BIRTOK” alatt a kiadóhivatalba címzendők. 1041

Magyar Gyümölcsstermelő Részv.-Társ.

MEGHIVÓ

a Magyar Gyümölcsstermelő Részvénytársaság részvényeseinek Budapestben, 1918. évi június hó 30-án délelőtt 11 órakor a Magyar Agrár- és Járulékbank R.-T. üzlethelyiségeiben (Budapest, V., Nádor-u. 16.) tartandó

VI-ik rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1917. üzletévről.
2. Az igazgatóság számadatai és indítványok a mérleg megállapítása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
5. Igazgatóság választása. 1124

A t. Részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, az alapszabályok 17. §-a alapján felkéretnek, hogy részvényeiket 1918. évi június hó 22-ig bezárólag a Magyar Agrár- és Járulékbank R.-T. főpénztáránál (Budapest, V., Nádor-utca 16.) letenni sziveskedjenek.
Budapest, 1918. június 12.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla: 1917. december 31.

VAGYON: Pénztári készlet 2630'93 K, ingatlan értéke beruházásokkal 260.400'70 K, élő és holt leltár és raktári készlet 155.312'26 K, értékpapírok 22.687'50 K, adóssok 154.912'80 K, egyenleg, mint veszteség 9582'94 K, összesen 611'527'13 K. TERHEK: Részvénytőke 100.000 K, Birtokunkat terhelő jelzálogkölcsön 92.960 K, hitelezők 418.567'13 K, összesen 611.527'13 K.

Üzleteredmény számla: 1917. december 31.

VESZTESÉG: Tiszti fizetések és költségek 74'711'65 K, Kamatok 16.250'50 K, összesen 90.962'15 K. NYERÉSEG: Mezőgazdasági fizet. hozama 81.379'21 K, egyenleg, mint veszteség 9582'94 K, összesen 90.962'15 K.

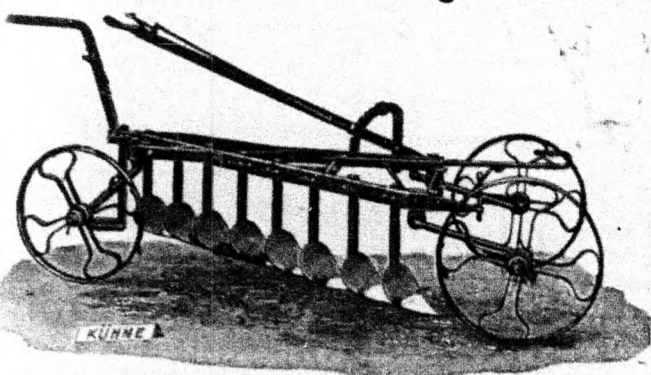
Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta

1124

a felügyelő-bizottság.

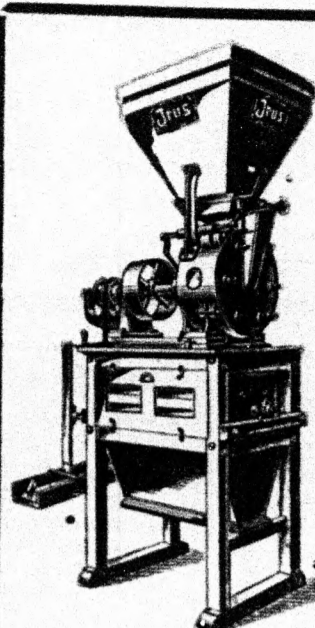
Mindennemü gazdasági gépeket és eszközöket elismert elsőrangú kivitelben szállít:

„RÜHNE“

Mezőgazdasági
Gépgyár R.-T.
Mosonban.
Alapítattott 1856.

Főraktár: Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59. szám.
Fiókraktárak: Debrecen, Temesvár, Kaposvár, Szabadka.

Urakalmak, gazdaságok, kenyérgyárak, sütődék, szövetkezetek, községek stb. **Elismert** szükségletük előállítására ajánljuk legjobban bevált, szabadalmazott

K. modell Irus daráló- és lisztőrőlmalmainkat.

Malmainkkal takarmánydara, tézta-, főzö- és kenyérliszt, minden finomságban állítható elő, kiőrés búzánál 84%, rozsnál 80%. Takarmánymagvak, szecskázott szalma, here, lucerna, tengeriszár, csutka stb. szintén lisztfinomságig őrölhetők.

Ezen speciális gép gazdaságokban ma már nélkülözhetlen.

Bárhol felállítható, kevés helyet igényel és minden előzetes műszaki képzettség nélkül bárki által kezelhető. Minden hajtórőre alkalmas. Bővebb felvilágosításul és ábrák irással kézzel foghatóan:

Irus-Művek Magy. Közp. Iroda
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 21. sz. Telefon: 97-82.

Fehér darabos meszet, prima portlandcementet, gipszet, kátránypapírt, üzemi szenet, henger- és kenőolajat, kocsi-kenőcsőt, kénport, kékgálicot, vasgálicot, cukorgyári mészszipap, ökörláncot stb.

szállít: **Weiner Gyula** műszaki és gazdasági irodája, Budapest, V., Pozsonyi-ut 2 B. Telefon: 170-68. A cég bejegyeztetett 1900-ban.

AJÁNLUNK

míg készletünk tart, kötelezettség nélkül, **barcsi raktárunkról:**

Kévekötfonalat, pecekek, jutából K 120.— 1000 drb-ként. **Szőlőkötőzsinórt**, svéd nátrócellulózéból K 11-50 1 kg.-ként. **Gépolajat** 2 F. közepnehéz K 320.—, 3 F. nehéz K 350.— **Hengerolajat** K 420.—, 100 kilogrammonként, hordókért darabonként 80.— kor. felszámítva.

Barcsi Kereskedelmi R.-T., Barcs.

PALÁNTÁK

téli káposzta, paradicsom, szegedi paprika, hagyma stb. a legolcsóbb áron kaphatók.

SZŐLŐKÖTŐZÉSHEZ

142 kiválóan alkalmas **fűzveszőhán-**csot, míg készletünk tart, különként 4 koronáért szállítunk.

Áruforgalmi Részv.-Társ., Makó.

KERESÉK Dunántul, Budapesthez 120 kilométer távolságig, kb.

1000 magyar holdat kibérlés vagy megvétel céljából,

megfelelő urilakkal és gazdasági épületekkel. Ügynökök díjaztatnak. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Eladó 1 kétéves, kitűnő állapotban levő 32—40 tényleges löerejű, Gazdasági gépgyári 10 atm. 6-vasú Eberhardt-ekével és 5" cséplővel, teljes szíjazattal. Továbbá egy 16—17.5 HP, kitűnő karban levő négyéves, M. A. V. gyártotta **szívógázmotor.** SCHLEICHER FERENC gazdasága, Balkány, Szabolcs megye.

ZSÁK

ponyva, zsinog, papir-szalmazsák, fejtáncos kapható Schillinger Miksánál, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz. Telefonszámok: 45-26, 142-75. Alapítattott 1878. Zsák- és ponyvakölcsönzés.

Hidraulikus szőlő- vagy gyümölcsprést

keresek megvételre vagy kölcsönképen szeptember hónapig. Ügynökök díjaztatnak. **Braun József, Budapest, Kálvin-tér 8. sz.**

Magyar Földbérők Szövetkezete

Gépmintaraktár: VI., Vilmos-császár-ut 45. szám. Telefonszám: 58-60.

BUDAPEST

Irodák: VI. kerület, Andrássy-ut 21. szám. Telefonszámok: 152-66 és 59-29.

Géposztály:

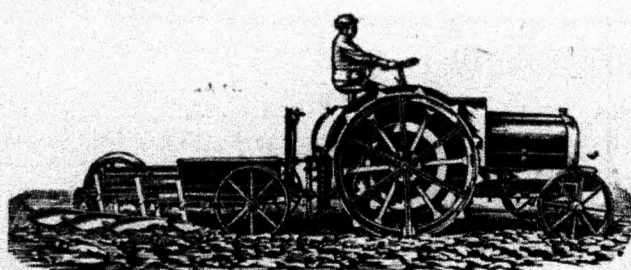
Mindennemü gazdasági gépek és műszaki cikkek állandó raktára.

Ajánlunk 1918. évi júniusi szállításra:

Daimler 65 HP motorokát 6-vasú ekével és Ruhrthali 25 HP motorokát 3-vasú ekével.

Azonnali szállításra:

Eredeti Melichar-vetőgépek.
Rosták, szecskavágók, tejszállítókanak.
Svéd tejjgazdasági gépek.
Stabil motorok és lokomobílok.
Cséplőgarnitúrák.
Tizedesmérlegek.
Motor után akasztható ekék.
Takarmányfűllesztők.
Marokrakó aratógépek, fűkaszálók,
burgonyaaratógépek.

25 HP eredeti Ruhrthali motoros eke szántás közben.

Műszaki cikkek:

Szívószák. Gép-, heger- és motorolajok. Norton csiszolókorongok. Géptisztítóó stb. stb. Fapec-kes kévekötelek kenderből, 1000 drb.-ként 85 korona.

Állatkereskedelmi osztály:

Foglalkozik:

igásökrök és tenyészállatok beszerzésével és értékesítésével,

továbbá:

szarvasmarhák, borjúk, juhok és sertések bizományi uton való eladásával.

Előleget nyújt méltányos kamatláb mellett!

Szarvasmarha-, juh-, borjúküldemények:

„Magyar Földbérők Szövetkezete Budapest, Ferenováros, Marhavásártér“ címzendők.

Sertés küldemények:

„Magyar Földbérők Szövetkezete, Budapest, Ferenováros, Sertésvásár“ címzendők.

Mindennemü megbízások pontosan és telk. ismeretesen teljesítettek.

EREDETI LOHR-DARÁLÓMALKOK

6. számú, tartalékkövekkel, 600 milliméter átmérővel, budapesti raktáramról azonnal szállíthatók!

SZÖCS SÁNDOR

1119

MŰSZAKI ÜZLET

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 58/a. sz.

129568/1918. F.

Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága.

Mint már közöltük, a m. kir. államvasutak vonalain közlekedő hálókocsokban két fekvőhelyiellyel ellátott felülke egy utas által csak két — az illető vonatra és utra érvényes — elsőosztályú vasuti menetjegy és két elsőosztályú hálókocsi pótjegy váltása ellenében vehető igénybe.

Ez a szabály most a budapest-wieni, a budapest-berlini, a budapest-budapest-resti és budapest-tátrafalomai viszonylatokra is kiterjesztetett.

Budapest, 1918. évi május hó 13-án.

A forgalmi főosztály igazgatója:
Kotányi.**KERESEK**

kb. 800 kat. hold prima, hosszú lejáratu, mindent megtermő alföldi bérletre **százalékhaszonrészesséssel**, óvadékképes, intelligens, munkabíró, kereskedelmileg is képzett

GAZDATISZTET

ki belterjes gazdaság teljes önálló vezetését kölcsönösen megállapított, kikötött biztos hasznót hajtó kötelezettséggel elvállalja, szükséges tőke rendelkezésére állana, illetőnek tehenészetet, lótenyésztést, juhászatot, magtermelést, szóval mindennemű kultúrnövény termelését szakszerűen érteni kell. A bérlet most egyéves, de teljesen fel van szerelve 60 lóerős Stock-ekével, Szeged városától 32 km.-re, vasutól és nagy községtől mint 10 km.-re fekszik. Esetleg társulni is negyedikből békeszerető, becsületes, tehetséges gazdával. Állás betölthető f. év október 1-én, vagy még előbb is. Ajánlatokat kér **Straus Gyula, Horgos.**

6905

FASZENET

szivógázlokomobilokhoz és szivógázmotorokhoz vagon-tételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk. 777

Általános Szénkereskedelmi Vállalat, Budapest, X., Schuster-János-tér 1.

Telefon: József 90-15. Telefon: 48-77.
Sürgőny cím: „SZENVAL“.

INTÉZŐ KERESTETIK

f. évi október 1-én belépésre, a novimaro fi uradalomba. Pályázóktól megkívánatik a kellő gyakorlat igazolása, valamint a magyar-német nyelv szóban és írásban, s valamely szláv nyelv szóban való bírása. Az állás a következő évi javadalmazással van egybekötve: közsépszűrés háborus pótlékkal együtt 3276 korona, 800 kg. buza, 900 kg. rozs, 750 kg. szemes tengeri, 384 kg. árpa, 1825 liter tej, 180 liter petróleum, 48 őr. kemény tűzifa, 2400 négyzetöl tengeriföld, 3 szobából s melléképítményekből álló lakás és házi kert. Folyamodványok, bizonyítványokkal — melyek vissza nem küldetnek — felszerelve intézendők az

Uradalmi Jóságigazgatósághoz, Novimaro, Varasd megye.

1003

Lukács Lajos és Társa

mezőgazdasági gép-, műszaki, vegyszertári cikkek raktára, BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 20. (GYÁR-UTCA SAROK).
Telefon-interurban: 51-80.

Szállít:

kézidarálókat, szecsakavágókat, ekéket, kultivátorokat, boronákat, fűkaszálo-aratógépeket, kukoricamorzsolókat, motorokat, mindenfajta mezőgazdasági, műszaki, vegyszertári cikkek.

Kérjen árajánlatot!

170

Kirschner

legújabb szabadelmozók

gyűrűs-gabonaosztályozó hengere

gőzcséplők és osztályozógépek részére

a legjobb!

Kirschner A. gépgyára
Leipzig 80.

Gazdasági, erdei, mezei vasutak

tervezését és építését vállalja

Szabady Károly

792 **magánmérnök, építési vállalkozó.**
Budapest, Ilka-utca 26. sz.

Földbirtok

1081 magyar hold, Bekés megyében, fővonalon, Budapesttől 150 kilométerre, elsőrendű hozamú föld, rétek és hizomárhalegők, szeptember hó végéig bérbeadva, a tulajdonos elhalálása miatt

eladó.

Teljhatalmu megbízott **M. Mara** jóságigazgató, **Moldautein** (Böhmen). A vételár fele mint ocsó, nyugodt jelzálogkölcsön a birtokon maradhat. A birtok megtekintéséhez 30 korona ellenében kocsit ad a bérlő: **Kovács Sándor, Csudaballa,** posta és távirat: **Turkeve.**

1094

Cséplőgép,

benzin- és olajmotor, szalma-prés, őrlőgép, oszvestengeridaráló, eke, borona, szivattyú, lokomobil-fecskendő.

HELENER ÁRMIN

mezőgazdasági és műszaki cikkek kereskedője, Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 51. sz.
Telefonszám: 85-84.

MAGYAR FABIZOMÁNY TÁRSASÁG,

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 16. SZ.

ERDŐK VÉTELE, ELADÁSA. ERDOBECSLÉSEK.

Mindenféle kemény- és puhafaanyagok faszén és tűzifa bizományba vétele, eladása és közvetítése.

Termelések finanszírozása.

TELEFON: 86-38. 841 TÁVIRATI CIM: MAFATAR.

Földbirtokosok figyelmébe.

kétszáz ember és megfelelő fuvar felett rendelkezem. Riválalok szénakaszalást, gyűjtést és behordást részese és ellenében. Ajánlatokat „Készülék” jellegre birtok hirdetőjébe, Budapest, Sammelweis-u. 4.

Eladó gépek:

1. Négy teljes gőzcséplőkészlet, 10-es, Clayton és Shuttleworth gyártmány.
2. Egy szivógázgéptelep, 60 lóerős, faszénre és kokszra, generátorral, Ganz és T. gyártmány.
3. Egy téglaprés 320 mm. szájnnyílással, 100 és sima hengorpréssel, Hirsch és Frank gyártmány.
4. Egy tengermorzsológép 1550 mm. dobtal, felvonóval, Clayton és Shuttleworth gyártmány.
5. Egy Cornwall-gőzkazán 15 m² fűtőfelülettel, 8 atm., teljes felszereléssel, Eisele gyártmány.
6. Két darab kisebb fekvő gőzkazán, 4 atm., edény takarmányfűvelésre használva.

Eladó: **Gróf CHOTEK REZSŐ uradalmi jóságigazgatósága, ÓFUTAK,** Bács vármegye.

1114

Új és használt zsákok, szőlőkötöző fonalak, csomagoló zsinegek, meleg takarók, szalmazsákok és fejpárnák, papírszinegek, papírszövetek

BAKON ÉS SZABADOS ruhák, ponyva, zsinor- és textil-árukereskedőknél, Budapest, V., Sárvány-utca 18. sz.

1119

Gr. Sennyei Béláné, Arad város
közvetlen közelében levő,

kb. 1225 kat. holdas pusztabuzsáki birtoka

megfelelő ajánlat esetén,
eladásra kerül.

Az esetleges eladás módzatait és feltételeit **Dr. CZÉDLY KÁROLY** ügyvédi irodája (ARAD) közli.

1099

Részvénytársaság, szatmármegyei 15.000

magyar holdas intenzív gazdasága részére

főtisztet keres.

Csak kiváló gyakorlattal rendelkező, okleveles, hadmentes gazdatisztet küldjék ajánlataikat, igények megjelölésével **Szántó Jenő, Budapest, V. kerület, József-tér 2. szám alá.**

1100

Nedves gabonát is csakis szabadalmazott **dobkosárbetételeim** alkalmazásánál lehet **tökéletesen kicsépelni.**

!! Tekintettel a nagy áruhiányra, kérem t. vevőimet, szükségletüket a következő időnyre már most fedezni. !!
Cím: **KEMÉNY MANÓ**, műszaki üzlet,
Budapest, V., Rudolf-rakpart 8. szám.

Zsák- és ponyvakölesözés.
ZSÁK- ÉS PONYVAKERESKEDŐ
PATAK HUGÓ
Iroda: BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 19.
Telefon 156-76. Fióktelep: FIUME, BAROSS-KIKÖTŐ.

Sörnyei gazdaságunkban 25 darab 1 1/2 éves **mangalica** és 20 darab 1 1/2 éves tisztavérű **lincolnshire tenyésztésben** eladó. Ugyanott eladó 2 pár betanított 4 éves gyors furiozó és több nyers **csikó**, valamint 1 **hátasló**. Érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást a **Sörnyei Bér-gazdaság**, posta Somogyvár. 932

SAMU D., BUDAPEST, VI., LAZAR-UTCA 20. SZ.

Műszaki és bányászati cikkek.

1. r. gumiszijak, gép-, hengerolajok, merev gépszir, szereszmok. Bejegyzett védjegyű motoros „Előre” szijviasz, rudakban (kb. 1 kg.), nettó 5 korona.

100 darab szorgalmasan lehozott, száraz, jó

hőrcsögbőrért 50 koronát,
vakkantyubőrért 50 koronát

fizet **KÖLNER D.** szőrmenykereskedés, **LIPCE** (Németország) (igen ösmeretes, jóhírű, vagyonos cég). Megküldési postával, 5 kg.-os csomagokban kérek. Az értékét azonnal postával megküldöm. 1067

Jó minőségű istráng,
kötőfék, rudalókötel

kg.-ként 28.- korona.

Polacsek Fülöp és Fia, nagykereskedés, Nyírbátor. 1073

Otto Ellerbrock

gépgyár és részöntőde

Hamburg-Barmbeck.

Legújabb rendszerű gépek, mezőgazdasági termények és hulladékok feldolgozására. Mosó-, hámozó-, vágó- és szakítógépek. Főzőüstök és egyéb segédgépek aszaltgümölcs-, savanyukáposzta-, konzervek és gümölcsizgyárak részére. A birodalomnak elsőrendű és szállítóképes különleges gyára. Normális típusok jelenleg raktáron. Tervezetek, költségvetések és nyomtatványok készségesen küldetnek.

Sürgőnycim: **Ellerbrock Maschinenfabrik, Hamburg.**

1042

Kerítési és vontatási célra kiválóan alkalmas használt

DRÓTKÖTÉL

valamint gazdasági épületekhez és istállókhöz szükségelt

új istálló- és idomvasablakok

minden méretben, dus választékban vannak készleten.

Schlesinger Alajos vasnagykereskedő,
Budapest, V. kerület, Váci-ut 30. szám.

327

ZÖLDSÉGFÉLÉT

zöldbabot, zöldborsót, tököst, céklát, káposztát stb.

veszünk nagy tételekben.

Hordókra kérünk ajánlatokat.

Ideal konzervgyár, Budapest,

VI., Aradi-utca 45. sz. Telefon 33-48.

Kerti és gazdasági magvakat,

Rézgálicot,

Fehér darabos meszet,

Üzemi szenet,

Trágyameszet és

Trágyagipszet

promptra és kötésre szállít:

MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT,

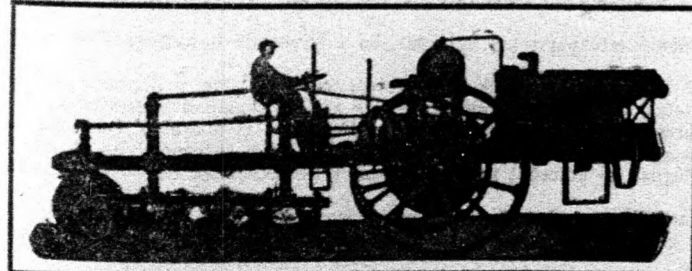
Budapest, VIII., József-körút 49. 576

Munkaképes, nyugalmazott vármegyei tisztviselő, ki 30-40 ezer korona kaucióval rendelkezik,

bizalmi állást vállalna,

uradalom, bányavállalat vagy nagyobb cégnél stb. Megkeresések **Válik Imre** névre, **Óbecse** (Bácska) küldendők. 7021

AKI MOST RENDEL: IDEJÉN SZÁNT! LEGUJABB TIPUSU

80-100 LÓERŐS ROMNICK

40 LÓERŐS SCHEFFELDT

MOTOREKÉK

RAKTÁRRÓL AZONNAL SZÁLLITHATÓK!

FLEISCHL SAMU CÉG GÉPOSZTÁLYA MINT **VEZÉRKÉPVISELET**

BOLINDER-féle NYERSOLAJMOTOROK.

MacLaren-féle gőzekék.

BUDAPEST, V. KER.,

NÁDOR-UTCA 28. SZ.

Mindennemű olajok és műszaki cikkek.

!! Mérnököt díjmentesen küldünk. !!

Kölcsönponyvák és zsákok | NAGEL ADOLF

minden célra.

Szőlőkötöző fonalak.

zsák- és ponyvagyár
és kölcsönintézet
Budapest, V., Arany-János-utca 10.
Telefon: 35-92, 80-82,
104-10, 164-00, 117-79.

ELADÓ BIRTOKOK.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vetéssel együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bankösszeköttetésem révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek a vételi finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

**Törlesztéses kölcsönöket
4-75%-os alapon szerzek meg.**

Schwarz Gusztáv banküzlete. Budapest, V., Gizella-tér 6.

Nem törik! Nem szakad! Nem reped!

a lószerszám, hanem tartós lesz, ha

BELLKA-SZERSZÁMKENŐCSÖT

használat. — Számos elismerő levél a gazdák és uradalmak részéről. — 1 doboz ára 7-50 K., 2 doboznál portómentes küldéssel.

Gyógyszerészeti ipar és mezőgazdasági
vegyszertermékek laboratóriuma, Rum, Vas m.

Megvételre kerestetik egy pár teljen hibátlan

Kocsiló

4-6 évesek, lehetőleg pej vagy fekete színben, legalább 165 cm. magasságban.

Ajánlatok részletes leírással:
Báró MAILLOT de la TREILLE
uradalmainak központi intéző-
ségéhez, TÁLLYA, köldendők. 1026

Téli káposztapalántákat

adunk uradalmaknak

FELES TERMELÉSRE.

Bővebb felvilágosítást nyújt az
ÁRUFORGALMI R.-T., MAKÓ.

Alapítva 1831. Alapítva 1831.
Telefon: 32-58. Telefon: 32-58.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

vitorlavászon-, len- és jutaárugyár,
kikészítő-, telítő- és festőde.

Iroda: Budapest, V., Báthory-u. 6.

Gyár: LAJTASZENTMIKLÓS.

Kaszalógépeket, kaszaköszörűket, gyűjtőgépeket, SACK-ekéket, borsajtókat, boronákat

Raktárról azonnal szállít:
SZILÁGYI ÉS DISKANT
MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA, MISKOLC.

Malmok szerelését és átalakítását

erőtakarmánygyárak, szesz-, cu- főzelék- és gyümölcsaszalókát,
kor- és konzervgyárak, burgonya- valamint malmok és ipartelepeket,
gyárak berendezését, szállítható raktárak, automatikus tűzoltóbe-
rendezéssel való felszerelését a leggyorsabban és legelőnyösebben vállalja a

Malomépitő és Gyárberendező Vállalat,
Budapest, VI. Kerület, Izabella-utca 84. szám.

Zala megyében

1800 m. hold birtok

melynek fele erdő, azonnal eladó és átvehető. Bővebbet
E. EITNER SÁNDOR salomvári gazdasága, SALOMVÁR, Zala megye.

HUNGÁRIA BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MEZŐGAZDASÁGI GÉP- ÉS ÁRUOSZTÁLYA
BUDAPEST, IV., KORONAHÉRCÉG-UTCA 18.

Hollingsworth szénagyűjtő, acélgyűjtőgereblye.

Tökéletesített 8 barázdás Kultivátor

tarlóbuktatásra, vetésalákeverésre, kitűnő konstrukciója és elsőrendű anyagainál és kivitelénél fogva minden talajra alkalmas, állandóan raktáron.

Megrendelésre azonnal szállítható.

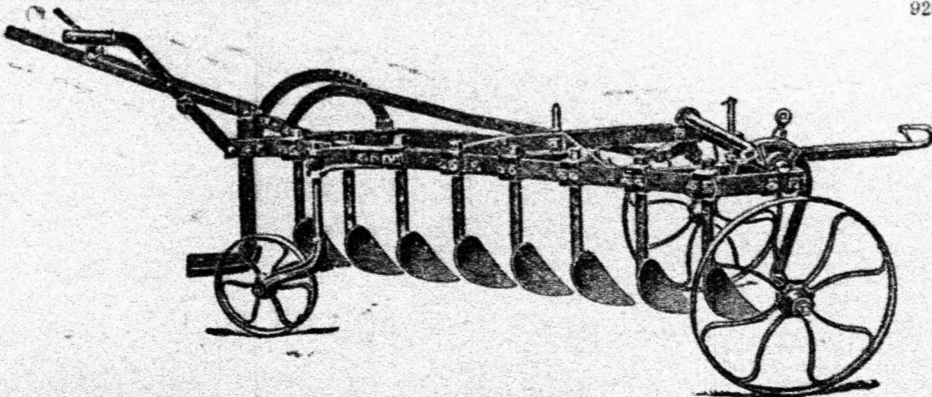
Állandó nagy raktár az összes mezőgazdasági gépekben és mezőgazdasági gépiizemhez szükséges műszaki cikkekben.

BORSAJTÓK

MABILLE-rendszerű és különbözőek 250 és 320 liter űrtartalomra.

UGYSZINTÉN SZŐLŐZUZÓK

raktárról azonnal szállíthatók.

Rózgalic, prima 98-99%, friss perocid, szőlőpermetezők, meszelőgépek, natroncellulose-gabonaszákok, kenőanyagok.

Előjegyzéseket júliusi szállításra már most kérünk.

KISHIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveges bejelentés 25 fillér, vastagabb betűvel 50 fillér. A legkisebb hirdetés díj 6 korona

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveges bejelentés 15 fillér, vastagabb betűvel 30 fillér. A legkisebb hirdetés díj 3 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak kis a munkaadó birtokos v. bérlő címének kitöltésével küldünk.

KISHIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetések után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszbélyeg vagy levelezőlap van mellékelve.

Földbirtokosok figyelmébe.
Díjmentes állásajánlatok és Erdőgazdálkodás Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői ut 25. sz.) felhívja a földbirtokosok és bérlők figyelmét **ÁLLÁS KÖZVETÍTŐ OSZTÁLYÁRA.**

hol gazdaságok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.
Az állásajánlatok teljesen díjmentesek. — Megkeresés esetén az illető illetékes igazgatóság a betöltendő állásra megfelelő gazdaságot ajánl a tulajdonosnak az illető bizonyítványokkal és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldve.
Tisztelettel felkérjük a földbirtokosok és bérlők urakat, hogy gazdasági állások betöltésére és ténylegesen az állásajánlatot osztályunkba kell megküldeni.
A N. Gazdatisztok és Erdőgazdálkodás Országos Egyesülete Elnöksége.

Gazdaságok folyó évi adóköltségei jövedelmének alátartozását és az erre alkalmas pénzügyi felkészítést rendszeresen vezetett tulajdonosok mellett elvállalja Matlaskovszky Tádé, Budapest, IX., Remete-u. 26. sz., I. emelet, 9. ajtó.

Betöltendő állás
Okl. gazdatisztok.

Hitbizományi iradalmak központjába gazdasági akadémiát vezetett és a gazdasági és erdőgazdálkodás területén teljes jártassággal bíró helyettes számvevőszék főnöke keresetlik. Ajánlatok az igények megjelölésével, június 15-ig végig Nagy Albert udv. 10. sz. kormányszó címe alatt Eszterháza, Sopron megye küldendők. 6630

Okleveles ispán, hadmentes, több évi gyakorlat, lehet nő is, azonnali felvételt. Bizonyítványokkal felszerelt kérvények Nagyrécsényi uradalom, Nagyrécsény, Zala m. címre küldendők. 6680

Segédtsizt nő, lehetőleg gazdasági akadémiát vezetett, némi gyakorlati ismeretekkel azonnali alkalmazást a kassai uradalom gazdaságában, u. p. Magyarok, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Segédtsizt felvételt, lehetőleg azonnali belépéssel, bár Gerlicz Félix doszki uradalom központi kerti felületén. Javadalmazás havi 150 K közzé és teljes ellátás. Akadémiát vezetett, magának állandó jövőképességű, munkaszerető, nő is lehet. Ajánlatokat a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Gazdatisztok.

Ispán keresetlik, ki a gazdaság minden ágában jártas. Bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek, felszerelt pályázatok Klein Sándor, Vízvár, Somogy m. küldendők. 6698

Gazdatiszt vagy jobb ismételt keresetlik, aki 100 holdas birtokos. Türelmes, szorgalmas, tisztességes, gyakorlati birtokos előnyben részesítendő. Ajánlatokat az illető gazdasági igazgatóságnak megküldve, melyek vissza nem küldetnek, Szekes Testvérek, Vác, címre küldendők. 6681

Egy birtokos keresetlik földművelőket végzetten, erélyes, korosztályos, nő is lehet, 200 korona havi fizetés és teljes ellátással, bemutatkozás és egy havi próbaidő kitöltése kívánatos. Ajánlatok Geöbel Lajos ur címére, Csépy, Komárom m. 6679

Intéző, hadmentes, nőgrád, megyei birtokos részére azonnali belépésre keresetlik. Ajánlatok felülettel megjelölésével Glink Adolf, Alsóváradja küldendők. 6682

Irnok, aki ily minőségben már alkalmazásban volt, nő is lehet, 4000 holdas birtokos. Ajánlatok bizonyítványokkal és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldve. Hékés megye címre küldendők. 6697

Számtartó keresetlik egy nagyobb gazdaságba, ki a külös gazdasági munkákat is érti. Fizesés igények megjelölésével saját kezűleg írt pályázatokat bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek, Klein Sándor, Vízvár, Somogy megye címre küldendők. 6698

Nőtlen segédtsizt keresetlik a N. Gazdatisztok, Somogy m. 6775

Ispán, nő, lehetőleg gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Gazdatiszt keresetlik 1000 holdas gazdaságba, aki azonnali belépéssel, nő is lehet, 4000 holdas birtokos. Ajánlatok bizonyítványokkal és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldve. Hékés megye címre küldendők. 6697

Néhány segédtsizt, ispán és gazdasági igazgató részére azonnali belépésre a Pankotai Uradalom. Csakis komoly, szorgalmas és ügyes pályások küldjék ajánlatukat a Pankotai Uradalom Igazgatóságának címére, Pankotára. 6777

Számtartó keres egy gazdasági igazgató részére azonnali belépéssel, nő is lehet, 4000 holdas birtokos. Ajánlatok bizonyítványokkal és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldve. Hékés megye címre küldendők. 6697

Ispán, nő, megfelelő gyakorlat, azonnali belépésre keresetlik. Bizonyítványokkal felszerelt pályázatok Füst Adolf, Siklós, Baranya m. címre küldendők. 6778

Kerületi tiszt állás ajánlatok bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal Pajsa Gyula, Récalmás címre küldendők. 6818

6000 holdas birtokos keresetlik, aki 100 holdas birtokos. Türelmes, szorgalmas, tisztességes, gyakorlati birtokos előnyben részesítendő. Ajánlatokat az illető gazdasági igazgatóságnak megküldve, melyek vissza nem küldetnek, Szekes Testvérek, Vác, címre küldendők. 6681

Azonnali belépéssel keresetlik kisgazdatisztot, aki a gazdaság minden ágában jártas. Bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek, felszerelt pályázatok Klein Sándor, Vízvár, Somogy m. küldendők. 6698

Kulcsár, nő, lehetőleg gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Ispán, földművelőket végzetten, erélyes, korosztályos, nő is lehet, 200 korona havi fizetés és teljes ellátással, bemutatkozás és egy havi próbaidő kitöltése kívánatos. Ajánlatok Geöbel Lajos ur címére, Csépy, Komárom m. 6679

Bácsmezei birtokosra jó munkát, feltöltendő gazdaságot keresek október 1-ig belépéssel. Előnyben részesítem, aki már a vidéken működött és az itteni gazdasági viszonyokkal ismerős. Cím: Weidinger Dezső, Baja. 6694

Keresek kb. 500 kat. hold földet, hosszú lejárattal, mindent megtermő alföldi területre azonnali hasznosítással. Érdemes, munkabíró, kereskedelmi is képzett gazdasági vezető. Önkéntes kölcsönös működésű gazdaságba, biztos háttérrel, kötelezettséggel elvállalja, szükséges felkészítést vállal, lehetőségei terhére, lehetőségeit, juttatásait, magtörését, aóval mindennemű kulturális igényt teljesíti szakszerűen érteni kell. A bérlet most egy éves, de teljesen föl van szerelve 60 lóerős Stook-okéval, Szeged városától 32 km-re, vasúttal és nagyközlejtől 10-15 km-re fekszik. Esztendő június 1-ig megközelítőleg bekezdés, beosztás, lehetőségek, gazdasági állás betöltéséig f. év október 1-én, vagy még előbb is. Ajánlatokat kér Strasser Gyula, Horgos. 6695

Intézői állás betöltendő 5000 holdas Fejér és Komárom megyében fekvő uradalomban, azonnali belépéssel. Csakis előnyös ördök küldjék ajánlatukat, betéti feltételeikkel, valamint családi állapotuk megjelölésével Erdélyi Mihály uradalom, Tornyospántó, u. p. Szár, Fejér megye címre. 6696

Képzett, hadmentes, keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Gazdasági kulesár keresetlik, nő, azonnali belépéssel, konvencióra. Csakis feltétlen megbízható, szorgalmas, koránkezdő egyének nyújtsák be pályázatukat, fizetési igényük megjelölésével, valamint bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Pajsa Gyula, Récalmás címre küldendők. 6818

Számtartó keres egy gazdasági igazgató részére azonnali belépéssel, nő is lehet, 4000 holdas birtokos. Ajánlatok bizonyítványokkal és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldve. Hékés megye címre küldendők. 6697

Ispán, nő, megfelelő gyakorlat, azonnali belépésre keresetlik. Bizonyítványokkal felszerelt pályázatok Füst Adolf, Siklós, Baranya m. címre küldendők. 6778

Kerületi tiszt állás ajánlatok bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal Pajsa Gyula, Récalmás címre küldendők. 6818

6000 holdas birtokos keresetlik, aki 100 holdas birtokos. Türelmes, szorgalmas, tisztességes, gyakorlati birtokos előnyben részesítendő. Ajánlatokat az illető gazdasági igazgatóságnak megküldve, melyek vissza nem küldetnek, Szekes Testvérek, Vác, címre küldendők. 6681

Azonnali belépéssel keresetlik kisgazdatisztot, aki a gazdaság minden ágában jártas. Bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek, felszerelt pályázatok Klein Sándor, Vízvár, Somogy m. küldendők. 6698

Kulcsár, nő, lehetőleg gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Ispán, földművelőket végzetten, erélyes, korosztályos, nő is lehet, 200 korona havi fizetés és teljes ellátással, bemutatkozás és egy havi próbaidő kitöltése kívánatos. Ajánlatok Geöbel Lajos ur címére, Csépy, Komárom m. 6679

Gazdasági alkalmazottak.

Könyvelő vagy könyvelő keresetlik gazdasági iradalmak, Pályázatok kereskedelmi képzett oly egyének, kiknek az iradalmi teendőikben már gyakorlatuk van. A lakás ill: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és mellékhelyiségekkel. Pályázatokat fizetési igényük feltüntetésével adják be **Gazdasági Intézőséghez, Szárpuzsán, u. p. Babapuzsán, Bács m.** 6586

Szeszgyárvezető, nő, hosszabb gyakorlatú, szorgalmas és felelősségteljes keresetlik. Fizetési igényük feltüntetve, bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Geiger Jenő, Szolnok, Szandapuszta, címre küldendők.** 6704

A Gyógyosi Forgalmi Bank gazdasági igazgató, nő, hosszabb gyakorlatú, szorgalmas és felelősségteljes keresetlik. Fizetési igényük feltüntetve, bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Geiger Jenő, Szolnok, Szandapuszta, címre küldendők.** 6704

Gépész keresetlik nagyobb gazdaságba, lehetőleg június 1-ig belépéssel, gépészet, villany- és benzínmotorkezeléshez teljesen értenie kell. Cím: **Bérgazdaság, Bóly, Somogy m.** 6740

Nőtlen kocsigépjártó, aki önállóan dolgozik, jó fizetés mellett azonnali belépésre felvételt. Ajánlatok a fizetési igényük megjelölésével a **Selypi Csokeryár r. t.** gyárához, Bóly, Somogy m. 6740

Rába motorkezelő hadmentes gépészek keresetlik. Gyakorlatú, ügyes, józan egyének, kik már ilyen, vagy más gépjárművel dolgoztak és állandó állást óhajtának. Küldjék ajánlatukat, fizetési igényükkel **Klein Andor, Mátészalka, Szabolcs m. címre.** 6741

Keresünk azonnali belépésre hadmentes, gazdasági kocsigépjártót. Ajánlatokat bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Pezsán Bérgazdaság, Bóly, Somogy m.** 6740

Gépész, ki traktorral már dolgozott, a kocsigépjárművel is érti, gazdasági gépek kezelésében jártas, azonnali felvételt. Bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Fekete Ernő, Koptalpuszta, posta Kertész, Somogy m. küldendők.** 6783

Gép- és gyorsíró, perfort magyar és lehetőleg jó német, nagy gyakorlatú, keresetlik gazdasági központi iradalmak, Fizesés 150 K teljes ellátással, mosáson kívül. Pályázatokat bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal küldendők **Teresián Mihály, Teresvári, Bács m.** 6782

Botosispán vagy gazdasági igazgató azonnali belépésre felvételt. Bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Fekete Ernő, Koptalpuszta, posta Kertész, Somogy m. küldendők.** 6783

Botos ispánt keresek, idősebb, de munkabíró, tapasztalt és erélyes, józan gazdát. Esztendő június 1-ig megközelítőleg bekezdés, beosztás, lehetőségek, gazdasági állás betöltéséig f. év október 1-én, vagy még előbb is. Ajánlatokat kér **Strasser Gyula, Horgos.** 6695

Szeszgyárvezető keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Gőzekegépészek keresetlik, kik több év óta gőzekekkel dolgoznak és a gőzekek javítását is jól értik. Ajánlatok igényük megjelölésével és bizonyítványokkal **Schlesinger Testvérek, Bátorkezi, Esztergom m. küldendők.** 6825

Gépész, ki a cséplő és lokomobill javítását érti, esztendő június 1-ig megközelítőleg bekezdés, beosztás, lehetőségek, gazdasági állás betöltéséig f. év október 1-én, vagy még előbb is. Ajánlatokat kér **Szabolcs m. küldendők.** 6740

Értelmes könyvelő, gazdasági, kertészeti kapcsolatos iradalmak iratrendezésére, tulajdonos iratrendezésére, könyvvizelés, levelezés végzésére felvételt. Ajánlatokat fizetési igényükkel felszerelt pályázatokkal **Telesi Árpád, Kocsa, Alsófehér m.** 6826

Gazdaasszony keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Szeszgyárvezető keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Kertész, ki a konyha- és virágkezelésben teljes jártassággal bír, keresetlik. Szorgalmas, munkabíró, ügyes, józan egyének, kik már ilyen, vagy más gépjárművel dolgoztak és állandó állást óhajtának. Küldjék ajánlatukat, fizetési igényükkel **Klein Andor, Mátészalka, Szabolcs m. címre.** 6741

Házvezető, intelligens, nő, hosszabb gyakorlatú, szorgalmas és felelősségteljes keresetlik. Fizetési igényük feltüntetve, bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Geiger Jenő, Szolnok, Szandapuszta, címre küldendők.** 6704

Egy erélyes munkafelügyelő felvételt **Puszta-borsai gazdaság, u. p. és vasút Öttevény, Győr m.** 6906

Vincellér keresetlik, megbízható, hosszabb gyakorlatú, ki a borkezelést is jól érti, előnyben részesítendő, ki mélyebben jártas. Ajánlatokat fizetési igényükkel, bizonyítványokkal **Schlesinger Testvérek, Bátorkezi** címre küldjék. 6827

Tapasztalt kereskedelmi kerti, megbízható és elölrangú bizonyítványokkal rendelkező munkabíró, akinek gazdasági szakismerete és tapasztalata is van és egy 100 holdas kerti gazdaságot önállóan vezetni tud, mielőbbi belépésre keresek. Ajánlatok **Dr. Icz Ádolfhoz** címzendők, Budapest, V., Hovács utca 16. 6837

Gróf Degenfeld-Schomberg József uradalma részére keresetlik egy nőtlen gazdasági irnok, nő bérsgazda, nő kocsigépjártó és egy nő erdővezető, aki erdőszőlő szakvizsgával rendelkezik. Mind a négy alkalmazottnak a tót nyelvet bírnia kell. Ajánlatok uradalmi tisztviselőnek címre, fizetési igényük feltüntetésével **Szilágyi, Zemplén m.** 6958

Kertész keresetlik, ki a kertészettel minden ágában jártas. Fizetési igényük feltüntetésével, valamint bizonyítványokkal felszerelt pályázatokkal **Urban Péter intézőség, Kunágot, Csanád megye küldendők.** 6955

Konyhakertész keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Nagyobb uradalomban alkalmazható, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Irodatiszt gazdasági iradalmak, Pályázatok kereskedelmi képzett oly egyének, kiknek az iradalmi teendőikben már gyakorlatuk van. A lakás ill: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és mellékhelyiségekkel. Pályázatokat fizetési igényükkel felszerelt pályázatokkal **Geiger Jenő, Szolnok, Szandapuszta, címre küldendők.** 6704

Könyha- és gyümölcskezelésben jártas, jó gépészt, egyszerű, munkabíró, ügyes, józan egyének, kik már ilyen, vagy más gépjárművel dolgoztak és állandó állást óhajtának. Küldjék ajánlatukat, fizetési igényükkel **Telesi Árpád, Kocsa, Alsófehér m.** 6826

Fejérmegyei nagyobb uradalomban, nő, hadmentes, képlakosságú, azonnali felvételt. Ajánlatok bizonyítványokkal és fizetési igényük megjelölésével **Telesi Árpád, Kocsa, Alsófehér m.** 6826

Cseplési felügyelő keresetlik, aki a gazdasági igazgatóságnak megküldve, Tolna megye. Fizesés megállapítás szerint. 6692

Nős kertész, mielőbbi belépésre keresetlik. Ajánlatok bizonyítványokkal **Lederer Rudolf** ur gazdaságának intézőségéhez küldendők, **Békeszentandrásán.** 7081

Kertész keresek azonnali, vagy későbbi belépésre. Bizonyítványokkal és fizetési igényükkel felszerelt pályázatokkal **Dr. Hegedűs Kálmán** országgyűlési képviselő ur címére, **Pusztakürt, J.-N.-K. Szolnok** megye küldendők. 7084

Gazdasági cselédek.

Béresgazdát keresek Debrecenhez 6 km-nyire fekvő gazdaságunkba, megbízható, lelkiismeretes, ügyes, értelmes és erélyes embert. Fizetési és egyéb megkövetelésekkel **Molnár János földbirtokos, Debrecen, Hajós-utca 2.** 6087

Kanászszámadót 200 darab koca mellé, kocsigépjártó azonnali belépésre keresünk Temes megyei gazdaságunkba. Ajánlatokat fizetési igényükkel **Dr. Bakos Mátys gazdaság, Temesság.** 6785

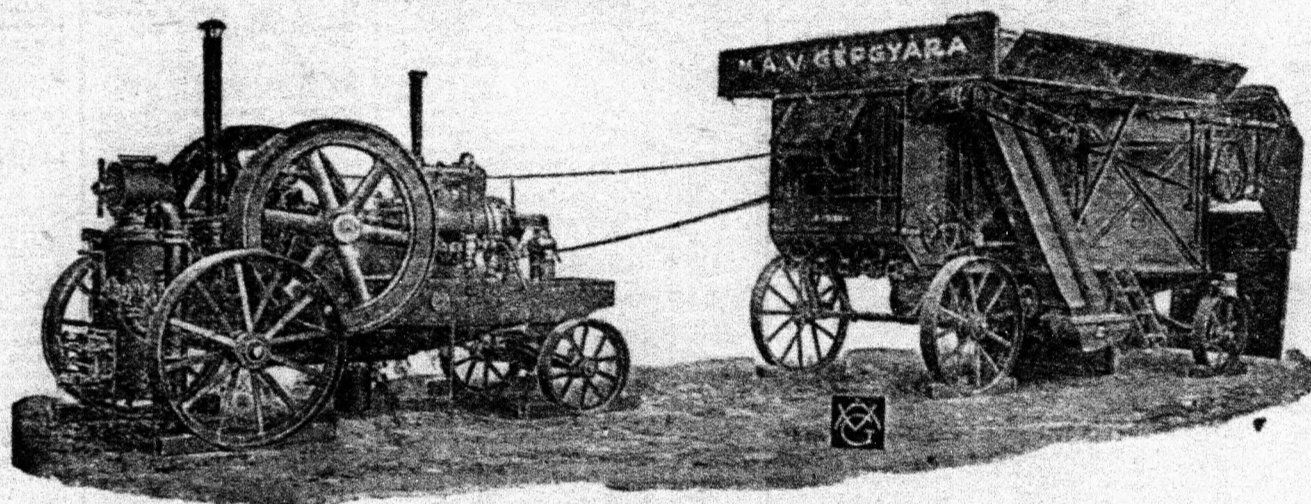
Béresgazda és külön kocsigépjártó, október 1-re, esetleg előbb is felvételt. Bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek, **Algyői Bérgazdaság, Algyő, Csongrád m. küldendők.** 6908

Allást keresők
Okl. gazdatisztok.
Intézői állás keres 48 éves, leveles gazdatiszt, erős, egészséges, nagy munkabírási, nő is lehet, 28 évi kintnó gyakorlatú nagy uradalomból, állást bármikor elfogadhatja. Szives megkeresést kér **Intéző 6335** jelleg alatt Nagyfenyő, pályaudvar, Bácska, 6335

"KISHIRDETÉSEK" folytatás a 992. oldalon.

„Astra“

gázcséplőkészlet

Olcsó és megbízható.
Tüzelőanyagfogyasztás
 óránként és lóerőnként 450 gramm

faszén.

Minimális vízfogyasztás!

Kérje árajánlatunkat!

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának
Vezérügynöksége

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.